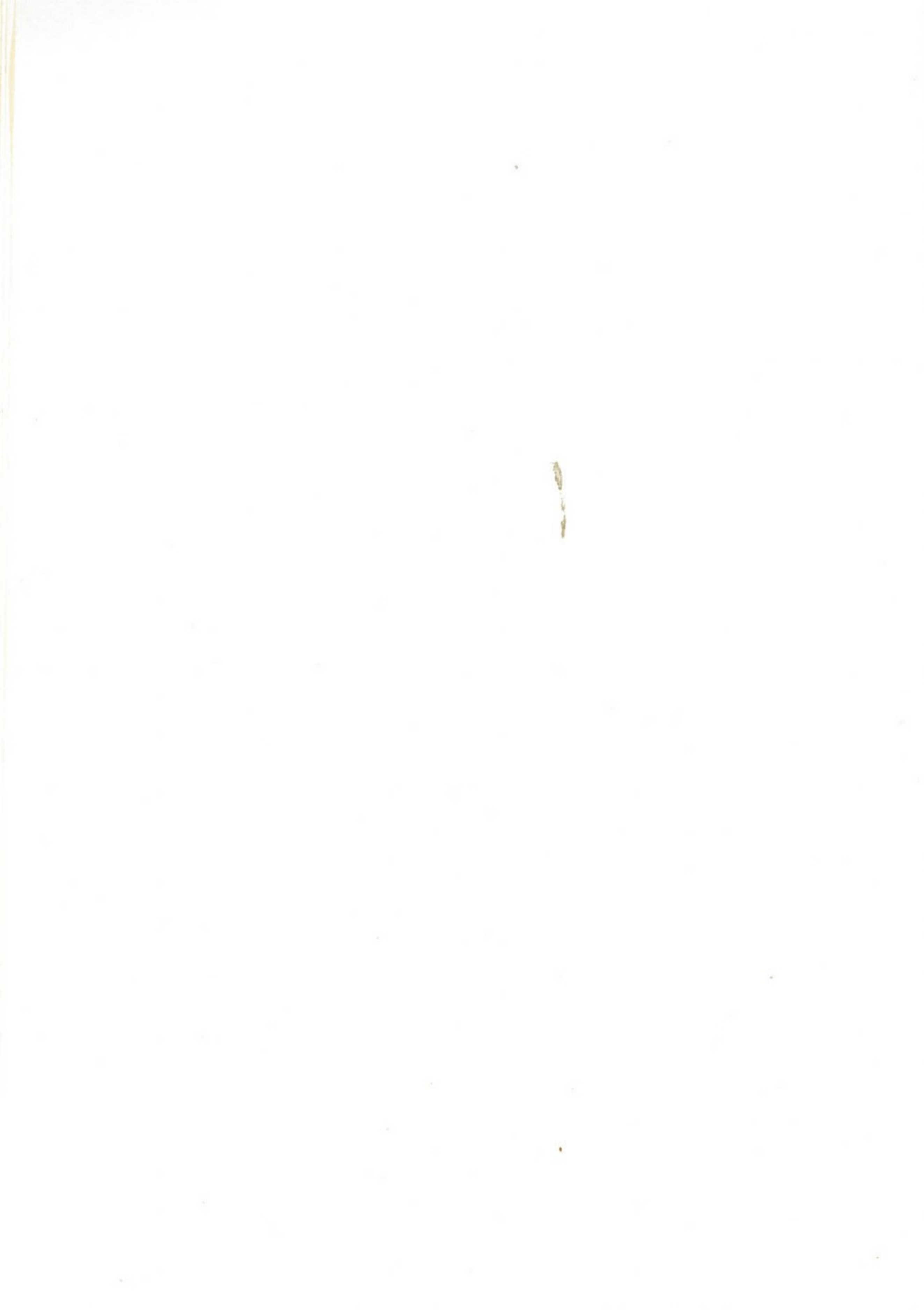

JULIU GRÉ GROVI

(1865—1891)

Milý Julie!

Daří se tak a tak dost dobře. Výsledek bude co do poznání *osob* velmi dobrý, co do poznání poměrů opakují se *hlavní* rysy poněkud, takže potřebí ještě poznat menších několik měst, aby dostal člověk bystrý smysl pro *jemnosti* venkovské. Pak myslím že budu moci hned začít psát; prozatím ještě musím ovšem jen sbírat. Na nějaké laskavé neštěstí také nikdy nikde nepřipadnu, takže vůbec není látky k dopisům běžným, bez kterých se ostatně dobře obejdete.

Od Filipa dostanete tyto dny dva dopisy z Kutné Hory; stálí *dobří* dopisovatelé jsou v Zásnukách (kapitální hnízdo pro naši stranu), v Kouřimi (půl naše, půl nic), v Brodě.

Pozdravují Tě Ptačovský, Bartoníček, Filip atd. atd.

Servus!

JNda

Listy do Chrudimi!

Barátom!

Mondtam, že bude prokleté počasí! Pořád se lije, bláta po nápravu, nemožno po venkovských cestách, leda týden by byl na každou. Viděl jsem celou, velmi intresantní volbu v Egerbanu čili, jak vy tam v Čechách říkáte, v Jagru. Hevešský komitát, samý Maďar, a to urputná levice, hezcí a ohniví chlapíci, krásná volba, jen jeden švec nožem rejpnut. Zíttra délelött do Vácova, kde okres smíšený. Do Slovenska kvůli blátu — nevím, jsme právě tavaszszal. Ostatně vagyok, a kdo chce, může; my Uhři říkáme: Všechno se může, a kirek jó barátja van! Až se vrátím, snad už nekem lesz idóm k napsání něčeho.

Kérek, nem tudoz valami újságot? „Naše listy“ jsem ovšem četl, ale to není všechno.

A tedy servus!

Tvůj

Neruda János

280.

[11. září 1869]

Milý Julie!

Prosím, dej mi inzerátek tento dát zdarma 3× do listu, ano? Žádají mě za to příbuzní.

Se srdečným pozdravem

Tvůj

JAN NERUDA

281.

Jaffa, 19. června [1870]

Milý Julie!

Bylo by hříchem myslet sobě, že se nehněváš. Za to totiž, že nepíšu. Ale věř, že nemožno; chodímeť rychle z místa na místo, není času sednout si na něco řádného, není při tom parnu a vedru zde dole také po denní chůzi, jízdě, při žízni atd. chuti, aby se něco zkomponovalo. Mimo to jste prvních mnou zaslaných dopisů neotiskli a tím jsem ztratil jaksi své měřítko.

Předmětů by bylo ovšem dost, a nejen etnografických a podobných; musím sobě je vesměs nechat na dobu pozdější po návratu. Víš, že dovedu pilně nahradit vše. A protož, jda právě k svatým koňům a mezkům, kteří mne ponosou do svatého Jeruzaléma, odpouštím sobě ve jmenu Tvém, abych vešel čist do svatého sídla! Dostaneš pak něco dotýkaného.

Do Jaffy přibyli jsme po *osmidenní* mořské jízdě ze Smyrny — zábavné, což? Ale neškodí! Bělehrad, Bukarešt, Cařihrad, Atény, Scio, Rhodos, Smyrna byly náhradou již napřed.

Je-li něco zvláště důležitého, zastihl by mne Tvůj dopisek myslím ještě v Římě (*poste restante*). Pojedemeť přes Itálii, abychom zase neztratili osm dní zbůhdarma na moři.

Pozdravuj mně všechny od svého

J. Nerudy.

Kittel je fešný, bodrý hoch, jehož mám rád. Kapitální mladočech, že netřeba lepších sobě přát. Prosí mne, abych Tebe a Sladkovského od něho srdečně pozdravil.

282.

3/8 71

Můj milý!

Nechtěl jsem Ti dříve psát, dokud jsem nemohl splnit přání Tvé a poslat Ti srnce. Dnes, zároveň s tímto listem, už jede kozlík. Je od pytláka.

Líbí se mně zde. Je sice deštivo, takže člověk slyší dost hubování, ale horské kotliny jsou zde v dešti tak rozmanity, tak zvláštní, že jsem při tom pohledu zcela šťasten. — Zdraví ujde.

Budu tedy snad psát tento týden fejeton. Ačkoli trochu nerád, škoda o vzduch a výhled v té době.

Pozdravuju Tě srdečně a prosím, abys vyřídil své ctěné choti mou úctu.

Tvůj

J. Neruda

Adresa (pro případ) jako na obálce:

J. N.

Spitzberg - Eisenstein
Penzionát Prokopův

Můj drahý Julie!

Divíš prý se, sdělil mně Sladkovský, že nepíšu více fejetonů. Částečně ovšem znáš asi sám příčiny. Předně jsem již chtěl stůj co stůj být hotov s Hellerovými články o Krymu. Nemohl jsem mu je přetnout, jsou také skutečně zajímavě psány, pro české obecenstvo ale jich bylo ovšem snad příliš mnoho, žádát obecenstvo naše stále něco nového. Pospíchal jsem s nimi, otiskuje jeden rychle po druhém, abychom předně neměli ve fejetonu zas něco nedokončeného (stalo se nám již několikrát), za druhé, abych pak měl pro poslední měsíce v roce trochu volnou ruku*. Ty víš, že list náš miluju a pilně na to myslím, co proň bych učiniti mohl. Dále pak má Hálek své určité dva dny, do nichž se mu nijak nepletu. Přitom se nám ale přihodil malér. Náhle se pustil Hálek do tématu, — o kterém jsem sám psáti chtěl. Víš, že jsem již dávno přál sobě psáti „estetické listy pro lid“, přes dvě leta sbíral jsem pikantnosti pro články ty, teď jsem chtěl je dávat ve fejetonu a myslím, že by se byly také líbily, vtom se objevil Hálek se svými články o „uměleckém vkusu“ a byl jsem hotov a musím nyní do něčeho jiného. Konečně jsem trpěl přes tři neděle skutečně strašnou nervózou, pro kterou jsem skoro ani mezi lidi nepřišel. Summa summarum: byl výminečný malér, který Ti tuto obratným perem vypisuju věrně a obšírně. Že jsem již zase na koni, těší mne samého, a že vyplním zcela zas místo své, víš. Rád budu, pobavíš-li se alespoň někdy „nevyčerpatelnou hloubkou mé filosofie“!

Naši kolegové Tě vesměs srdečně pozdravují. Stýská se nám po Tobě velmi a denně se o Tobě namluví toho půl knihy. Též od Kazimíra mám Ti vyřídit pozdravení.

Buď zdráv! Líbá Tě

Tvůj

J. Neruda.

* Poslední „Krym“ bude v pondělním čísle odpoledním.

Milý Julie!

Jsem chorobou poután doma. Staré ty hemeroidální nesaže.

Nemám peněz, musil jsem vše dát tento měsíc na úplatu, a potřebuju jich tedy právě teď velmi nutně, to se rozumí. Prosím Tě snažně, rozkaž v administraci, aby mně poslali zálohu *třiceti* zlatých ještě dnes.

Fejeton budu obstarávat s Arbesem, pokud síly stačí. Nedělní mám naštěstí už napsaný. Ať mne Arbes navštíví, abychom se trochu smluvili. Také ať mne navštíví Franc. Kdokoliv ke mně půjde, prosím, aby se ohlásil dole u domovnice, ona mu odevře, bych já se nemusil mnoho hýbat. Také Tě prosím, abys, co se pro mne hodí, laskavě mně dal k domovnici zasílat. Nemohl bych dostávat noviny?

Se srdečným pozdravem

Tvůj

J. Neruda

Můj milý!

Děkuju Ti za vzpomínku a za prodloužení dovolené. Rád toho použiju, alespoň na několik dní, jsem zde spokojen — klid, ticho, výlety. Ale — peníze docházejí. Kdybys ještě něčím drobným přispěl — počítám as tak třicítkou — ne? —, bylo by prodloužení dovolené zcela na svém místě. Pak bych Tě ale prosil, abys dal dotýčný ordre hned administraci a nařídil, aby mně to rychle poslali, sic při nejlepší vůli budu musit skládat věci.

Dnes odpůldne napíšu nedělní fejeton.

Se srdečným pozdravem

Tvůj

J. Neruda

Můj milý!

Je to malér — ani Vyhnis tu není; téměř nikdo ze známých. No — přes neděli myslím přetrvám.

Včera jsem byl v Besedě. Pravím Ti, Národní listy mají renomé, že člověku se až duše směje! „Jediný list, který má takt,“ říkají staří.

Jsem přesvědčen, že budeš-li držet Národní listy pořád směrem posavadním, je vítězství jisto.

Musím Ti říci, že jsi teď v módě. Mám, to se rozumí, proto vztek. Ale užij příhodné doby!

Se srdečným pozdravem

Tvůj

JNd

Milý Julie!

Tak co děláš? Proháníš holčičky? Navyk jsi už té věčně nesympatické Vídni?

Jsem nemocen. Nastuzení, které jsem si za prvního pobytu při východu ze sněmovny utržil a pak do Prahy a zas do Vídne a do Prahy vezl, se zhoršilo. Minulý týden jsem byl všechny dny skoro doma, včera a dnes zase. Odchází mi to pomalu.

Politická situace jak náleží všechen národ disgustuje. I mne. Víím, že se nedá asi teď mnohem více dělat, a přece si myslím: přehnaná opatrnost, známá česká bezkurážnost, tradiční naše podřizování se pod vůdce konzervativní atd. Je to ukrutný kříž. Lid bude myslím brzy ještě apatičtější, než byl před obesláním. Ono i zmíněné disgusto jeví se jen známkami apatie.

Teď mně zas vynechávají týdně 2× fejeton, i 3×! To není dobře! Rok se blíží k svému konci.

Je Eimek už aklimatizován? Pozdrav ho ode mne.

Doufaje, že jsi zdráv, jsem

Tvůj

J. Neruda.

288.

[18. února 1880]

Milý Julie!

V 11 hodin 52 minut obdržel Tvůj list a v něm třídimen-
zionální nespokojenost Tvou. Odvoláváš vše přívětivé a stup-
ňuješ vše nepřívětivé. Poněvadž Ti ale chvála vůči mně jde
vždycky jen skoupě a poněvadž při obapolné živé povaze naší
vždy spíše se hádáme než cos jiného, — tož bereš ukrutně
málo a dáváš teď úžasně moc.

Vidíš, na těch věcech spiritistických je přece něco (já to teď
studuju, abych i v tom vynikl nad Tebe). Na včerejšek se mně
zdálo, že se hádáme kvůli Tomkovi, a zatím přichází Hrubý
místo Tomka na řadu.

Ale nehádám se o Hrubém. Bůh ví, já neměl ani zdání, že
on něco psal divného proti nám. Natolik mne znáš, že je-li
někdo nesmířitelný naproti druhé straně a neústupný, jsem
to já. Kopnu každého, o kom vím, že vyvedl proti zásadám,
jež jsou mně duší, cokoliv nesolidního. Tady jsem si ale věru
ani nevzpomněl na něco. Víím jen, že Hrubý byl v redakci
Slovanských listů. Víím, že šel dříve odtamtud, než zašly, a sice
značně dříve. Víím, že mně Barák sám už v lednu přinesl od
něho fejeton „Novoroční večer v ruském kružku“, že mně
jej doporučil, a měl jsem vše za vyrovnáno. Také dnes mne
ubezpečuje Tůma, že proti Hrubému nic obzvláštního neví,
mimo to, že byl v redakci Slovanských listů, kamž ho, jak jsem
byl svého času už slyšel, zavedla nutná potřeba.

Rozumí se, že od něho tedy nic více nepřijmu, a řeknu to také Barákovi. —

Ale teď něco, o čem jsem Ti chtěl beztoho zítra psát.

Četls, že hodili na mne redakci českého Paris-Murcie. To mám ukрутné potěšení. Na pěti stranách asi podat reprezentaci české literatury.

Umínil jsem si, že zkusím, dá-li se z duchaplných, krátkých aforismů našich spisovatelů učinit nějaký literární ohňostroj. Snad to půjde! Šimly už jsem rozeslal, zítra začnu psát, koho chci osobním dopisem „pocít“. Tedy — připrav mně také nějaký krátký aforism! Oboru snad politického. Chci z politiků vzít jen Riegra, Sládu a Tebe. Či radil bys ještě někoho?

A podepiš se pod to hezky male. Nevím totiž, nebude-li redakce chtít také autografy. Jsem ukрутný nepřítel autografů, a dáme-li nějaké, chci jen autografy mrtvých. Ostatní ale oponují.

A ještě něco! Arbesovi se nevede dobře. Tůma prý už s Tebou mluvil. Víím, že je obtížno nalézt obor nějaký, ale snad Ti napadne přece něco. Třeba ne okamžitě, jen když aspoň v pravý čas. Věř, že věrnější, čistější duše není nad Arbesa.

Vím, že bys nic proti tomu neměl, kdybych někdy vzal od něho článek. Avšak teď ho nemohu ani k občasnému článku vyzvat. Vždyť je divoucí div, když vůbec dostanem tři fejetony za týden do listu, a ty bývají ovšem při politickém listu diktovány časovou nutností.

Tak se měj dobře a piš mi brzy. Lhůta pro zaslání příspěvků paris-murciovských je do 3. dubna.

Jsem se srdečným pozdravem

Tvůj

J. Neruda.

Můj milý!

Upřímné přání k svátku!

Že se mně Tvá řeč ňák líbila, no — to víš! Dal sis ji taky k svátku, vid'?

Se srdečným pozdravem

Tvůj

J. Neruda

Můj milý!

Tak — tak — a mně se stýská teprv! Už nevím, co mám dělat. Vzдор největší přec pozornosti zanítla se mně nově jedna buňka žilová.

Jsem takto zdráv — až na to, že je mně z těch třínedělních studených obkladů chvílemi velmi mrazivě —, nejsem sklíčen, ale nesmím s nohou dolů, sic je ještě zle. Všichni lékaři praví: není pranic nebezpečné, ale trvá — dlouho.

Mám dlouhou chvíli, rád bych pracoval. Ale už tento list k Tobě stojí mne bolest.

Stran těch Jelínkových fejetonů řekni laskavě Barákovi, který dodávání do tiskárny za mne obstarává a články také přijímá. Jeden z nich by se mohl snad přece dávat týdně, majíť tyto slovanské vzájemnosti se týkající věci své obecenstvo značné. Příští týden přijde něco od Hajniše. Jak se seberu nebo jen u stolu sedět budu moci, začnem s „Dekameronem“. Takto ovšem nevím, čeho sobě ještě přeješ a co vše zamýšlíš, — vždyť se smluvíme. Teď bude potřebí od kvartálu přes Nový rok hnát list gloriézně. Víš, jak mi leží na srdci.

Jsem se srdečným pozdravem

cele Tvůj

J. Neruda.

Můj milý!

Kvůli rozmluvě se mnou *zajisté* neodřekl — prosím, jen se ho *přímo zeptej* a nečiň si myšlének podobných.

Přijal jsem ho velmi vlídně. Ptal se mne, nemám-li ničeho proti tomu. Řekl jsem přímo, že ne, že mne referování 25leté již omrzelo. Pak jsem mu řekl jako Tobě, že o referát ani nezavadím, vůbec o divadlo, jen kdybych užil nějakého motivku z některého kusu, k fejetonu, jako kterékoli jiné věci. S čímž ovšem naprosto souhlasil. Pak jsem podotkl, že je nyní důležitá otázka divadelní a vyžaduje pozornosti, a proto že jsem rád, že on to přebírá, poněvadž jsem přesvědčen, že pozornost tomu bude věnovat a takt najisto má. Vůbec tedy, co se tak mluvit může. On se zdál se vším souhlasit, řekl, že referát *ihned přijme*, a s několikerým stisknutím ruky jsme se rozešli.

Příčina náhlého zas odřeknutí musí být tedy naprosto jiná, než jaké se domýšlíš nebo se domýšlet aspoň zdáš. U mne byl v úterý (myslím, že dopoledne, ale už jistě nevím), nebo docela už v pondělí.

Buď ubezpečen, že z Tvých intencí nepokazím nikdy žádnou, ani z nešikovnosti ne, tím méně ze schválnosti. Proto také cituju celou, ostatně krátkou rozpravu.

Ale zavděčíš se mně, sdělíš-li mně další průběh věci a příčinu pravou odřeknutí jeho. Snad právě Tvá propozice druhá, již neznám; domnívámť se dle listu Tvého, že jsi mu ji učinil nějaký den *po* jeho návštěvě u mne, ne? On mně aspoň neřek pranic jiného, než že se mne ptal, nemám-li nic proti tomu. Ani o žádné finanční otázce nebyla řeč. Tedy nevím nic a čekám na Tvou zprávu.

Se srdečným pozdravem

Tvůj

J. Neruda

Můj milý!

Tento týden, doufám, budu se již účastnit zas redakčních prací; aspoň myslím, nedělní fejeton že napíšu, leda by se něco stalo, o čemž bych dal včas zprávu.

Zdráv ovšem ještě nejsem. Také ještě as dlouho zcela zdráv na tu nohu nebudu. Potřeboval bych aspoň 14 dní tak k zotavení se*, ale nahlížím, že je potřebí již práce. Budu se proto namáhat.

Neményi nejspíš není v Pešti. Na list, který jsem mu u věci důležité psal, aspoň neodpověděl.

Jsem přesvědčen, že odpoví nám oběma, jakmile se vrátí. Na všechny způsob bych mu, v případě potřeby, dopsal sám stran toho dopisovatele.

Angažmá Čecha mne těší. Ať si vezme čtvrtek (*psát totiž ve středu na čtvrtek*). Ale prosím, ať je to určité a ať nemusím pak snad nanejisto manévrovat. Rozumí se ostatně samo sebou, kdyby bylo něco „časově“ nalehavého, že se vždy smluvíme.

Se srdečným pozdravem cele Tvůj

J. Neruda

* Zeslabl jsem dlouhým ležením.

Můj milý!

To jsi brzy přijel. A nalezáš mne upoutaného k domovu.

Weiss řekl, že je to zánět žil na noze, vlastně prý doufá, že jen nějakých blan. A řekl: 14 dní — 3 neděle. Ale šetřím se, hned po jeho výroku šel jsem domů a buď ležím, buď sedím

s nohou ve výši. Z prostého vytažení žíly — jak si totiž myslím — tolik bolesti a ztráty pohybů! Noha oplaskává, bolest se mírní, červenosti ubývá, takže dr. Chudoba, který mne ošetřuje a denně přichází, postup chválí. Uvidíme, já se šetřit umím, když na to přijde.

O fejetony je postaráno. Na neděli snad přece už sflastruju něco galgenhumórovského.

Buď zdrav a šťasten!

Tvůj

J. Neruda

294.

6/10 80

Milý Julie!

Hodlám tedy v sobotu psát. Po sedmi nedělích — to je děsné!

Dvakráte už jsem se dobelhal až k Suchému. Když se ale podívám na Svatováclavské náměstí, na toho obra, připadám si jako trpaslík. Nemám kuráže do něho a také tak daleko ještě nesmím.

Život má pro mne ukrutně málo radostí, jak vidíš.

Jsem se srdečným pozdravem

Tvůj

J. Neruda.

Můj milý!

Rozmyslil jsem si to. Na pozvání by přece snad nepřišel, nebo by se mohlo stát, že by mne náhodou nepostihl nebo že by posluhovačka má nebyla doma (neodvírámť ještě na pouhé zvonění), a pak by už nepřišel docela — pamatujme se jen, že svého času kvůli podobné náhodě u Čížka nebylo a nebylo možno přiměti ho k návštěvě opětované.

Napsal jsem mu tedy přátelský list, ježž po přečtení — chceš-li — zavři a jemu zašli.

Snad pozvání mému vyhoví. Bylo by mi to příjemno, neboť kdyby se vložil do svých fejetonů plnou svou silou, dostala by rubrika ta barvu ještě jednu novou; píšet elegantně a s psychologickou jemností zároveň. Pak bychom to měli „ňák“ obstaráno.

Se srdečným pozdravem

Tvůj

JNd

Můj milý!

S radostí přijímám pozvání — ač dovolí-li počasí noze, která mne dnes znepokojuje.

Prosím zatím jen, abys mi zítra po Františkovi vzkázal, kdy obědváš.

Přijedu včas, doufám. Avšak déle dvou hodin nesmím mít nohu svislou, a Vy mne zajisté omluvíte, vsednu-li v předepsaný čas zase do vozejčku a půjdu si lehnout.

Tvůj

J. Neruda

Můj milý!

Pohlédl jsi se již někde na svých procházkách po tom pouzderku? Už bych ho potřeboval — v případě, že by jej nebylo lze dostat, musil bych včas ohlédnout se po něčem jiném.

A ještě něco! Všechn materiál našich „Táček“ přec jen nebudem mít zdarma. Míním chudáka Donovaného, který — jak beztoho víš — je ve velkých bryndách a právě teď má nové potíže se splátkami na směnku našeho spolku. Od něho tu práci snad ani zdarma žádat nemůžem.

Měl tři fejetony, velké, a dovolil jsem sobě zde do listu vložit poukázku slušnou, kterou, budeš-li souhlasit, račiž podepsat a mně hned zas zaslat.

Jsi zdrav? Pojedeš přes Sýrii?

Se srdečným pozdravem, kleje takto na mizerné počasí, jsem cele Tvůj

J. Neruda.

Můj milý Julie!

Tos mi náramně ublížil, že jsi žádal fejetonu. Nehledě ani k tomu, že je mimo Prahu náramně těžko do pražského listu o té věci psát, která žádá autopsie a živého dotknutí, — ale z cesty do Bavor není nic a pak: to zdejší pohodlí! Zima, že nemohu psát. Železná kamínka ovšem, ale jakmile dám zatopit, musím ihned pro puch a horko odevřít okno a zas jít chtěj nechtěj před dům. No — už je to odbyto.

Jsem zdrav, a rád bych ještě zůstal; peníze mně však již

nadobro doběhly. Vráším se proto za dva tři dny zase do Prahy.

Mám pro Tebe odtud něco „ozdobného“!

Srdečný pozdrav Tobě a výraz mé úcty paní Tvé

od Tvého

JNdy

299.

26/12 81

Můj milý!

Díky Tobě za Tvůj přátelský list. To víš, jak se mám: ležím, věčně ještě v jedné pozici, a tím chřadnu víc než nemocnou nohou samou. Včera jsme začali nohou „hýbat“, dát ji totiž z vodorovné do trochu svislé pozice, na celou půlhodinu. — Už jsem moc unaven.

Upřímné přání Tobě, Tvé velectěné choti a rodině. Prosím, vyříd.

A obzvláště dík za Tvé přátelské nabídnutí. Potřebuju upřímně. Ale *zrovna teď* jsem Tvému nabídnutí desateronásob rád. Výbor žurnalistického spolku, aniž bych ovšem byl o to žádal, zaslal mně vzhledem k loňské i letošní dlouhé mé nemoci příspěvek peněžitý. Mohu říci, že mne ten skutečný ohled pěkný pohnul. Ale ovšem ještě raději jsem, že po Tvém milém nabídnutí peněz těch „se vzhledem ku svému žurnalistickému postavení v Národních listech“ nemusím užít. Také jsem to ihned včera zas p. Šubertovi, pět minut po obdržení Tvého listu, sdělil, že ponechávám těch peněz spolku ihned zase k volné dispozici. Tos mi udělal včasnou, a tedy velkou radost! To víš zajisté dobře, že věrně se vždy hledím odměnit. Necht' již mohu!

Prosím tedy: půjč mi *sto a osmdesát zlatých** a přikaž admi-

* Necht' mi je přinese František.

nistraci, aby mi *zatímně* strhovala pětku měsíčně. Už se mi zase vydaje nahromadily nesmírně. —

Škoda, že jsi nedal minulý týden ten tuplovaný fejeton Geisslovy. Byl lepší než ledacos jiného cizého, psán zvláště pro nás. Dej ho teď. Tady Ti posílám fejeton Vrchlického.

Ještě jednou srdečné obejmutí!

Tvůj

J. Neruda

300.

5/1 82

Milý Julie!

Zde zasílám *kvůli jistotě* fejeton od Vrchlického, ačkoli dnes má tedy přijít článek od paní Podlipské. Vždyť uvidíš sám.

Včera sejmout s nohy obvazek druhý, dán ale zas třetí. Už mne ta nehybnost, třeba teď o něco již málo snesitelnější, omrzela děsně. Všeobecný zdravotní stav také přitom není valný, to se rozumí.

Co mohu ale dělat, než čekat!

Srdečný pozdrav!

Tvůj

J. Neruda

301.

16/1 82

Milý Julie!

To jsem rád, že Mokrý začal už ty „jihočeské“ věci psát! Déle než rok jsem ho o ně mořil. Doufám, že nezůstane tedy při obrázku prvním a jediném.

Ten týden, prosím, dej Geisslovu. Abychom si svých přispívatelů nedisgustovali.

Dnes jsem přešel o holi desetkrát pokoj. Událost — co?
Srdečný pozdrav!

Tvůj

Neruda

302.

21/1 82

Milý Julie!

Na podrobné určení těch penízků nemám teď pomůcek — především nevidím dosti dobře teď na ně. Ale ty malé mincičky, ty brakteáty, mají *rozhodně* cenu. A myslím, že Smolík bude mít z nich radost a *hned* vám je podrobně určí. Pošli mu je *pro Muzeum*.

Zdraví lala. Včera ušlo, dnes nové obavy. Kdy vyjdu, bůh ví. Možno, doufám, že do 14 dní. Už to leží na mně jako hora. Vzduch — vzduch!

Také mně se stýská, můj milý. Jsem někdy jako rozvařen. Srdečný pozdrav!

Cele Tvůj

Neruda

303.

13/3 82

Milý Julie!

Tak vidíš, jak jsem nešťasten. Právě konstatován *nový*, tedy již třetí ve dvou necelých letech zánět žil, a sice zas, kvůli variaci, na noze pravé, kde byl předloním.

Řeči doktorské o mé přílišné ouzkostlivosti! Oni nepotřebují být ouzkostlivi, vždyť ležím já, ne oni!

Zrovna když jsem se chystal k práci, ano už pracoval.

Nejsrdečnější pozdrav!

Tvůj

Neruda

304.

8/4 82

Milý Julie!

Byl právě dr. Albert z Vídně u mne. Prohlížel mně nohu a pravil: „Můžete se považovat za rekonvalescenta.“ V ostatním nevím od něho ničeho. Byli s ním ještě tři páni (Emler, Studnička, Eiselt) a on pak už pospíchal. Tedy budu musit asi přece do Vídně pak za ním. Konstatoval v chorých žilách, nyní už usazených, ztvrdliny, „flebolity“, malé. Nevím, má-li to nějaký vliv všeobecný. —

Věčná škoda, že nepřišel sám! —

Ještě něco — prosím Tě o radu! Nabízí se mi zase ze žurnalistického spolku, spontánně a beze všeho mého přičinění, nějaký peníz. Není pražádné pochybnosti, že právo na to mám, platím tam už několik let a pomohl jsem spolku ku jmění. Rovněž je jisto, že na dlouhou řadu mých nynějších mimořádných výdajů je potřebí také mimořádných příspěvků.

Ale nechci v té věci bez Tvé vůle a aniž bych věděl, jaký dojem by to na Tebe učinilo a svoluješ-li, přijmouti praničeho.

Proto Tě prosím o bratrskou Tvou radu. Při Svatoboru, kdyby spontánně dal, neměl bych ovšem skrupulí pražádných, při našem spolku se rozpakuju, ač to snad nazveš dětinské. Prosím, napiš mně dvě slova. —

Těch 600 zl z Podřipska dal jsem si k Náprstkovi. Snad na

letní výlet, bude-li mi popřán. Bude beztoho drahý, pro dvě osoby!

Jsem se srdečným pozdravem

Tvůj

Neruda.

305.

8/4 82

Můj milý!

Rozumím Ti, nechceš, abych něco přijal. Naše city se v tom setkávají.

Cele Tvůj

Neruda

306.

11/5 82

Můj milý!

Především snažně prosím: nepočítej ještě pro tuto neděli na mne! Jsem dosud tak neohebný a mám takové vědomí své nynější neohrabanosti a bezděčné komičnosti, že se stydím. Mimo to, jsou-li nohy hodinu dole, musím s nimi zas do výše — nu a ve společnosti přece nemohu klást nohy na sedadla! Tedy — prosím! —

A ještě jednu prosbu! Nevím, jak teď spraviš si kněhkupectví. Ale já bych přitom rád poměr svůj viděl takový, aby mně přinejmenším aspoň *nepřekážel*. S Dattlem se to vedlo bez obavy brzkého konce, který nastal tak tragicky rychle. Kdo by si to byl také pomyslí! A k tomu ta našinci vrozená nevšímavost peněžních poměrů, kterou znáš.

Věc je prostě tahle: já bral od Dattla & Grégra knihy, jichž jsem pro své žurnalistické zaměstnání atd. chtěl, a firma vydávala mé spisy. Mně nebyla dávána nikdy obvyklá kněhkupecká provize, knihy zanášeny v celé ceně na můj oučet. Ovšem, zaplacení se ode mne nežádalo nikdy. Oučet se měl vyrovnat honoráry, z nichž (později) polovičkou odepisoval se oučet a polovička mně byla pak obyčejně vyplacena. Honoráry byly ale, zvláště v prvních letech (1. vydání *Obrazů z ciziny* např. *jedno sto zlatých* /dvacet archů/, 1. vydání *Různých lidí* padesát zlatých atd.), tak malé, že oučet rostl. Nedělal jsem si z toho při stávajících poměrech nic; teď bych rád věděl ale, jak dál. Oučet obnáší dnes snad asi čtrnáct set, a to mne mrzí, nevědoucího, co bude. Ovšem jsem ochoten spisy svoje dávat napořád dál a dál, a dát si například dále polovici honoráře srážet; ale jasně se to říci musí, abych věděl, na čem jsem a budu. Dluhu se zbavit chci a musím, nebo mně alespoň nesmí překážet.

Tak prosím, měj včas na tu věc zřetel, proto Tě na ni upozorňuji.

Cele Tvůj

Neruda

307.

10/7 82

Milý Julie!

Kvituju: dosud vcelku 7 dní pěkných. Teď už zas týden prší, jen se lije. Každý je ve svém pokoji; já jsem, rozumí se, celý jako rozvařený, nastuzený, bez chuti k jídlu, bez spaní. A tak hezky to začalo! Když člověk má mít malér, má ho důkladný. Stojí to velké peníze, moc času, očekávám od toho všechno a neobdržuju ničeho. Věru že jsem při svých každodenních procházkách ve Stromovce daleko líp byl v tom. Šlo vše vůčihledě se mnou kupředu, a teď je zas stagnace. A přece ovšem čekám ode dne ke dni, že se to změní. Víím: 14 dní slunce a jsem jiný člověk!

Tak vidíš. Cítil jsem potřebu, abych si postěžoval, — zde na tom papíru to tedy všechno stojí. Hod' to do koše.

Srdečný pozdrav!

Tvůj

Neruda

308.

[V červenci 1882]

Můj milý!

Dávám Ti zprávu, že jsem mrzut jako medvěd.

Prší od rána do večera; chci-li vyjít, musím se třikrát převlíkat a přezouvat denně.

Vím, že Tě to bude těšit, a proto Ti to sděluju.

Tvůj

JNd

309.

28/7 82

Můj milý!

Píšu Ti leže. Nevím, kdy vstanu; dle lékařských řečí je prý pořád „líp“, ale ležet musím dál.

To mne to pronásleduje! Měl-li jsem 4 dny celkem slušny, je mnoho. Pak jsem ulehl — a bylo krásně. A teď potřebuju k rekonvalescenci vzduchu a tepla, a venku se po 5 dní už zase jen lije a v pokoji mám o *polednách* 14 stupňů!

Když se to na člověka sesype! —

Srdečný pozdrav

od Tvého

Nerudy

Můj milý!

Prosím Tě, ať mi administrace co možná brzy zašle tentokrát peníze. Potřebuju, až mi hlava od polštáře skáče.

V Praze ten měsíc 50 zl činže, zde 40 zl — jen činže 90 zl. A teď v té nemoci — ta drahota každé maličkosti, ty diškrece za poslíčkování (lékárna např. je až v Teplicích, to by ale bylo ještě nejmenší, to odbude kočí omnibusový), ta drahota jídla (koflík polívky teď 20 kr, trochu kompotu 36) atd. atd. A pak ošetřování lékařské.

Přijmu teď — ač nedáš-li mi pokyn jiný; proti vůli Tvé bych to neučinil — přece jen tolikrát a teď už zase mně slušně nabídnutý příspěvek od Spolku žurn. Mám na něj právo. Zaplatil jsem do spolku sumu peněz. Opatřil mu kapitál. Teď má spolek už na 40 000 zl, nač mají ovoce naší práce mít *jen* jiní! Není to žádná podpora, je to moje právo. — Ovšem, kdybys měl něco podstatného proti tomu — což ale nemyslím —, neučiním to přec a budu se fretovat, jak to půjde; ale prosil bych Tě, abys mi dal o tom *vracející se poštou* přátelskou zprávu, třeba jen slovem jediným. To víš, že toho spěchu někdy třeba, já za ta dvě leta a zde hlavně utratil už mnoho peněz.

Prší. Vítr *zimní*. Termometr pořád padá. Už jsem musil přes pokrývku ložní rozestřít ještě pléd. — —

Právě jsem dostal Tvůj milý lístek. Včera jsem Ti psal, víš tedy už, že je snáz o něco. Exsudát se náramně pomalu ztrácí — „Ja! Ja!“ říká lékař, „das geht bei einer Pleuritis unendlich langsam!“ Snad by šlo rychleji, kdybych více jedl.* Ale teď už po tři neděle samá jen skoro strava tekutá, na jinou nemám ani chutě. Dám si něco přinést, mysle, že toho užiju, že mám na to apetýt, a sním z toho nejvýš sousto, když celé. Je právě vidět, že jsem ještě nemocen a proces těžké nemoci že není dokončen. Už jsem zhubeněl na lunt.

Srdečný pozdrav!

Cele Tvůj

Neruda.

* Konstatuju teď odpůldne, že v poledne byl dnes poprvé apetyt.

Teď mluví lékař, že by bylo dobře, kdybych se dostal brzy do Prahy. Dle mého náhledu to ani nejde, dokud nejsem při síle aspoň trochu: hodinu jet ve voze, dvakrát střídat vagóny, zas kočár, výstup do 2. patra atd. — cesta 7 hodin. Dřív, když jsem zde nechtěl ulehnout, říkal zas: „Beztoho by vás lékař pak zas poslal ven!“ — Já počkám.

311.

15/8 82

Můj milý!

Snad Ti Chudoba řekl, jak se mám. Začínám vycházet z pokoje, na čtvrt hodiny, na 20 minut. Jsem ale náramně sláb. Pořád ještě nechce se dostavit žádoucí apetyt, 5 neděl už ne. A s kvalitou jídel, pro nemocného, je zde také zle. Trochu vína že piju, 1/2 libry masa za den sním, to vše.

Počasí není valné. Dva dny byly pěkný, už je deštivo zas a musím dát pozor.

Jak rád bych už byl mezi vámi! Celý se třesu na tak mnohé věci, které se dějou; ale nejde to ještě, co dělat!

Jsi zdráv? Velectěná choť a rodina Tvá také? Ty jsi šťasten!

Nu snad mi také zasvitne konečně zas nějaký den jasný!

Se srdečným pozdravem

Tvůj

Neruda

Copak dělá ta slíbená stovka? Až budeš moci, tak buď tak dobrý!

Můj milý!

Tak Ti dávám zprávu, že jsem zas v Praze. Ale nesmím prozatím z bytu, jsem náramně sláb a namáhavá cesta mne ztrhla. Byl ale nejvyšší čas, že jsem se vzdor slabosti k té cestě odhodlal. Snad bych byl v plísni eichwaldského bytu, ve vlhku eichwaldského vzduchu, v zimě eichwaldského po-
nebí zahynul! Čekal jsem jen, až budu mít přesvědčení, že dostanu se po schodech vzhůru do svého pražského bytu, a pak, hned po prvním pokuse, jsem jel. Vyšel jsem šťastně až do 2. patra, a od toho okamžiku sice musím odpočívat, jsem ale přece spokojen, že jsem zde. Tolik peněz to stálo a tohleto z toho mám!

Není mi dobře, kamaráde. Lékařské sine qua non zní: Jíst, a já nemám chutě. Nic pracovat ještě, a mne to užírá. Podívat se prý na jih, a já už jsem všemi pokusy, cestami, medikacemi atp. otrlý. Nu uvidíme!

Je-li něco v redakci pro mne, pošli mně to laskavě Františkem.

Až budu moci ven, zajedu si do redakce. Všem kolegům srdečný pozdrav.

Cele Tvůj

Neruda

Můj milý!

Děkuju Ti za Tvou živou sdílnost. Vidíš, myslil jsem, že už přijdu. Dnes jsem měl poprvé také odpůldne, tedy 2× za den ven vyjít, a ráno mně to lékař zase zapověděl. Ve Stromovce jsem dopoledne byl, v tom větru, a nevím, zdali mně tam ten jedovatý „dech přírody“ posloužil.

Už se mně beztoho po vás stýská. Rád bych už zase seděl v tom divném, divokém, a přece člověku tak sympatickém redakčním kruhu. No snad už to půjde. Myslím, že budu jako nevinné novorozeně mezi vámi.

Jsem cele Tvůj, zatím pořád ještě a důvodně opatrný

J. Neruda.

314.

2/10 82

Můj milý!

Ale — to přec nejde!

1. I *kdyby* zůstalo na mne jen 300 zl, je to v nynějších mých poměrech moc.

2. Vždyť bych musil koupit nábytek, peřiny etc., starat se o obsluhu etc.; bez nábytku lze dostat nájemníků „na *druhý* pokoj“ náramně málo a obsluhy potřebuju dost pro sebe samého.

3. Znáám ty věci z dlouholeté praxe a vím, že jednotliví páni v bytech dlouho nevydrží; jedno nebo druhé čtvrtletí bych musil vždy zas zaplatit sám.

4., 5., 6. atd. Oni ale vždycky páni nájemníci všichni také neplatívají. Sami také s penězi nepřicházejí a já bych jim neřek. Nehledě ani k osobní přec jen pak nevolnosti atd.

Přes zimu už zůstanu ve svém bytu nynějším najisto. Kdyby byl přízemní, jakživ bych se z něho nestěhoval; je vzdušný a světlý až přespříliš, a Ty máš na mysli pořád jen ten první dojem, když bylo kvůli mé oční chorobě všechno spuštěno a uzamčeno. Až budu mít nový byt, bude první výmínkou: výhlídka do zelena.

Ale děkuju Ti přec jen upřímně za Tvou starostlivost. Dokazuješ mně pokaždé, že máš kus srdce, a toho si dovedu vážit.

Cele Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Dostal jsi asi před týdnem tři fejetony Wünschovy, které jsem Ti byl zaslal? Prosím, budeš-li mít místa, otiskni je; psal jsem Ti, že Wunsch za to žádá, aby byly do konce října.

Zde Ti zasílám první fejeton dr. Štolby o Antverpách. Bude jich pět. A budou prý základem knihy, kterou později vydá, pročť si vyžaduje poznámku, kterou jsem tam už připsal, že „patisk se vyhrazuje“.

Doufám, že v málo dnech přijdu už až do redakce. Až do polovice Koňského trhu už jsem včera došel, ovšem s namáháním.

Srdečný pozdrav od Tvého

Nerudy

Můj milý!

Prosím, abys přijal tento exemplářík mých Balad do knihovny své. —

Přinesl bych Ti jej sám, ale dnes jsem byl s ním už na cestě a studený vítr na Václavském náměstí mne srazil dolů.

Zrovna tak větrno bylo včera a předtím byly pravé bouře, takže jsem seděl doma.

Teď se slunko usmívá. Snad budu moci přijít. Už jsem nebyl v redakci pět dní.

Srdečný pozdrav!

Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Prosím snažně, dej dnes fejeton Benešův, v tiskárně se nalezají. Hodí se.

Mně otekla tvář až přes oko tím nežitem a *není možno* psát. Snad budu psát v pondělí na úterý.

Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Přikládám Ti zde list mně z redakce zasláný — patříť vlastně Tobě.

Zasílatel umí prý celou řadu řečí a prosí o zaměstnání co překladatel nebo učitel.

Nemohu Tě ovšem žádat, abys mu místo dal; ale jeho list je tak úpěnlivý, že mám povinnost zaslati Ti ho.

Kdyby se snad stala pro toho člověka nebohého v redakci sbírka, přispěl bych také rád. Adresa jeho nalezá se na předposlední straně jeho listu.

Také posílám rukopis jím pro náš list zasláný; nehodí se. Přikládám proto „listárnu redakční“ pro něho určenou. Chceš-li k ní něco připsat? Píšu mu, aby si přišel pro rukopis do redakce.

Se srdečným pozdravem

Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Zkus toho. Přijde na to, jaký má sloh. Dej mu něco například z frančiny — něco zcela malého — v redakci přeložit a sám si to přečti, abys měl vlastní pevný úsudek. Na formě *žurnalistické* nezáleží, té asi nebude ještě mít; ale na tom, překládá-li *správně*.

Ovšem nevím, odkud má pak brát ty literární zprávy z ciziny. Budeme mu kupovat knihy nové? Nebo mu mají stačit časopisy redakční a snad spolkové (akademické)?

Máš-li něco nového, dej mu to ku kritice, ať ho zkusíš.

Těšilo by mne také, kdybychom našli novou dobrou sílu a zároveň chudákovi pomohli.

Srdečný pozdrav!

J. Neruda

Milý Julie!

Je tak hanebné počasí, že nemohu ven. A přece bych o té věci *hned* rád mluvil ústně. *Takhle* to nejde, to se rozumí — a přece je vše to tak snadné!

Prozatím prosím: a) Dej Metlickému co *nejurčitější* rozkazy, aby konal, co řeknu. Pošlu tam literární zprávy a zůstávají ležet a ležet, vzdor tomu, že stran vytištění píšu do tiskárny dvakrát a třikrát.

b) Když požádám o nějakou z *oznámených u nás* kněh, laskavě mně ji dej *hned* dodat. Jinak nemohu disponovat, ani psát sám, ani dát psát jiným.

c) *Záleží-li redakci* na rychlé úvaze o něčem, pošlete mně také knihu, a napiš prostě: „Rychle!“

d) S Pachm. se to může zkusit. Ale já sám ho angažovat nemohu, je to pravomocnost Tvoje. Sdělím mu, oč se jedná, a pošlu ho k Tobě. Instrukce mu dám pak co nejobširnější.

Věc se dá za týden upravit, když se chce a když já *mohu*. Jen o jedno Tě ještě snažně prosím. Všímej si laskavě rubriky „Literatura“; jen nějakou dobu třeba si jí všímej a třeba pohlédni jen na titule literárních zpráv, abys viděl, všimnuto-li si náležitě literatury české a je-li to, o čem zmíněno z ciziny, zajímavo. Nebude Ti smít nikdo přicházet pak s naříkáním. A když přijde, ať řekne zcela *určitě, co schází*, ať *jmenuje* ty důležité spisy, a zajisté se hned vyhoví.

To s Jeřábkem věru nevím, jak *teď* učinit. Napíšu Schulzovi lístek s prosbou.

Cožpak byla obava, že bych nebyl psal o tom spise Jeřábkově spravedlivě? To snad ne!? Ovšem je ale líp, když to napíše jiný, a mně příjemnější, také už proto, že jsem Jeřábkovu knihu ještě ani neviděl. —

Půjde to hravě, jen mne podporuj!

Cele Tvůj

Neruda

Ta moje hlíza mne neskonale trápí; nemohu sedět. —

Zde Ti posílám Barranda v obrázku. Kdopak přinesl dnešní lokálku o žabinci a 40 kr denně? B. žil jednoduše, ale 40 kr je hyperbole samozřejmá. Jedl prostě po francouzsku; dvě zlatky *snad* stačily na stravu. A žabinec nosit na půdu!

— Co se týče Schulzova Johánka, nevím, co vlastně míníš. Referát *obširný* byl u nás již vytištěn*, a sice od Mokrého. Snad jsi to jen přehlíd?

* Asi před 4 nedělemi nebo 5.

Milý Julie!

Nejnovější účet Pachmajerův jsem nepodepsal, nechtěje bez Tvé vůle o ničem rozhodovati. Nalezá se totiž tam také ten výňatek o Srbsku z Légera a nevím, budeš-li jej počítat co přeložený článek (např. fejeton asi čtyry zlaté) nebo literární notici*. Poslal jsem proto Pachmajera k Tobě s účtem, rozhodni.

Tvůj

Neruda

* Po 4 kr řádka.

Milý Julie!

Až mi slzy do očí vytryskly, když jsem četl teď popis pohřbu! — A mně bylo tak nanic, že jsem přišel již pozdě, již do průvodu na Václ. náměstí. —

Smím už ven, ale ne do schodů, kvůli té stále ještě velké a rozvírající se při chůzi ráně.

Nevím, budu-li moci již tento týden psát. Snad nějaké menší referáty literární; četl jsem v posteli.

Nech laskavě Rybu ještě v rezervě; jiné fejetony jsou obstarány pro dny ostatní.

Se srdečným pozdravem

Tvůj

Neruda

Milý Julie!

To jsi mne dal do skřipce! Myslil jsem, že zůstane Ryba ještě v rezervě. Bojím se velice, že se mi udělá bolák nový. Páni lékaři mne měli nechat trochu dýl ležet, a ne mne nutit do vstávání. Ovšem, nechtěli, abych se zas rozležel.

Co dělat! Nevím sice, jak fejeton sflastruju — život tenhle čas ani o mne nezavadil —, ale když to musí být, budu tedy psát. Něco si vyhledám a po chvilkách snad to spravím.

Se srdečným pozdravem

Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Píšu Ti, poněvadž se mi už stýská. Dnes jsem byl v Tvém domě a zkusil jsem schody; až na první odstavec jsem to přivedl, ale bolelo to a zase jsem se vrátil. Bolák pořád ještě hnisá a nerád bych si věc ještě zhoršil. Ani sedět nemohu klidně dosud.

Doufám však, že druhá a třetí zkouška schodová bude šťastnější a že se za několik dní odvážím až nahoru.

Zatím můj srdečný pozdrav.

Tvůj

Neruda

325.

9/12 83

Milý Julie!

Dávám Ti zprávu, že mne zítra budou nejspíš operovat ještě dodatečně.

Se srdečným pozdravem

Tvůj

Neruda

326.

9/12 83

Milý Julie!

Už ne „nejspíš“, už najisto musím se podrobit nové bolesti. Je to osud!

Vždycky, když už má být dobře, ukáže se zase nějaká „chybička“. Jsem už celý zkoprnělý.

Tvůj

Neruda

327.

17/12 83

Milý Julie!

Nesedím, ale ukázalo se, že také chodění doma musím tuze obmezit. Vypytl jsem se lékaře, a proto Tě prosím, abys mi dal třínedělní dovolenou. Pak Ti to rád nahradím.

Připomínám, že v té době připadne na Kuffnera dvakrát psát fejeton sváteční. Aby byl upozorněn.

Se srdečným pozdravem

cele Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Posílám do tiskárny (na zítřek, ne na dnešek) fejeton Fričův o novele paní Světlé v Ženských listech. Novela ukazuje zhoubný vliv Riegrova výroku na lid český, jak se jevil již roku minulého. *Tón článku je slušný.*

Obtěžuji Tě zvláštní zprávou o tom, protože nevím, zdali bych nechybil proti Tvé vůli. Snad bys ostatně mohl počátek (dvě stránky) přehlídnout, chceš-li.

Nejsou žádné fejetony v redakci? Je nějak odliv. Musíme opatřit.

Dnes jsem už půl hodiny seděl. Ale pořád ještě s bolestí.
Se srdečným pozdravem

cele Tvůj

Neruda

Nedáš-li fejeton Fričův, dej mi laskavou zprávu. Anebo raděj pošlu zítra článek záložní.

Milý Julie!

Začínám posedávat. Avšak déle než půlhodinku dosud nevydržím. Denně také hledím vyjít, alespoň na půl hodiny. Jsem ještě zachmuřen, není divu: ani nevím, co je svět.

Pro Petru jsem Ti poslal poukázku* na počátku minulého

* Na osm zl, za dva fejetony.

téhodne myslím. On ale už zase bombarduje. Prosím, dej mu poslat za fejeton „Hvězda“ pět zlatých.

Se srdečným pozdravem

cele Tvůj

Neruda

Fejetonů mám dost, od Vrchlického atd.

330.

24/1 84

Milý Julie!

Už je to děsné! Včera jsem Ti už chtěl psát, že příští týden nastoupím svou práci, — a dnes je rána rozjitřena znovu. — Co — co mohu dělat! ? —

Prosím Tě, pošli mi laskavě dnes po Františkovi nějaké poštovní známky, pěti a tříkrejcarové. — Srdečný pozdrav!

Cele Tvůj

Neruda

331.

28/1 84

Milý Julie!

Právě tu byl Weiss. Potěšil mne svými výroky, objektivními a jasnými. Prohlížel bedlivě.

Jenže mne to bude ještě nějaký čas zlobit. Doufejme, že budu trvale vrácen rozmaru bývalému.

Článek Menčíkův mám, odepíšu mu, že otisknem. Ti pánové jsou netrpělivi. Jak z tehdejšího dopisu jeho vysvítá, nedostal

honoráře, ač o něj opětovně žádal. Prosím, naříd v té věci, aby mu byl dán tedy honorář za čtyry fejetony dle přiloženého jeho listu. Snad mu jej ostatně administrace již v prosinci nebo lednu *poslala*. Adresa jeho je zde na listu jeho dole.

Srdečný pozdrav!

Cele Tvůj

Neruda

Ostatně se už na ty články Menčíkovy nepamatuju. Jaké to byly? Č. 256 — 7 etc.

I staročesi jsou *nadšeni* Eduardem. Sláva! To je kolosální úspěch. Způsobil jsem, že podobizna bude jeho už v sobotu v Humorech.

Petrůvi abys dal snad poslat *pět zlatých*. Byl to překlad, ale osm větších sloupců. Sic pošle zas urgenci. Ten má vždycky naspěch!

332.

16/2 84

Milý Julie!

Prosím Tě snažně, nenech vynechávat tak často fejeton. Sice se nemůžeme s připravenými věcmi pro něj nijak otočit. — V *tiskárně* leží čtyry.

Včera odpůldne byl někdo z redakce u mne, zrovna když jsem se koupal. Nevím, kdo to zvonil, ale služka našla pak korespondenční lístek venku. Obsahu — jak už bývá; vždyť jsi jej dle signatury své četl!

Srdečný pozdrav!

Cele Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Dávám Ti zprávu, že jsem byl dnes tedy dodatečně operován ještě jednou. Vzali prý to tentokráte zcela dle mého politického smýšlení: radikálně. Cítil jsem to.

Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Jak mně je? Arci nevím; — ale říkají, že se stalo všemožné, aby bylo dobře. Teď ležím a doufám.

Turnovský byl u mne a přinesl mně svou knihu darem. Při té příležitosti mluvili jsme o tom, že spolek mně dal vloni jednou příspěvek. Řekl jsem, že bych v případě dotýčném požádal Fořta nebo Brože. Ale patrně Turnovský chtěl dokázat kolegialitu a zmínil se o věci ve výboru. Toť vše, a rozhodně v tom jen ochota, kterou by nebylo dobře vykládat jinak.

O Tvé přátelské a vždy vřelé laskavosti jsem přec přesvědčen! To víš zajisté.

Srdečný pozdrav Tvého

Nerudy

Milý Julie!

Vřele Ti děkuju za Tvůj přátelský lístek.

Věc má se takhle. Mimořádných výdajů měl jsem za poslední doby a mám napořád, to se rozumí. Dvakráte jsem už platil lékaře, k posluze dosud potřebuju mimořádného člověka atd. Nyní bych měl, nebo vlastně musím dát ještě doplatek lékaři (asi 60 zl), zaplatit právě do „Slávie“ (34 zl) a dát sluhovi alespoň nějakou odměnu vedle dosavadního stravování. Ale přece mě nemohlo napadnout obtěžovat mimořádnou prosbou Tebe. Vždyť platím do spolku a učinil jsem mnoho proň. A vím, že máš jiných výdajů ažaž dost.

Rozhodni, milý Julie, v té věci přátelsky sám. Nechci a nemohu Tvé noblesy nadužívat — to víš. Proto ponechávám rozhodnutí jenom Tobě. —

Píšu Ti leže po návratu z procházky. Už byl nejvyšší čas, abych na půl hodiny vyšel. Chuť k jídlu už pominula zcela.
Srdečný pozdrav!

Cele Tvůj

Neruda

Upřímné díky, milý Julie.

Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Právě jsem Ti chtěl psát.

Do přiloženého listu rač nahlédnout a administraci laskavě nařídit, jak uznáš. —

Já už sedím někdy — až dvacet minut; ovšem na kulatém polštáři. Ať si říkají lékaři, co chtějí, že to teoreticky „nebolí“; prakticky se to sedí na třech hlubokých ranách a kusu bezkožného masa po kozlech špatně.

Ale sláb jsem. Někdy se zapotácím na chodníku jako lístek ve větru, a když vystupuju třeba jen na práh, musím se opřít, jako bych vozík táh.

Přece se mi nesmírně už stýská po práci. Už bych rád, tuze rád.

A nedáváš žádných fejetonů! List mi bez nich připadá tak kusý. Dávej, prosím.

Můj nejsrdečnější pozdrav!

Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Mně se náramně líbila Tvá řeč stran „velké Prahy“ — in hoc signo můžeme věru učinit dobrého nesmírně mnoho. Chtěl jsem Ti o tom psát, ale Vinohradští mne svým zaslánem předešli.

Tím hanebným počasím jsem už zase na domov upoután a o všechn vzduch připravován.

Se srdečným pozdravem

cele Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Právě jsem dostal tohoto ptáka a honem Ti jej posílám.
Prosím, přijmi jej.
Zatím srdečný pozdrav!

Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Vždyť už jsou ty fejetony skončeny. — Je to těžká věc: v té době dáváno málo fejetonů, někdy jen jeden za týden, a co mohlo být skončeno za 14 dní, vleklo se a zdálo pak nekonečné. Ostatně ty věci *nejsou* excerpty; jsou velmi pracně snešeny, znám tu literaturu. Vzal jsem je kvůli studujícím, kteří si je libovali.

Moje zdraví je jakoby na váhách. Poslední fejeton psal jsem za jediný den a tím jsem si snad ublížil. Cítím bolesti v pasu a hlavě a jde ze mne krev. Následkem toho mi dělá sedění zase obtíže. —

Ta slepička je od staré paní hraběnky Kounicové.
Jsem se srdečným pozdravem

Tvůj

Neruda.

Milý Julie!

Prosím, dej mi *určitě* vědět hned lhůtu, dokdy by bylo toho románu třeba. Mám *slabou* nadějíčku, že jej dostaneme. Sám jej arci nemohu napsat, schází mi k tomu i talent i studie i zdraví.

Také mi napiš, *mám-li* dát za ten fejeton z Paříže podpis Šmídův; on si toho výslovně přeje. Myslím, že není vážné závady.

Se srdečným pozdravem

Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Žádám právě kolegu Rybu, aby tento týden psal na *pátek*; já pak budu psát na neděli zas.

Dávám Ti o tom zprávu, jako o všem.

Srdečný pozdrav!

Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Ten článek Soukupův u mne není. Nepamatoval jsem se sice vůbec naň, ale přece jsem prohledal všechno všudy a nenašel ovšem ničeho. Tedy je snad v redakci.

Bylo by líp, kdyby nás těmi články nezanášeli, když nemůžeme nic dávat. Už zase uplynulo 14 dní, aniž by byl uveřejněn jediný cizí článek.

Včera jsem chtěl k ušnímu lékaři; ale na sedmém schodu jsem se musil postavit ku zdi a byl jsem rád, že jsem slezl zase dolů. Je to kříž! —

Nemám posla teď a musím Ti ten lístek poslat poštou.

Srdečný pozdrav!

Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Obdržel jsem právě přiložený zajímavý a pro náš fejeton důležitý list, na nějž jsem dávno čekal.

Poněvadž nemohu ovšem určit nijakou část peněžitou bez Tvého vědomí, prosím, abys mi určil, co mu mám psát, za jeden článek že dostane. Věc arcí spěchá, a *proto rozhodni hned*. Vzhledem k důležitosti myslím, abys dal honorár aspoň dvojnásobný, snad *patnáct* zl*, snad dvanáct (nejmíň ale deset), aby nám pisatel jinam neuklouznul:

Čekám na odpověď.

Se srdečným pozdravem

Tvůj

Neruda

* Já podotknu mu: „za fejeton vyšší“.

Milý Julie!

Dr. Stecker sobě přeje, aby byla do našeho listu dána předběžná zpráva o jeho fejetonech. Dej ji tedy laskavě v příloženém znění do listu *ranního*.

Stran historického románu, jehož sobě přeješ, jednal jsem se Svatoplukem Čechem. Nyní odřekl — ale je ochoten napsat nám, *v době o něco delší, román moderní*. Napiš mi laskavě hned, souhlasíš-li, ač téměř o tom nepochybuju. A sděl mi zároveň krátce, mám-li stran historického přece ještě jednat s jinými, například tedy s Benešem.

Srdečný pozdrav!

Tvůj

Neruda

N. B.! — O tom, že by Čech nám napsal ten román moderní, nezminuj se prosím *prozatím ani v redakci!*

Mám příčinu.

Milý Julie!

Posílám Ti zde přece druhý, nový list Steckrův, protože obsahuje pozdrav pro Tebe.

Druhý list, se seznamem slíbených (12) fejetonů, jsem odtrhl; buduť seznam potřebovat.

Srdečný pozdrav!

Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Posílám Ti zde právě došlý přípis Steckrův.

Přečti jej a prosím, *abys mi dal hned zprávu*, vyhověl-li jsi žádosti jeho. Myslím, že to učiniti můžeš.

V případě tom necht' administrace mu to zašle hned do Sedmihorek u Turnova.

Srdečný pozdrav!

Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Zaslal snad Stecker nějaké fejetony přímo už teď Tobě? Nemám dosud od něho nic.

Srdečný pozdrav!

Tvůj

Neruda

Můj milý!

V úterý jsem poslal po Františkovi dokončení Lešetinského krejčího, ale nepřišlo do listu. Také dnes není fejeton Rybův. Nepsal? Bude-li ještě psát, necht' píše nejpozději dnes, poně- vadž já potřebuju kvůli tomu svému sedění alespoň dva dny

času a musím ovšem dříve vědět, o čem psal on. Leží-li však fejeton jeho napsaný od včerejška již v tiskárně, prosím, zašli mi jej laskavě odpůldne po Františkovi kvůli obsahu tedy k nahlédnutí; ihned jej vezme posel zase s sebou zpět.

Zde Ti posílám fotografii. Je to první zas po osmi letech zhotovená. Polož si ji laskavě někam, abys jednou věděl, jak jsem vypadal r. 1884.

Nedáš-li mi dnes odpoledne contre-ordre, upomenu dnes Steckra o příspěvky.

Srdečný pozdrav!

Cele Tvůj

Neruda

350.

1/7 84

Milý Julie!

Aby nebylo nedorozumění: dej si dát laskavě rukopis Leš. krejčího, bys viděl, že H. zcela určitě a ohraničeně sám byl vyznačil, že ta věc má být *na třikráte* a kde že má se dát do závorcky „Pokračování“ atd. Tu je pak těžko něco dělat, já alespoň nemohu to arci pak urovnat jinak. —

Už jsem se dávno tak srdečně nezasmál jako dnes tomu zaslánu Kolárovu! Až jsem plakal!

Se srdečným pozdravem

cele Tvůj

Neruda

Mám zas stržený hák!

Milý Julie!

Pan Holeček mi *již odevzdal* řadu článků pod titulem „Letní cestování“, o jichž sepsání s Tebou se prv dorozuměl.

Články ty hodí se nám a dají šest řádných fejetonů Národních listů.

Se srdečným pozdravem

cele Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Předně Ti děkuju upřímně za přátelskou gratulaci Tvou!

Jsem celý schvácen. Poznal jsem, že jsem svou rekonvalescenci přeceňoval; jsem slabší, než jsem myslil. Jakáž pomoc! Uhnout se tomu nedalo, ač jsem činil věru vše možné.

Za druhé: nevěda, přistihne-li Tě tento lístek právě doma, dávám do tiskárny poděkování své na zítřek. Prosím za uveřejnění. Kdybys ale měl nějakou námítku, prosím, vžkaž mi laskavě.

A za třetí: na toho Steckera mám zlost, že bych ho už rval!

No — srdečný pozdrav!

Cele Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Jakož jsem Ti před 14 dny zprávu byl dal, vyzval jsem dr. Chudobu, aby nám napsal články o choleře — zábavné a poučné zároveň.

Dnes on Ti odevzdá *první*. Dej jej nazad listu někam, hodí se nám výborně, je dobře psán. Fejeton je teď okupován, opozdili bychom se, a také je líp, když předmět ten přijde jinam.

Co s tím Steckerem? Ještě trochu čekat? —

Jsem ještě pitomý, ale sbírám se pomalu. Jen jsem sláb.

Srdečný pozdrav!

Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Nemohl jsem Ti ihned odpovědět, protože nemám čísla NL všechna pohromadě a musil jsem dát v administraci články Heritesovy teprv shledat.* Račiž mu dát honorář poslat hned, aby zase on posílal příspěvky; už neposlal 14 dní — co tištěno, bylo zásobou. — Když teď vím, že toto ode mne žádáš, zapíšu si hned každý vytištěný H. fejeton, abychom měli každý okamžik honorár v evidenci. —

Ptáš se, jak mi je. Tuze prostředně, příteli. Stojí mne to velkou pozornost, abych se trochu držel. Víš, ono se řekne: „Kurážně do prvního poschodí!“ Tu kuráž už jsem měl v životě alespoň už dvacettisíckrát a měl bych ji arcì také teď;

* Brož Ti dá seznámek.

když ale není pouhou kuráží nic pomůženo! Já bych tam snad vylez, ale ještě jistější je, že bych to pak zase několika měsíci odstonal, a takového něco si se svým zdravím už dovolit nesmím. Byl by to asi útok poslední. Jsem rád, že alespoň trochu jsem se sebral.

Inu co dělat. Když už je člověk jednou mrzáček, není nikdy už pomoc úplná.

Stýská se mi po vás, po zdraví, po všem!

Srdečný pozdrav!

Cele Tvůj

Neruda

355.

19/8 84

Milý Julie!

Kdybys neměl ničeho proti tomu, prosil bych Tě za osmidení dovolenou, *dneškem* počínaje. Nevyjedu nikam, ale mám tu nějaké řízení, které mi zabere čas a myšlenky. Rozumí se, že běžné fejetony pro těch 8 dní bych obstaral a že se jedná jen o to, aby tedy kolega Ryba přeložil tentokrát svůj fejeton ze čtvrtku na neděli. Příští týden bych už na neděli psal fejeton zase já a Ryba na svůj čtvrtek. Souhlasíš-li, uvědom o tom laskavě Rybu.

Kdyby Ti ale ta má dovolená za jakoukoli příčinou nebyla snad vhod, řekni a musím si věc upravit jinak. Dej mi dnes odpůldne ještě po Františkovi laskavou zprávu, ano!?

Srdečný pozdrav!

Cele Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Nebude ten týden psát kolega Ryba (mezi týdnem totiž!)? Nebo mi dáváš ještě tuhle neděli férie? Mohl bych je ovšem potřebovat, ale musil bych to vědět hned dnes. Tak jako by Ryba, bude-li psát, musil psát *dnes* najisto, abychom nepřišli dva dny za sebou a já věděl, o čem *mohu* psát pak sám.

Prosím, učiň dle své vůle hned dispozici a dej mi *ještě dnes dopoledne* po Františkovi laskavou zprávu.

Se srdečným pozdravem cele Tvůj

Neruda

Nejmilejší by mi arci bylo, kdybych měl na tuhle neděli ještě férie a psal příští týden.

Milý Julie!

Že prý stůněš? Gastricky? To bude, doufám, u Tebe při Tvé síle brzy zase dobře, ale chraň se pak mastnoty a kyselin! —

Velice mě mrzí, že jsem také ku konfiskaci přispěl. Nevím sice na mou věru čím, ale stalo se prý. A přece jsem tak opatrný, že už snad více ani býti nemohu, a raději se vyhýbám politice v neděli, jen abych nezpůsobil konfiskaci důležitého toho čísla! Nu — co dělat! —

Přicházím Ti s návrhem. Vypadá pro počátek všedně; ale pak se člověku zamlouvá, alespoň mně. Děláš už pro čtenářstvo mnoho, snad až příliš mnoho: přílohu odpolední, románovou, a všechno možné pro list vůbec. A přece přicházím ještě s něčím, o čemž prosím, abys přemýšlel. Jakpak kdybys dal vycházet *ročně, vždy hezky brzy*, „Kalendáři Národních

listů“ —?! Snad pro abonenty za výrobní cenu, když ne zdarma; při rozumném rozpočtu by škody nebylo, vždyť by měl kalendář ten alespoň 10 000 odběratelů už zpředu pojištěných!

Domnívám se, že by ten kalendář měl nesmírnou cenu pro list, pro naši stranu, ba pro celý národ. — Část kalendářní, *úplná*, praktická, ale žádné zbytečnosti. — Část beletristická, kterou bych redigoval aspoň pro první rok: třeba by měla odměřeno dost málo místa, postaral bych se, aby byla znamenitá, čistě česká. — Část *politická* — ne úvodní články, nybrž kapitální pojednání o věcech, na kterých záleží, aby do lidu po celý rok vnikaly. Ilustrace *žádné*, zato praktické mapky (např. veškerého průmyslu v Čechách) a tabely.

Přemýšlej o tom, můj milý. Snad se Ti uzdá. Část politickou ovšem by bylo nejlíp, abys redigoval sám.

A držet co možná vše v tajnosti, až do vyjití I. ročníku. Začít ale s přípravami včas, třeba hned.

Dej mi někdy zprávu o rezultátu.

Jsem se srdečným pozdravem

cele Tvůj

Neruda.

---

358. *Juliu a Růženě Grégrovým*

15/9 84

Děkuju za obratnost v střílení koroptví; děkuju jí pěkné dva kousky.

Odměním se — jakmile půjdu na honbu.

Váš

Neruda

Milý Julie!

Předně pěkné poděkování za koroptve: už jsou pečený, pro večer. Kuchařka je chválí.

A pak gratulaci k nápadu s tou návěstní kanceláří. To je znamenitý nápad a myslím, že se vyplatí. Jakpak ještě nějakou filiálku na Malou Stranu (ne samostatnou, ta by se tam ještě nevyplatila, nybrž jen snad k některému kněhkupectví příčiněnou), nebo alespoň do Karlovy ulice?

Dále:

Pan podmaršálek Friedberg dal mi dva fejetony; dá prý ještě jiné. Bude mít signaturu „Mský“ jako v Slovníku náučném; plným jmenem arcí signovat nemůže. — Žádá Tě za zasilku bezplatnou Národních listů a za honorář obvyklý (tento, rozumí se, *po* vytištění). Je to myslím pro nás velmi dobré, mít Mírohorského na své straně, a proto prosím, abys — ač libo-li Ti vůbec — dal laskavě ještě dnes v administraci příkaz, by list byl denně a pravidelně donášen:

P. T. Jeho Excelenci, panu E. S. z *Friedbergů*, c. kr. polnímu podmaršálkovi. Spálená ulice č. 3.

Dále:

Doktor Chudoba Tě žádá za honorář za své články. Byly čtyry, velké, v objemu asi *osmi* fejetonů (Dr. K. Chudoba — Poříč 28).

Dále:

S fejetony je napořád kříž náramný, když do listu — žádné se nedávají. Teď restujeme ještě s třemi o Beneši Třebízském. Holeček se vlekl po 4 neděle.

Mám dát toho Glückseliga opravdu *hned*? Je to *dobře* psáno, ale obsah: popis okružného obrazu, vystaveného teď někde ve Vídni, tedy panorámy, vlastně cyklorámy. Nevím, je-li to dost zajímavé a nalehavé pro nás, ač — jak povídám — dobře psáno. Vypadá to skoro jako reklama.* Prosím, dej mi laskavou

* Ač jsem slyšel již, že je to vskutku obraz výtečný, o němž konečně článek dáti můžeme.

zprávu, spěchá-li věc skutečně tak; dali bychom ji na pátek a sobotu, a příští týden dokončení Beneše a pak Friedberga.

Také mi laskavě napiš slovo, je-li zásilka listu Friedbergovi už efektuována.

Se srdečným pozdravem

Tvůj

Neruda

360.

21/9 84

Milý Julie!

Že prý zítra jedeš? Tedy Ti přeju šťastnou a zábavnou cestu.

Nemáš pro čas své vzdálenosti kvůli fejetonu žádného přání? — Glückselig?

A přines mi nějakou pěknou, zlatou holandskou minci s sebou. Kdybych řekl ale, že Ti obnos její pak nahradím, tedy bych už nyní lhal.

Buď zdráv!

Cele Tvůj

Neruda

361.

21/10 84

Milý Julie!

Jakmile jsem včera Tvůj list obdržel, *ihned* jsem psal Čechovi, že tedy již čekáme na slíbený rukopis a do 14 dnů že s ním musíme začít; připojil jsem, aby co má hotového, dodal přímo hned Tobě.

Poslal jsem Ti tenkrát jeho dopis, a víš tedy, že zcela určitě slíbil. Myslím tedy, že také na tom pracoval. Jiného než čekat jsme nemohli činit. *Nejlíp by bylo, abys mu hned dnes sám napsal lístek a požádal ho za rukopis* (S. Č., redaktor Květů, Vinohrady, Palackého třída č. 175). Aspoň by viděl, že moje urgencye není předčasná nebo strojena.

Nějaký román nebo delší novelu jsem už nečetl alespoň patnáct let, a nejsem tedy v evidenci. Také teď nemohu jej číst, nemoha delší dobu přitom vysedět; čtení jedné knihy trvá mi čtyry neděle.

Něco by se arci učinit musilo; jen kdybychom tedy už měli odpověď. Ale myslím, že Čech nás sedět nenechá. Na všechn způsob dej mi laskavě hned zprávu, obdržíš-li list od něho.

Srdečný pozdrav!

Cele Tvůj

Neruda

362.

22/10 84

Milý Julie!

Zde dopis Čechův. S románem jeho začneme tedy nový rok najisto.

A nyní propozice stran nynější. A sice dvě, z nichž si rač vybrat a laskavě mne hned uvědomit, zdali jsi některou z obou věcí *přijal vůbec a kterou*. Musím dle toho pak jednat, rychle, abychom nezamrzli.

Máme tedy k dispozici: a) *román z francouzského* od Erckmanna a Chatriana. Obsah vojenský. Překlad od mladého Pinkasa, syna profesora Soběslava. — Román ten přijat do bibliotéky Valečkovy, ale Valečka by nám jej přenechal. Že by Pinkas souhlasil, nepochybuju; ovšem bychom s ním musili jednat. Slyším arci, že překladu je třeba korektur; to však je věc pak naše. *Rozměr* tak asi do Nového roku.

b) *Románek původní* od Arbesa. Lotr Gólo. Z divadelního světa; líčení psychologické. Snad tedy dobrý počátek k *původním* románovým přílohám Národních listů vůbec. Arbes nám dá začátek rukopisu, kdy chceme. — Ty vidíš, že se starám.

Prosím, dej mi tedy laskavou zprávu stran svého rozhodnutí. Či učinil jsi již opatření jiné?

Se srdečným pozdravem cele Tvůj

Neruda

363.

23/10 84

Milý Julie!

Dodávám ku včerejšímu ještě; ad a), že román Erckmann-Chatrianův jmenuje se Dva vojínové; ad b), že také Arbesův románek sáhl by až zrovna po Nový rok.

Tak mi laskavě oznam svůj ordre, abych věděl, co dělat, nebo měl po starosti.

Se srdečným pozdravem

Tvůj

Neruda

364.

24/10 84

Milý Julie!

Odpust, že opakuju ještě jednou žádost, nerozhodneš-li se pro překlad Pinkasův, aby rukopis byl *ihned* dodán zase *mně*, bych jej mohl zase p. Valečkovi vrátit.

Jak jsem Ti předevcírem sdělil, je rukopis ten přijat již do Valečkova Album povídek. Valečka nám jej zapůjčil, aby nám

prokázal službu. Nehodí-li se nám, vezme jej ochotně zas pro své album. Ovšem by se musilo z naší strany v pádu přijetí do Národních listů (ještě dříve, než by se dala oznamní lokálka) jednat s Pinkasem. Arci nepochybuju, že nám rukopis ochotně přenechá; přálť si původně, abychom jej přijali.

V případě ale, že se rozhodneš jinak, je líp, neřekneme-li ničeho, aby v tom neviděl snad nějaké odmítnutí. Jenom pak tedy prosím hned o rukopis do mých rukou, bych jej odevzdal Valečkovi, jenž čeká.

Srdečný pozdrav!

Neruda

365.

28/10 84

Milý Julie!

Žádal za Tvé nepřítomnosti *dvacet* zlatých; ty se mu mohou dát, články přijaté jsou vhodné.

Stran otázky literární ovšem Ti sdělím náhled svůj; přemyslím o ní.

Srdečný pozdrav!

Tvůj

Neruda

366.

13/11 84

Milý Julie!

Ty dva články o aeronautech Ti tedy dávám k dispozici dle Tvé poznámky. Hodily by se, ale musily by déle čekat: jsou teď články Toužimského, Heritesa, Mírohorského atd., a do listu přijde jeden článek za 14 dní.

Od Mírohorského mám také článek o *Reichově* brošurce *Studien und Betrachtungen über Österreich*. Nemýlím-li se, měli jsme už o ní zmínku? Víím, že dáváš obsah listu dobře registrovat, a prosím tedy: dej mi dát zprávu, v kterém čísle a které rubrice něco bylo, abych dal Mírohorskému zprávu zase já.

To počasí mně velice škodí, jsem jako nedovařený.

Se srdečným pozdravem

cele Tvůj

Neruda

Nebylo-li ale o Reichovi nic, dej mi také — jedním slovem — laskavou zprávu.

367.

17/11 84

Milý Julie!

Milerád bych ovšem napsal tedy něco o Pausingrovi, když si toho přeješ. Ale musil bych ve výstavě dlouho *stát*, a to nesmím. Jakmile stojím chvíli, nebo jen příliš volně se pohybuju, naběhnou mi nohy jako konev. Musím se buď mírně, ale stále pohybovat, ač ne dlouho, nebo sedět a ležet. I sedění musí být tuze obmezováno, neboť i při tom mám za půl hodinky nohy už jako centy.

Řekl bych: zkusím toho; ale víím, že by to bylo jen marné zdržování. —

Prosím Tě snažně, dej Mírohorskému zase za sobotní vysoký fejeton zaslat z administrace hned honorář, ač nestalo-li se již.

Srdečný pozdrav!

Cele Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Volby jsou slavně odbyty, tedy zase několik věciček inter-ních.

Předně se mi podobá, že je náš tisk teď trochu šedivý, zvláště to bývá na krajích a cípech formy. Při drobnějším písmě mohlo by to vadit.

Pak mne trýzní zásilkami pořád ještě ten Petrů z Pelhřimova. A s líčenou naivností se ptá: „Copak se na mne hněváte?“ Pošlu mu všechny jeho škváry zpátky; myslím, že souhlasíš.

A za třetí: dnes byl Mírohorský u mne a podotknul hned, že ještě nedostal honorář za svůj fejeton otištěný před 14 dny. Patrně administrace zapomněla. Prosím, naříd.

To počasí mne trýzní. Nemohu často dost vycházet. Co dělat!

Se srdečným pozdravem cele Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Dejme tomu, že by se mi do fejetonu hodilo pohladit trochu citelně Riegra, — hodilo by se to *teď* také listu?

Prosím, řekni mi to, abych neučinil chybu.

Nevím sice ještě, zdali se mi tentokráte pán ten hodí vůbec, ale ptám se kvůli jistotě.

Prosím za odpověď do zítřka (v pátek) ráno — ano?

Srdečný pozdrav!

Neruda

Milý Julie!

Tedy Ti přeju upřímně šťastné a veselé svátky a prosím snažně, abys si neobtěžoval sdělit také své velectěné choti uctivé přání moje! —

A pak mám ještě jednu žádost. Prosím, hled', aby od Nového roku měl fejeton zase v hlavním listě více místa! Je teď pastor-kem. Musí ustoupit každé politické zprávě, každému přelíčení, každé lokálce, a to dle mého upřímného zdání není dobře. Když máme týdně tři lokální fejetony, což je věc po mém náhledu zcela dobrá, mohly by se tři ostatní dny věnovat dobře pracím cizím. NFP, Berliner Tagblatt a jiné velké listy kladou na fejeton důležitost jako na úvodní články.

Prosím za svou rubriku. Je mi líto, když dobré články leží 14 dní v tiskárně, spisovatelé se disgustují atd. A mohli bychom, kdybys chtěl, ledacos (peněžitě zcela nepatrného) pro tu rubriku učinit.

Tedy uvaž a rozhodni.

Srdečný pozdrav!

Cele Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Dnešní článek se mi jak náleží líbí. Je to pravda a je to mužné. Jakož také Tvá řeč v klubu.

Srdečný pozdrav!

Cele Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Mám tak ledacos literárního na srdci, o čem bych vám napsal *článek* — třeba do fejetonu (*ne* nedělního) —, mám právo psát do „Literatury“, ač nejsem jejím redaktorem? A když vyjde něco důležitého, *o čem bys sobě přál, abych psal*, pošli mi to — už mne po čertech mrzí ta naše prázdnota ve vzhledě tom důležitém! Také se všeobecně cítí.

Jen ať se alespoň pilně registruje, co dochází; budeš-li chtít, naznačím dle toho, o čem se má jednat a o čem bych psal sám. Když do redakce nemohu! Včera večer jsem vešel k cukráři na Spálené ulici — má u krámu jen jediný schod, arci vysoký, a noha pak byla nepokojna až do noci a musil jsem na postel.

Kdybys někdy nějakého *externistu* si přál, aby sledoval nám zjevy literární, upozorňuju Tě na Bohuslava Čermáka, skriptora Universitní knihovny. Ten sleduje všechno a píše *dobře*. Je také ochoten a byl by asi spokojen se zcela mírným honorářem řádkovým.

Tedy — mohu fušovat do „Literatury“? Nebude žádný kolega uražen?

Srdečný pozdrav!

Cele Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Myslím si to takhle! V redakci nechť se pilně a *denně* (totiž *hned* po příchodu kněh) registruje; dej laskavé k tomu rozkazy jak registrantovi, tak Metlickému. *Dle toho určím, co kdo má psát.*

Sám budu psát občas *literární články* jaksi úvodní, dle potřeby; někdy snad *i úvahu*. Jinak ovšem, neseď v redakci, nemohu zasáhnout. Ostatně děje-li se „protežování“ věcem tak dobrým, jako jsou Zlatá Praha nebo Květy, tedy protekce neškodí. Vše se vyrovná, když bude pěstovat se kritika.

Dá-li pánbůh jen trochu zdraví, myslím, že to půjde řádně. Šťastný a veselý nový rok!

Cele Tvůj

Neruda

To s tím Čermákem mne upřímně těší. Není génie, ale je rozhodný talent — beran, který vrtá, až přijde na jádro. Nebude ledakomu po chuti, a to je dobře. Ať Ti mluví, kdo chce co chce, spolehni na mne; vždyť můžeš.

Ale račiž mi *hned* dát zprávu, mnoho-li mu určuješ od řádky, abych mohl s ním jednat.

A pak: před asi 6 nedělemi měl literární článek u nás a ještě jsme mu neposlali honorář. Bylo skoro 1½ sloupce. Snad abys mu dal *hned* poslat šest zlatých, to není mnoho. A připojil svou vizitku k tomu. Učiň tak, prosím.

Tvůj

N.

374.

30/12 84

Milý Julie!

Vyjde v pátek číslo? Na všechnen způsob dej Metlickému laskavě rozkaz přísný, aby co ode mne *zítra* obdrží, dal *hned* do *druhého ranního* čísla nového roku. Dal bych *hned* do prvního, ale není hotovo. Prosím, aby vůbec byla „Literatura“ alespoň teď zpočátku trochu co do místa protežována, bychom dobyli v obecenství rychle sympatií zase pro ni.

Výměr pro Č. určený Tebou stačí také dle mého náhledu zcela. Někdy může napsat něco nám i pro fejeton. Pro případ, že bys mu chtěl přímo někdy něco říci, je adresa: Bohuslav Č., amanuensis C. k. universitní knihovny.

Psal jsem mu, aby mne dnes navštívil; ale nepřišel. Nejspíš mají ferie a list leží v bibliotéce.

Buď tedy šťasten!

Cele Tvůj

Neruda

375.

3/1 85

Milý Julie!

Barón Friedberg mi píše, že mu byl již zase zastaven list — recte že mu byl dodán předplatní účet. To je snad mýlka v administraci, vždyť mu přece nemůžeme hned zas po několika nedělích ochotně povolenou zásilku zastavovat. Friedberg rád nám přispívá a je dobře, můžeme-li ho počítat mezi stálé přispívatele své; to už za ten exemplárek stojí. Mimo to můžeme jeho věci potřebovat jak pro fejeton, tak pro „Literaturu“ teď, a doufám, že ho pohnu, aby nám napsal nějaké statě obsahu vojenského. — Prosím tedy snažně, sprav to laskavě. *A neobtěžuj sobě mně o tom zaslat dnes ještě lístek* (snad hned po mé poslici) — lístek, který bych mohl popřípadě Friedbergovi přiložit ku své odpovědi.

Cele Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Jak vidíš, je „Literatura“ už v plném proudu. Dvakrát jsem dal toho hodně, jednalo se mi o „avis aux lecteurs“, že se to bude pěstovat. Tolik toho ovšem nemůžeme dávat, nestačila by ani literatura, ani list, jemuž by se zase ubíralo místa, ale avízo musilo být, protože už čtenářstvo bylo odvyklé. Jen až budu z těch hrubých starostí o tu rubriku venku, abych mohl tam psát články a učinit to pikantní.

Chci získat ještě jiné síly, by úvahy uspokojovaly všechny také strany. Myslím na Vrchlického, Sobotku atd. Ovšem budou chtít také honorář, rozumí se to samo sebou. Ale toho se neboj. Za prvé mimo zimní sezónu je málo a napíšeme větším dílem s p. Kuffnerem a za druhé honorář bude jen skrovný. Vždyť NL nechtějí od nikoho nic zdarma. Přece se Tě však ptám co instance jediné rozhodující, mohu-li také jiným mimo Čermáka tedy slíbit ty tři krejcarey za řádku. Prosím, dej mi laskavě o svém rozhodnutí zprávu hned, abych mohl jednat.

Co se týče Tvých přání, tedy:

- a) Lumír, jak jsi snad viděl, byl obšírně oznámen.
- b) Zoru jsem koupil a referát je již obstarán, napsán.

Brauna nemám ve svém rezortu; otiskuje ho p. Kuffner v listu odpoledním.

Přikládám Ti list slečny Pollandovy; přečti a dej mi vědět odpověď, obstarám ji dále, chceš-li.

Srdečný pozdrav!

Cele Tvůj

Neruda

Milý Julie!

To si myslím, že Ti to leze do kapsy. Tázal jsi se mne tenkrát teprv, když jsi měl na svůj dopis od něho už slibnou odpověď a v ní žádost za zvýšení honoráře; ovšem jsem pak už slušným způsobem nemohl ani nic říci. Ostatně to není tak zlé; je to asi za čtyry, nebo aspoň za tři měsíce. Dle Tvé vůle obmezím. —

S tím starým pánem je věc zvláštní. Myslil jsem, když se tak ochotně a radostně přihlásil, že není ani možno, aby psal něco jiného než zajímavé vzpomínky; zatím ale má nesmírnou radost z causerii, a že prý mne „napodobuje“. Hned 4. ledna jsem mu psal, že pro *lokální* věci je u nás arci *pramálo místa*. — Prosím Tě, dej mu za sobotní článek zaslat hned honorář zvyklý, sic budu mít zase dopisování. —

Dnes byl v „Literatuře“ referát o knize Matice lidu. Pan Anyž už mi sdělil, jak se věc měla; ale já jsem v rozpacích. Poslal jsem pro tu knihu *tříkrát* do tiskárny, konečně jsem jí dobyl, dal do referátu, a pojednou vytištěn referát jiný. Co mám teď počít s referátem objednaným a snad již napsaným? Prosím snažně, když někdo u nás píše o nějaké *knize*, abych obdržel *hned* avízo. Sic nemohu věru za spletky, které by mohly povstat snadno z toho, že píšou dva o jedné věci. —

Vilímek Tě mnou prosí, abys mu daroval nějakou novější fotografii svou. Pro Humóry. Později chce dát také Eima. Patrně myslí na jubileum našich listů. Prosím, vyhov mu co možná brzy; držít se teď v našich stopách, pokud to vůbec umí.

Také prosí, aby v NL byla mu učiněna nějaká novoroční reklama. Reorganizoval list, takže skutečně je to teď reprezentace dobrá, lepší než všechny velké humoristické listy vídeňské. Myslím, že není závady. Ale ptám se. Dej mi o své vůli vědět. A mám-li psát já nebo učiní-li se v redakci. —

Přikládám Ti zde list, který Tě bude snad těšit. Jedná o *rubrice vědecké* pro Národní listy, kterou jsi sobě už dávno

přál. Nejlíp by bylo, kdybys Raymana k sobě zaprosil a s ním to vyjednal. Kdybys ale chtěl, vyjednám také, jenže prosím pak o zcela určité instrukce.

Srdečný pozdrav!

Cele Tvůj

Neruda

Vyznačuju místa, kde žádám za odpověď, červeně, abys nemusil pak číst všechno ještě jednou.

JNd

378.

20/1 85

Milý Julie!

Teď už doufám, že se mi můj plán povede a že dostanu spisovatele všech „poetických stran“ k tomu, aby nám úvahy psali.

U příloze poukázka na honorářiček Sobotkovi. Jen ať administrace s těmito drobty nikdy neodkládá a hned zašle nebo vyplatí.

A rovněž přikládám list Heritesův. Snad už mu byl honorář mezitím vskutku zaslán. Prosím, abys mi laskavě *určil, kolik* mohu Heritesových článků dát *měsíčně*. Snad dva? Či jeden? Či víc?

Balíček s knihami od slečny Pollandovy je už u mne. Pošlu Ti jej, jak přišel, neodevřený. Je-li uvnitř nějaký lístek na mne, vždyť mi jej zašleš.

Srdečný pozdrav!

Cele Tvůj

Neruda

A tady ještě jeden kousek, právě od Holečka došlý; přečti a řekni mně.

JNd

Milý Julie!

To je náramně těžká věc! Když nemůžeme říci žádnému referentovi: Tohohle chval! Ba nemůžeme vůbec vědět ani napřed, jaký úsudek bude. Divím se ale Štolbovi. To „bagatelizování“, o němž píše, byla samá chvála; ovšem ne snad tak rozhodná, velká, do jaké se vesnil. — Vždycky se mne to tak divně dotkne, když někdo — a k tomu dobrý, mně osobně sympatický člověk — mluví ihned o odložení pera ap., jakmile čte něco jiného než reklamu. Nadávali mně po 20 let na celé čáře, a neřekl jsem to. —

Ovšem bych byl ale referát ten o Š. vůbec nevytiskl, kdybych byl si vzpomněl na jeho osobní poměr. —

To s tím Clamem je významné. V jeho nemoc arci nevěří nikdo. Každý je přesvědčen, že se jedná jen o zakrytí přímo děsného fiaska. Teď ho lidé z jakés kurtoazie (NFP ale proto, aby nás kopl) chválí, a tou chválou Clam zase vzroste a užije toho, jakmile bude chtít být zase zdravým.

V takové fiasko staročeské politiky jistě nikdo nedoufal — bohužel že je spojeno s výpraskem, zklamáním pro celý národ. I pro nás, my jim v úkrytu duše přece věřili alespoň trochu, my *chtěli* věřit, ve prospěch národu. Jen teď žádné omluvy pro ně!

Ale mluví se o tom všem mnohem méně, než bychom mysleli — apatie úplná, naprostá lenost.

Tak bych někdy až plakal!

Cele Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Byl jsem ovšem také dnes překvapen, a sice nikoli příjemně. Nechci pánům kolegům ukládat jakoukoli rezervu, ale bylo by dobře, kdyby se mi ty věci alespoň zaslaly; vždyť já jim je do listu dám ochotně a hned.

Učiň dle své vůle.

Se srdečným pozdravem

Tvůj

Neruda

Z těch dvou reklam nebyla mnou do tisku dána *žádná*.

Milý Julie!

Zde Ti posílám pro fejeton určený, ale mnohem spíše do rubriky „Výtvarné umění“ se hodící článek Friedbergův.

Je to článek *rozhodně dobrý* a dej jej *hned dnes*, aby nezestár. Honorář pak počítej jako za fejeton a dej jej laskavě spisovateli *hned zítra* zaslat.

U příloze dotýčný Friedbergův dopis. Snad abys mu ukázal *osm zlatých*? Jeho příspěvků bude beztoho velmi málo.

Článek jsem už pro rubriku „Výtvarné umění“ adjustoval a upravil úplně.

Srdečný pozdrav!

Tvůj

Neruda

Kdybys nepoužil, vrať mi laskavě článek ten pro fejeton.

Milostivá paní!

Prosím, abyste přijala výraz soustrasti mé upřímné.
Dověděl jsem se o ztrátě Vaší teprve z novin; byl bych jistě
doprovodil Kornelka alespoň květinami.
V dokonalé úctě oddaný

J. Neruda

383.

27/2 85

Milý Julie!

Dnes není fejeton. Hned v úterý mi sdělil Metlický, že jsi
určil pro pátek a sobotu „Krevní písaře“; proto jsem sám
ovšem nedal ničeho. Je škoda, když list je bez fejetonu. —

Z obecnstva Ti sděluju zbožné přání, abychom přinesli
mapku Súdánu a jižního Egyptu. —

O Ledru-Rollinu, jehož pomník byl 24. února v Paříži
odhalen, snad přineseme ještě článek? „Všeobecné hlasovací
právo“!

Když je toho pro jediný list tolik!

Se srdečným pozdravem

cele Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Tu úvahu jsem odkládal jen kvůli její délce, nepoměrné pro list náš. Za prvé nechci rubrikou literární překážet a za druhé nechci jí působit větší výdaje. Teď má tiskárna už všechno. Dej raděj *najednou*.

Holub do fejetonu se nehodí; jeť jen 3. část (poslední) zajímavá *všeobecně*. Ovšem *bude dobře, když dáme všechno*, — radil bych na třikrát, dle oddílů v rukopise učiněných. Avšak korektury je třeba *veliké!* Dej to učinit někomu trpělivému. Nemáš-li naprosto nikoho, zašli mi hned zase a opatřím přes neděli.

Jsem pořád churav. Sláb. To počasí!
Srdečný pozdrav!

Cele Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Jakýs Gowalewski napsal „ein deutsches Lied aus der Hussitenzeit“ — hloupou báseň co do tendence i do obsahu. Mohu ji pro nás koupit na ztrhání? Stojí 80 kr.

A pak je báseň v Berlíně vyšla „Tschech“ od Graupnera. Ta je zas dobrá, *slušná*, stojí ale tři marky. Jak s tou? Nemýlím-li se, byla před nějakým časem u nás oznámena.

Prosím, dej mi zítra v úterý zprávu, chceš-li, abych dal ty knihy do referátu. Myslím, že by bylo dobře je dát.

Už dlouho jsme neměli žádnou bibliografii. Vyšly knihy u Otty, Vilímka — nedošly nás snad? Nebo je to asi v tiskárně. Už mi materiál dochází, rád bych nový.

Srdečný pozdrav!

Neruda

Milý Julie!

To je dobře, že Eim tu věc napsal. Do dubna máme ovšem již jen málo dnů a plně Tvou vůli dávám článek ihned Metlickému.

Avšak, dobře tomu nerozumím. Eim tam dal „I“. Kdesi uprostřed (na lístku 22) napsal a zase *vytrhl* slova: „odstavec nový“ — čímž snad chtěl naznačit II. Nevěda, zdali bude tedy článků více, kladu na ono místo tu „II“ — neuškodí. Případné další články mohou se dle toho číslovat dále a *raději hned vždy dávat do tiskárny*, ač nezáleží-li na *pročtení*: bývají Eimovy články *dlouhy* a dobře je dát je sazeči dřív.

Kdyby i nepřišlo nic dalšího, má hned první zásilka konec dosti kulatý. Ale nejspíš přijde. —

To je zas nahromaděno fejetonů! Alespoň deset, které dosti nalahají. Co dělat!

Srdečný pozdrav!

Tvůj

Neruda

Činí se nějaké přípravy ke dni 2. dubna? Na počest Trojanovu?

Milý Julie!

V redakci *musí* ležet některé zásilky kněh dosud neoznámených; vím sám o některé. Abychom s tou rubrikou zase nezakrněli!

Přeju Ti veselé svátky!

Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Tvůj list mne upřímně potěšil. Slyšel jsem ku svým dotazům sice již od Tvého Prokopa, od Schulze a Tůmy, že nápadně rychle se sbíráš; ale teď to dotvrzuješ sám. Šetř se, příteli, nepřekvap hned přílišnou prací, budeš síly potřebovat. Víím, že Ti to nedá, ale *nějakého* poklidu dopřej si přece ještě.

Rád bych se na čtvrt hodinku podíval k Tobě. Ale to bych musil sedět ve drožce alespoň hodinu, a já v ní nevydržím ani 15 minut. I prosté sedění doma u stolku činí mi obtíž. Chci-li jen trochu pracovat, musím stále střídat.

Co se týče žurnalistické akce pánů staročechů, tolik je jisto, že musíme se činit, ale nebojím se jich. Organizují se. Budou hledět získat dobrých externích sil i interních; prvnějších je dost, poslednějších ale málo. Budou znamenitě platit, alespoň *na počátku*. A Schick, který vše vede, zaboří se celou svou orientální vervou do toho. Ale dvoje mu bude vadit: předně antipatie osobní proti němu u ostatních členů Pokroku a pak to, že on nemá pravého citu pro české věci.

A mimo to! Setkal jsem se s ním a řekl mu: „Dělejte si, co chcete, *koženými* zůstanete přece, už pro konzervativní svůj směr.“ Ano, kdyby byla ta konzervativnost jejich *přesvědčením*, nebo kdyby měli v sobě alespoň tu *sílu špatnosti*, jakou mívají vynikající zpátečníci, nebo talent nějakého Josefa de Maistra! Ale těchhle Josefů vyskytne se za století asi dvě — a ne u nás. Budem-li agilní, celé novější dějiny pomáhají *nám*!

Vzdor tomu musíme se sebrat, pořádně sebrat. Tři věci zdají se mně tu předně důležité.

Předně dodat stálým silám naší redakce jakéhos encouragement; což je věc osobního Tvého taktu.

Pak hledět si získat, *včasnými, časovými* vsutku *objednávkami*, práce odborných lidí. Na to třeba stále myslit, a dovolíš-li, pomohu. Učiním Ti případné návrhy. A tu hned podotýkám, že by bylo přece dobře provést, co jsi zamýšlel s Masarykem. Ten je ale pedant, pro časopis se nehodící,

a upozorňuju Tě ještě jednou v té příčině na docenta Reymanna, jenž, jak se snad pamatuješ, sám se nám nabízí. Také bych rád, abychom si zapevnili jistě toho Mádla; je to mladík velice talentovaný a vyvine se z něho najisto síla *vzácná*.

Konečně zavést a *dodržet* železnou ekonomii v listu. Jsme sice list rozsáhlý, ale obyčejně málo se nám vejde. Důležité rubriky bývají někdy po celé měsíce důsledně vynechávány nebo markýrovány jen nějakou nicotnou notickou, která činí mezeru tím nápadnější a citelnější. Veškeré velké listy hledí mít denně zastoupeny rubriky všechny, a sice všechny *dobře*, byť třeba ne obšírně vždycky. To má být také u nás. Je arci přirozeno, že jsme tísněni, mámeť na starosti příliš mnoho důležitostí národních; ale tu nepomůže nic: musí se *denně* přihlížet přísně, brát červená tuha, krátit vše nedůležité atd. Opakuju: denně, neunavně.

Za dobu zanedbací zhyne někdy renomé celé rubriky u obecnstva, a bývá velmi těžko *potřetí*, *počtvrté* zase *všechno* a *stejně svěže* zříditi znovu. Víím, jak se dařilo například mně teď s „Literaturou“. Jaké jsem měl s ní plány! Získat všechny spisovatele pro ni. Dohonit referáty zanedbané. Psát pak sám články všeobecné, direktivní. Několik neděl to šlo. Pak ale nedostal jsem do listu ani řádku. Po tři neděle *denně* jsem Metlickému poroučel, vykládal, ano ho prosil; pak jsem tu stál už jako hloupý chlapec před ním. Já ovšem nenaležím k těm, jež takhle možno disgustovat, chopím věc znovu; ale nevím, budou-li ti, kterým objednané věci zůstaly ležet, ochotni zase znovu. Jsem však, jak praveno, přesvědčen, že dá se *podobným* věcem dobře *předejít*.

Také působí na můj cit český jaksí, že si Vídně všímáme *přespríliš*. Když máme tak znamenitého korespondenta v osobě Eima odtamtud, není snad potřebí, abychom přinášeli také ještě spoustu vídeňských lokálek co důležité telegramy: když baryton dvorní opery dá výpověď, když se někde v hospodě do krve seperou jako u nás denně, když Schönerer někam si zajít ráčí atd. *Musí-li* se ty zprávy brát, platit, a tedy tisknout, tiskněme je aspoň *petitem*, aby bylo vidět, že jim nepřikládáme váhu, a abychom získali místa.

Ostatně — beztoho asi myslíš na ty věci všechny sám, a bylo vždycky dobře, když jsi se chopil iniciativy. Důvěřuju zcela a pomohu dle všech sil svých. —

To jsem se rozplácal; ale myslím, že se rozplácám častěji, dovolíš-li.

Nevím, přijdeš-li teď jistě do Prahy nebo máš-li rychlé spojení, a kdy tedy obdržíš tento list. Nedělej si z jeho délky nic a přijmi srdečný pozdrav

Tvého oddaného

Nerudy.

389.

29/6 85

Milý Julie!

Osobně Reymanna ani neznám. Kdysi nám dal zábavně poučný, lučebnický fejeton, jež jsem dal do listu, a byli jsme si pak v krámě u Valečky představeni. Asi rok později — tenkrát byl jsem ho totiž vyzval k přispívání častějšímu — poslal mně článek, jež jsme měli letos, a zároveň nabídnutí své se žádostí, abych Tobě je sdělil, že bude pro list Ti psát populární revue vědeckou nebo tak něco. Nevím, zdali jsi mu tenkrát něco psal stran toho. Já už se ani nepamatuju, jak R. obličejem vypadá.

Věc je tedy ta, abys ho lístkem, trochu lichometným, pozval *k sobě* a s ním to krátce a jasně si smluvil. Vždyť já ani nemohu mu přidělit rubriku důležitou, redakci její, určit honorář jemu a snad i ještě jiným, *bude-li* on sobě těchto jiných přát, atd. Ty se s ním smluvíš definitivně za pět minut; já bych s ním nemohl smluvit nic definitivního ani desíti dopisy. Pozděj, bude-li získán, ovšem mohu a chci upozorňovat na vědecké otázky pro nás nejflagrantnější.

Adresu jeho mají snad v administraci, poslali-li mu tenkrát honorář. Myslím, že ji zcela jistě vědí také v tiskárně, neboť

Metlický mu zaslal korekturu článku. Nemýlím-li se, bydlí R. v dolejší nárožní domě ulice Krakovské a Václavského náměstí, tedy pět kroků od nás. —

S literaturou *teď* se nedá dělat mnoho. Jsem zcela ochoten a sám jsem si umínil, že budu psát, pokud zdraví stačí, články všeobecné; ale musí být k nim nějaký motiv, aby to nebylo mluvení pouhé, a teď je *saison morte*, bez motivů — nevycházíť jediná kniha vážnější. Pomáhám si probíráním věcí starších něco, u nás dřív nepovšimnutých, aby alespoň rubrika nestála prázdná. V té věci je nám Čermák podporou značnou; máť všechno v knihovně, cokoliv mu naznačím, a má také — snad *jediný* — dost chuti ku čtení.

Ovšem se nevyjímá dobře, když někdy je referátů vůbec málo, jako teď, a polovina jich je jenom označena nenápadnou nějakou markou, šifrou, a druhá polovina je znamenána plným, tedy nápadným jmenem. Tím jsem, jak jsem Ti už řekl, vinen sám; položilť jsem podmínku, aby Čermák podpisoval plně. Však se to dá změnit; řeknu, aby činil jinak.

Ostatně se vyrovná věc sama sebou. Jen až dostaneme zase referentů nových; neboť dříve ziskání přestali nadobro psát, když po měsíce nic se jim neotiskovalo (Čermákovi v té době *také nic*). Jen prosím, nedej se proti Č. zaujmout. Sympatický on není, protože měl polemiky se Sládkem, Vrchlickým atd.; ale znalý věci, sám dobrý novelista, a neuprosně upřímný. Aby neměl nadál převahu, třebaže jen zdánlivou, postarám se. Teď, jak již praveno, je *saison morte*, a nedá se do nějakých šesti alespoň neděl mnoho dělat.

Nabízí se nám *původní historický román český*. O čemž však zítra; jsem dlouhým psáním už unaven.

Srdečný pozdrav!

Cele Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Tedy stran toho románu, jenž se nazývá Masopůst v Soběslavi a jedná za doby Rudolfa II. Je od Škáby, který letos měl hist. román v Matici lidu. Nevím, jaký tenhle byl; ale měli jsme referát chvalný od Čermáka, a tedy věřím, že je dobrý.

Škába je mladý teolog, který studuje s bídou privátně; propustili ho z alumnátu právě pro ten uveřejněný román.

Chceš-li, pošlu Ti ho i s novým jeho románem; ať Kuffner čte a podá úsudek. Je prý toho as 20 tiskových aršíků; pro moje čtenářské síly příliš mnoho.

Dnes jsem čet Pokrok. Ti jdou na nás s čepicí starou a promaštěnou! Potřebujou naší reklamy. Těch, kteří, řekne-li dnes P. něco, čekají, co řeknou zítra NL, je as dvacet — *je-li* jich — a ti jsou jen v Praze. Ale těch, kteří o P. praničeho nevědí, když my o něm nemluvíme, jde do statisíců v Čechách.

Srdečný pozdrav!

Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Mám teď vskutku dobrou studii Mírohorského o Dalmácii, určenou pro fejeton. Zaujme asi sedm nebo osm čísel.

Je dobra, a nerozpakuju se tedy stran její přijetí. Ale poněvadž je *trochu* delší a možno že by *vedle ostatního* šla asi po tři neděle, což ovšem není pražádné neštěstí, dávám Ti přece zprávu, máš-li snad opačnou vůli.

Prosím ale, *dej mi hned vědět svůj souhlas*. Chciť Mírohorského požádat, aby podepsal plným jmenem, a ne jen šifrou svojí.

Cele Tvůj

Neruda

392.

8/7 85

Milý Julie!

Prosím, přečti si *dnes* Čermákův referát o Heritesovi. Vyvinul se nám chlapík, výborný kritik.

Jeřábkovi psát nebudu. S člověkem, který vědomou lží sáhal kdysi na mou čest, jednat nebudu. Toho nemůžeš ani na mně žádat. Ostatně jsem přesvědčen, že článek „NL“ v Pokroku byl už zase od něho. Znamky jsou *zcela jasné*.

A co se ostatního týče, — jen žádnou nervózu! Pokrok nedělá pražádných zázraků. V té rubrice vědecké neviděl jsem ještě *nic*, mimo ten článek Masarykův z Athenea, odkud jsme jej mohli otisknout také, kdybychom byli chtěli a předně: kdybychom zasílané nám časopisy mohli tak pilně a *včasné* číst jako sami redaktoři jejich, například tedy p. Masaryk. — Dnešní „vědecký“ fejeton jejich je jako ze starého Pfennigmagazinu. Takových můžeme mít tisíc. Škváry staré, sleptané!

Dám teď nazad některé články Mádlovy — ač nedáš-li mi contre-ordre. Za prvé, aby rubrika „Výtvarné umění“ ne-usnula; za druhé, aby Mádl nečekal *příliš* dlouho a také se neomrzela. Mají na něho beztoho tisíc chutí.

Se Škábou nedělej si starostí. Bude-li román *dobrý*, je vítán; nebude-li, vrátíš. —

Na tenhle měsíc jsem měl dvě promises a nevyhrál jsem už zase nic! To je k vzteku! A já chtěl koupit Pernikářku!

Cele Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Vidíš — co jsem řekl! Cítí, že bychom se polemikám uhnuli, a hodlají je tedy vynutit sprostáctvím!

Dáme-li se do polemik vůbec, musíme je dle mého náhledu vést trochu jiným směrem. Předně nevynechávat Riegra; vždyť oni jeho jmenem všechno činí, jím se ve všem kryjou, on je nám tedy za každou sprostnost jejich zodpověden. To si myslím, že by chtěli, aby o něho se nezavadilo! Rovněž by rádi vymkli Zeithammra; ale on beře i nadál z P. prý plat, a náleží na všechn způsob plně k nim. Ovšem neradno nepohládit i lidi ostatní; ale vždy jen na základě pravdivého materiálu, ne domyslu.

Ale myslím napořád, že je líp, *pokud to možno, teď* polemikám se vyhnout. Vyvedou-li něco tak hloupého jako to s Němci v Praze, je polemika *povinností*. Zato bych ohlížení se po menších věcech, nekonekvencích atd. teď nechal. —

Chtěl jsem už dávno upozornit, že sobě nevšímáme divadel předměstských pranic. Ale nechal jsem toho, aby se nezdálo, že chci přidávat někomu práci nebo jiného zas komandovat. Po mém citu jsou ta divadla důležitá a měla by se pěstovat s láskou — arcíže ne ze stanoviska přehnaně shovívavého, také ale ne z esteticky přísného. Mají vedle Národního pro Prahu důležitost velkou. A velká část obecenstva visí na nich.

Snad by těšilo některého z kolegů nejmladších, kdyby byl přibírán k tomu. V té věci Kuffner rozhodne.

Mádl tedy píše do P., jak vidím. Upozorňoval jsem *dávno* na něho a přišli jsme zase pozdě. Snad miní psát články všude, uvidíme. Zeptám se ho, cože vlastně miní. —

Srdečný pozdrav od Tvého

Nerudy

Milý Julie!

Přikládám Ti dle zvyku svého raděj celý list. Na červeně zatrhnuté upozorňuji.

Prosím, piš pak Čelakovskému ještě a vyslov mu určitě, že může zůstat dle potřeby. Není beztoho pomoci jiné. Dle lékaře bude věc nejspíš trvat ještě déle než 14 dní. Nohy jsou zlá věc, vím to ze zkušenosti.

A tento list mi laskavě zašli zase po Františkovi zpět.

Srdečný pozdrav!

Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Orientalista dr. Dvořák hlásí se o honorář za svůj článek. Ten článek byl *velký, dobré tři* fejetony, jež jsme ale dali na dvakrát. Vyměř mu laskavě dle toho honorář — myslím asi šestnáct zl. A přikáž, aby mu byl hned zaslán. Chci mu psát o příspěvek do „Literatury“.

Má-li sbírat Pachmayer literární notice cizí, tedy ať je sebere vždy *aspoň týdně*; ty *pololetní* náběhy nejsou nám nic platny a vyjímají se ve své osamělosti dětinsky. Račiž to rozkázat určitě, mne neposlechne.

Chtěl jsem Tě žádat o trochu dovolené, ale pojednou jsem slyšel, že Ryba už dovolenou má a řada jiných kolegů také; tedy mlčím. Pošle Ryba na čtvrtek fejeton? Aby nebyl zase prázdný list!

Se srdečným pozdravem cele Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Nevyjádril jsem se dobře. Ven, „do lesů“, nemohu, protože nemohu ve voze sedět. *Vůbec* ne teď v těch parnech už sedět! A *proto* žádám za dovolenou, aby totiž Ryba přeložil nejvýš pro 3- nebo 4krát svůj fejeton' ze čtvrtku na neděli. Mne *teď* sobota ztýrá vždy tak seděním, že pak třeba tři dny stůňu.

Ostatní práci pro list všechnu bohdá obstarám; tedy mi dej, prosím, jen laskavě zprávu, svoluješ-li. Uvidím-li třeba za týden, že mohu psát, ovšem se přihlásím. Ale prosím o zprávu rychlou, abych si věc hned zařídil.

A pak mám ještě prosbu. Potřebuju teď — mimo jiné i na výlety malé, ale denní — něco peněz. Prosím, půjč mi šedesát zlatých. Splatím je po pětce měsíčně, ale ne hned od nejbližšího prvního, nybrž počínaje tak asi za dva nebo za tři měsíce. Jsem v bryndě.

Tak — možno-li — prosím; pošli mi poukázku. Přihlásím se pak v administraci, kdy začnu se splátkami. Nemožno-li, dej mi zprávu laskavou, abych věděl. Nerád bych se ale po světě dlužil.

Tak se nehněvej!
Srdečný pozdrav!

Cele Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Předně mé *upřímné díky* za Tvůj přátelský dar! —

Pak stran toho nalehavého pána: z jeho reklamac nedostal jsem *já* dosud *žádnou*; včerejší Tebou mně zasláná byla *první*. Článek jeho otiskneme, a tedy mu dnes píšu.

Se srdečným pozdravem

cele Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Prosím, dej ověsit Národní listy praporem českým a slovan-
ským — ano!? Ti nebozí Slovinci, mně nejsympatičtější
ze všech Slovanů, přišli právě v nejnepříznivější dobu sem,
a my neučinili na přípravu obecenstva ničeho!

A příkaž, aby se psalo co možná podrobně a se skutečným
vzletem. Jmenovitě aby bylo obecenstvo vedeno k jejich před-
stavení do divadla. Je to tak důležité!

Vždyť to víš sám a rozumíš mi.

Srdečný pozdrav!

Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Tedy se poslušně hlásím, že je zítra už 1. září a moje jako-
férie v koncích. Na neděli bohdá píšu už.

Také upozorňuji, že „Literatura“ bez mé viny znovu vážne.
V tiskárně leží jeden článek čtyry neděle už. Hezký čas!

Jakpak se má věc s Mádlem? Mohu ho urgírovat o další
články? Prosím o instrukci.

A ještě něco! Byl jsem dnes u Brože v administraci, abych
Ti dal předložit k *vyplnění a podpisu* poukázku pro Friedberga,
jemuž jsem nevěděl co poukázat a jenž se dnes už hlásil.
Brož mi ukázal, že jsi již napsal padesát zl. Upozorňuji Tě,
to že je snad přece trochu málo. Bylo *deset* fejetonů a mnohý
z nich jsem dal ve velikosti skoro dvojnásobné. Také by se
snad nevyjímalo právě dobře, kdybychom Fr. *pořád* snižovali:
napřed 10 zl, pak 8, pak 7, pak 6, teď už 5. Tedy myslím,

libo-li Ti, abys *desítku* přidal čili počítal zase po 6. Řekl jsem Brožovi, by si k Tobě došel pro rozkaz.

Se srdečným pozdravem

cele Tvůj

Neruda

Co přijde beletristického nebo historického, ať mi hned pošlou!

400.

25/9 85

Milý Julie!

Myslím, že bych se nemohl zmínce o tom „svat. daru“ ani vyhnout; ale ovšem snad jenom zmínce, vedle šplechtu o činnosti pražských dam atd. — stačilo-li by to na fejeton *celý, nevím*, ty fráze lezou člověku brzy z krku a čtou se jako sláma, když jich mnoho.

Ostatně dotazu dobře nerozumím. Chce psát o tom někdo jiný? Nebo se ptáš, aby byl připraven do listu ještě nějaký článek? Kvůli jistotě?

Sprav mne laskavě v poledne ještě dvěma slovy o vůli své: budeš-li chtít, budu psát ovšem přece *celý* fejeton třeba tedy o té věci jedině. Pak arci seriézně. — Srdečný pozdrav!

Cele Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Nehněvej se, ale už mne ten fejeton náš věru bolí! Holečkovy články čekají už plné čtyry neděle na dokončení — kdyby alespoň věci začaté obdržely místa, aby čtenářstvo se ne-disgustovalo! Ba ani causerie nemají více svůj určitý den.

Rovněž děje se s „Literaturou“. Naštěstí sice teď ještě nic nevychází, ale i to málo — poreferováno — leží v sazárně neděle a neděle.

Vím, že Tě tím mořím, nemohu si však pomoci. Myslím si totiž, že *ted'* bude přece trochu místa, a proto bych rád připoutal pozornost Tvoji.

Nemáš tam v redakci ničeho pro mne?

Se srdečným pozdravem

Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Obdržel jsem list, že je zítra konference. Nejspíš mně jej zaslali jen náhodou, neboť Ty víš, že nemohu do výše bez rizika, že bych ulehl zase na několik měsíců a pak byl hotov provždy. Ale právě proto prosím, aby mně ty listy už nedávali, — neboť mne to omlouvání se *bolí*.

Také mne není ani nijak zapotřebí. Jak to stojí s fejetonem, víš a vidíš. A co se týká „Literatury“, nastane nám asi doba pouhého manévrování. *Ted'* ovšem nevychází nic, a nedá se tedy o ničem také psát žádná kritika. A pozděj? Dnes, když spis „nejzůřivějšího“ mladočecha nevychválíme do nebe, uteče nám *ihned*, a v Pokroku ho pochválí za to. V politice opatrnost, v literatuře reklama — kritika opravdová, jak to

dnes stojí, *nemožna*. Pro takovou situaci já se nehodím, nedovedu jí dobře vyhovět. — Snad na něco připadnu, ale nevím ještě, jak to hned učinit, aby bylo důstojno velkého listu.

Budeš-li mít nějakou instrukci pro mne, prosím, zprav mne dvěma slovy, vždyť já již porozumím.

Cele Tvůj

Neruda

403.

23/10 85

Milý Julie!

Právě vydává Jaromír velké svoje dílo. Musíme mít ovšem referát hned a dobrý. Zcela způsobilý by byl pan Herben. Prosím, požádej ho; ať se laskavě *hned smluví s autorem* a dá pak referát — obšírný třeba — přímo do tiskárny. S Jaromírem se smluvit musí trochu.

Také bude důležité, abychom měli as dva fejetony z knihy, než na ni padne Pokrok a vyčerpá. Mohou být zajímavé; Jaromír o nich s Tebou promluví a upraví je. Ale dej je laskavě příští týden hned, abychom se nezapozdili.

Srdečný pozdrav!

Tvůj

Neruda

404.

28/10 85

Milý Julie!

Tento dopis je jenom pro Tebe, nenechávej ho tedy nikde v redakci ležet, prosím.

Předně: Před prázdninami žádal jsem Hattalu, aby nám dal do listu ukázkou z chystaného svého díla o Rukopise. Slíbil. Článek, jež mi slíbil, dal ale teď do Osvěty. Přišel tedy ke mně

a nabídl jiný. Titul by byl dobrý: „Protivníci RK chytají se zázraků.“ Ale sdělil mi H. sám, že tam maže do Gebaura (ač prý ho nejmenuje), do starého Šembery atd. To se mi nelíbí, H. bývá osobní, urážlivý. Gebauer je náš a my praktikujeme to bohužel až příliš často v ohni svém, že mažeme do vlastních lidí bez nalehavé příčiny. Také při starém Šemberovi bych arci neviděl rád, aby bylo tknuto osoby jeho, jížto jsme se vždycky zastávali; jinak co do *věci*, o té ať se píše jak chce.

Také praví H., že článek by byl asi tak dlouhý, jak je ten v Osvětě, jenž by se nám byl titulem i obsahem znamenitě hodil. To je snad devět až deset sloupců našich? * A pak se ptá H., mnoho-li mu dáš honoráře.

Předkládám věc tedy prostě Tvému rozhodnutí. *Chceš-li* mít ten článek H-ův do rubriky „Věda“, napiš mi jako lístek. Udej předně mu honorář. A pak tam dej *výslovně* větu as toho obsahu, že „Tě vedle důležitosti předmětu obzvláště těší, že dle sdělení mého v článku tom pan prof. H. vyhne se všemu *jen osobnímu*“. Já mu pak pošlu lístek svůj a přiložím mu lístek Tvůj.

Nechceš-li, napiš mi také listek. A sice, „že bys ovšem rád to měl, ale že rozměry článku, mnou Tobě udané, jsou trochu velky vůči nynějšímu návalu nejrůznějšího materiálu, a že bys tedy žádal o nějakou ukázkou z důležitého díla až později“. Odešlu ut supra. Pak nám ovšem z toho nedá hned tak brzy něco a jedná se pak jen, potřebujeme-li toho. Jsem *pro* článek, ale *proti* všem urážkám mrtvých či živých v něm. A zde je ta obtíž. —

Také žádá H., abychom při oznámení nejnovějšího čísla Osvěty *zvláště* upozornili na ten článek jeho. To arci můžeš oznamujícím sešit ten rozkázat. —

Za druhé: Zvláštní náhodou píše mně právě Šembera po dlouhé době delší zase list. Obdržel teprve teď notici, která byla u nás v říjnu proti němu. Zůří. Praví, že už od několika let českých věcí si ani nevším, o nich ani do Tagblattu ani

* 18 stránek Osvěty, snad tedy víc, 12—14 str.

jinam nepsal, že principiálně o nich psát nechce, už kvůli své rodině, že má nyní zcela jinou dráhu životní atd. Že se napadat tedy nenechá, a stane-li se tak ještě jednou, že v rakouských i mimorakouských listech zmaže nás mladočechy a zejména Tvou osobu atd.

Nu — nezabil by nás, jako nezabili jiní. Ale tolik je jisto, že bezohlednost jeho není příjemna. Staročeské listy by pojednou zapomněly zášť proti Š. a užily všeho co nejpilněji proti našemu listu. Mne se hned tenkrát ta notice dotkla jako předtucha. Není dobře činit nazdařbůh někoho zodpovědným za to a ono, co je v kterém listu. V Tagbl. sedí českých a polských židů dost, známe je, že jsou zuřivi všichni. A Š-ovi věřím, že nepíše, když výslovně to řekne. Onoho času byl nadto v Alpách a Itálii a psal odtamtud fejetony — on je teď v Tagbl. fejetonistou cestovním a vskutku téměř stále na cestách, již od více let.

Sděluju Ti také obsah Š. listu prostě. Myslím ostatně, že se mnou v úvaze hořejší souhlasíš. Můžemeť se osobě Š. v listu náramně snadno vyhnout. A tenkrát jsem stalo se beztoho jen *po* Pokroku, který byl ze známých příčin pojednou „rázný“ a osoblivý na všechny strany. —

Za třetí: Páně Holečkův návrh dobrý; jen ať se nerozepisuje příliš široce. Už jsem s ním mluvil. — To s tou „revuí“ náramně hezká věc, kdybychom — někoho pro ni měli. Pro tu by musil být *zvláštní, celý* člověk, talentovaný, nezanášející se s praničím jiným než s psaním revue asi jednou za měsíc. Není ho. Musíme zůstat zatím při nynější formě svojí. — Podobných pietních přání by bylo více; například dobrá literární historie, dobré politické studie atd., — což je o vyslovení přání!

Měj za mne pro každého, prosím, na taková přání odpověď, že teď mám tu věc v ruce a zajisté ji také provedu. Můžeš o tom být ubezpečen, když se zase — nepřetne práce moje, jako se stalo už od loňska asi *tříkrát*. —

To jsem Ti toho napsal!

Přijmi srdečný pozdrav

svého Nerudy.

Milý Julie!

Prof. Hattala, potěšen Tvými slovy, jež jsem mu z listu Tvého citoval, je ke všemu ochoten. Do neděle prý nám dá ukázkou v rozměrech Tebou ustanovených.

Jenom prosí, aby a) obdržel revizi, b) abys mu laskavě dal sazbu přelomit a *několik* jen otisků učinit. To snad jde. Kdyby nešlo, prosím, napiš mu o tom krátkou, přátelskou zvěst, aby napřed vše věděl. Nebo napiš mně a já mu to sdělím.

Přímý lístek by byl lepší. „Pokrok ještě do mého domu nepřišel a také nikdy nepřijde,“ řekl Hattala.

Srdečný pozdrav!

Tvůj Neruda

Milý Julie!

Že bohdá napíšu do slavnostního čísla sám úvodní báseň, rozumí se samo sebou. Považoval bych to za urážku, kdyby ji měl psát jiný. Vždyť s listem srostly všechny moje myšlenky a city! —

Co však se týká banketu, nechci, aby myšlenka, že při něm musím být, se ustálila. Pořád se musím bránit, abyste mi neublížili! A ublížili byste mi naleháním najisto. Dokud se nyní držím v míře nejprísnější, jsem alespoň klidný — prosím snažně, chraň mi ten můj klid, je mým zdravím!

Sama myšlenka, že bych se měl dát jako mrzák vynášet někam vzhůru, by mne už od nynějška deprimovala — jsi psychologem a dovedeš se do toho vmyslit. Skutek pak by mne vpravil do takové nálady, že by věru celé jubileum vypadalo mi jako pohřeb.

Ale je tu mimo vše to duševní i tělesná naprostá nemožnost, abych se sdílel. Řeknu Ti prostě, co teď *musím* dělat a jak *musím* žít; vlastně to opakuju, vždyť jsem to již vícekrát řekl.

Déle než půltřetí asi hodiny *nemohu* být mimo lože; pak musím lehnout, ovšem svléknuv boty s naběhlých už nohou, a ležet *vodorovně* půl hodiny až hodinu, než se znovu zotavím.

Vstanu-li, hledím proto co možná rychle se dostat ven, abych si odbyl procházku svoji. Mám-li ale práci, nesmím při ní *nikdy sedět dýl než půl hodiny* a musím zase alterum tantum chodit po pokoji nebo ležet, sic mi jde pak pokaždé krev. Na půl hodiny se ale nejde nikam, proto nejdu *nikdy*, od tří let už ne, do hostince, *pranikam* na návštěvu, a proto jsem *nebyl ještě ani jednou v Národním divadle*, ač mám parterní lóži k dispozici. A proto také nemohu na banket. Nešel bych tam za těch mých chorobných poměrů ku potěše své a ne ku potěše vaší, a z pouhé zdvořilosti? — to by bylo drahé! Sedět u banketu půl hodiny a pak si někde v koutě svlíct boty a lehnout si — věc nemožná!

Proto prosím snažně ještě jednou: netrap mne už tou žádostí — vždyť si můžeš pomyslit přec, jak mi to příjemno. Nepřišel bych přece, protože bych nemohl. Tak prosím! —

Teď ale ještě něco jiného, prosbu jinou. Rád bych, aby se trochu hnulo prodejem mých spisů. Eduard jich neoznamuje, Valečka ovšem také ne, musím to učinit sám. Prosím Tě tedy snažně — smím si tam dát do listu na několikrát zdarma inzerát?

A *ještě* něco. Zjara jsme měli referát o 1. svazku bibliotéky Přítel lidu, psaný p. Herbenem. Dal jsi mi tenkrát — na přání Eduardovo — pokyn, abychom o tom podniku, konkurujícím s Maticí lidu, nepsali. Teď mi zaslal p. Herben velmi obšírný další referát o 2. a 3. svazku. Změnilo se něco od té doby v našem poměru k vydavatelstvu?

— — —

Tak vidíš; už jsem myslil, že jsem na konci, a zatím jsem pořád ještě na počátku!

Co se týče slavnostního čísla, nevím věru hned, co do něho. Biografie také všech našich zesnulých členů? bez bombastu,

důstojné, nedlouhé. Také by bylo dobře mít od každého nynějšího něco podepsaného plným jmenem. Ač *dá-li* se to dělat. Budou Ti to vymlouvat. Vyjde slavnostní číslo 31. prosince nebo 1. ledna? To je důležité! — Budu ještě přemýšlet.

Co se týče Hattaly. Mluvil jsem stran těch separátních otisků s Metlickým před Brožem. M. myslil, že to půjde: formát románové přílohy, tisk na rotačce. B. myslil, že by to stálo příliš mnoho. Pouhými čísly by ale H-ovi nebylo vyhověno. Nemůže-li se sazba přelámat a pak tisknout, prosím, dej H-ovi vědět, aby na slíbené nepočítal.

A tady Ti konečně přikládám list z Opavy. Je v něm obsažena prosba nalehavá na redakci Národních listů. Prosím, dej jim laskavě a co možná rychle dát odpověď, obšírnou dle potřeby, přímo na redakci Opavského týdeníku! Je to věc politicky vysoce důležitá.

Srdečný pozdrav!

Neruda

Vidíš, psal jsem na 3 ×.

Fejeton píšu na 8 ×, po 1/2 hodinách těch = 1 1/2 dne!
I s tím ležením zase 3 × za den mezitím.

407.

9/11 85

Milý Julie!

Dá-li pánbůh zdraví, napíšu Ti báseň a fejeton a vzpomínku a všechno, co chceš. Ovšem bude té substituce potřebí skutečně, protože nemohu tedy sedět, a za týden se nutit do sedadla víc než jednou úsilovněji nesmím se ani odvážit! Ale dám teprv zprávu, *kdy* by se měla ta substituce dít. Dle mého názoru nesmí se *konec kvartálu* zanedbat kvůli lednovému číslu — někdy to děláme bohužel. Sváteční týden myslím si například následovně:

na Štědrý večer 24. prosince (na *čtvrtek* místo úterý) ať píše Kuffner;

na 25. prosince já;

na neděli 27. prosince Ryba místo na čtvrtek.

Následující týden pak:

na Silvestra (čtvrtek) zase Kuffner místo úterka;

na 1. ledna slavnostní číslo;

na 2. ledna (*sobota*) fejeton Rybův místo čtvrtek;

na 3. ledna (neděle) zase já.

Souhlasíš? Rozmyslil jsem to dobře. Ale ať v případě Tvého souhlasu ode dneška už se na to myslí a zůstane *nezměněno!*

Pročpak má ta báseň být už 20. prosince? Někdy je den dobrý, a začne-li se tisknout 28. prosince, je snad také času dost. Nebývá dobře takové slavnostní číslo přecpat předčasně; mnohá dobrá věc pak zůstane ležet.

Včera navečer jsem mluvil náhodou s Rybou a řekl mi, že budeš psát 1. úvodní článek Ty. Jsem tomu rád; bál jsem se, že by Tůma se neubráníl polemickému tónu, je na to příliš ohnivý. Polemického nesmí být v tom čísle nic, dojem bude tím větší. Vůbec ať je číslo co možná fešné, čpící, sršící, aby obecnost měla *radost*. Co řádka, to myšlenka, co věta, to cent — času má každý dost na tu práci. Jen žádné fňuky, ne aby každý začal stať svou zase jubilejním „štemováním“, to by bylo čtenáři fádání a nečet by pak nic. Hezky hned do živého, *in medias res*, bez *zbytečných* retrospektů! Celkem bude v *tom* směru dost na básni, jednom tom Tvém článku a té „vzpomínce“. Fejeton můj, myslím, nebude jubilejní zrovna, ale *hodně skotačivý* — aspoň bych rád.

Tu upomínku psát bude dosti těžká věc.* Dám tomu titul „Hřbitůvek Národních listů“. Ale prosím: dej mi *hned* sepsat seznam našich zesnulých, s křestnými jmeny, možno-li s dnem nebo aspoň *rokem* úmrtí. A možno-li, zašli mi to už zítra. Mám ten článek podepsat? Myslím, že ano, a báseň ovšem

* Nepočítáš mnoho: dva sloupce? Nemám ovšem ještě plán, ale zdá se mi, že to rozměr velký. Ale uvidíme!

taky; ale na svůj fejeton dám historickou šifru — byl by ode mne faux pas dát najednou jmeno!

Kam umístíš ten článek nekrologový? —

Také jsem si myslil, že by bylo dobře *snad* vyzvat k příspěvkům také literární přátele našeho listu: Světlou, Podlipskou, Sládka, Quise, Zemana atd. Ale a) snad by neporozuměli, *co* chceme, b) snad by někdo odřekl z nich, c) snad by psali příliš obšírně.

Předkládám Ti tu věc na uvážení!

Se srdečným pozdravem Tvůj

Neruda

408.

18/11 85

Milý Julie!

Jdu k Tobě s žebrotou. Sbíráám trochu na chudé žactvo opavských českých škol — je ho mnoho — mnoho, toho chudého, a tak málokdo stará se o nebohé Slezany! Prosím, dej mi pro ně nějakou pětku, ano?

Právě jsem dostal odtamtud delší dopis pro Národní listy. Přečtu jej, abych viděl, není-li tam nic nevhodného (oni se tam totiž ke všemu ještě mezi sebou perou), a pak Ti jej zašlu. Prosím, dej dopisu pak hned místo. Než se tam k dopisování rozkývají, trvá to dlouho; aby tedy nebyli hned zase odstraněni. Půjde-li to, napíšu do slavnostního našeho čísla něco o Opavě, kvůli reprezentaci.

Mám ukrutné revmatické bolesti v zádech, už pět dní. V sobotu jsem při práci zkusil až běda, nemohu ani sednout ani vstát.

Nebyla by do „lokálek“ nebo „různých zpráv“ slavnostního čísla dobrá historická vzpomínka na první český časopis? Pamatuju se, že jsem už několikrát četl, že nejstarší „noviny“ vycházely v Čechách. Snad by to napsal Čermák. Mám mu říci?

A což nějaká extrapikantní, *novinářská* data o Havlíčkovi?
Od Tůmy? Také snad do lokálek.

Srdečný pozdrav!

Tvůj

Neruda

409.

20/11 85

Milý Julie!

Děkuju Ti upřímně za příspěvek; odešlu myslím v pondělí;
snad dostanu totiž ještě něco, a sám dám také asi 3 zlatky. —

Budou teď přednášky veřejné na technice, jak jsi sobě
všimnul. Feistmantel bude přednášet o Cejlonu. Řekl jsem
mu, aby nám dal tu přednášku pro rubriku „Věda“. Slíbil.
Myslím, že jsem učinil dobře?

Hattalovi abys napsal dvě slova, že už čekáme. Snad je
uražen, že jsme mu neoznámili tedy ten sešit Osvěty s jeho
článkem, ačkoli o to žádal. —

Z toho Balkánu mám strach. Bude-li evropská válka, zapla-
tíme my ten Balkán draze!

Cele Tvůj

Neruda

410.

23/11 85

Milý Julie!

Prosím, aby mne tedy teď Ryba pro dvě nebo tři neděle
substituoval; dám zprávu, jakmile toho nebude více zapotřebí.

Slavnostní číslo bude as přece větší než *tři* archy? Včerejší

číslo už bylo tříarchové a zdálo se mi přece obyčejně nedělní.
Dáš ten slezský dopis? Abych věděl, co jim psát.
Se srdečným pozdravem Tvůj

Neruda

411.

26/11 85

Milý Julie!

A už jsem tu zas!

Zapomněl jsi mi dát instrukci, hodí-li se nám Feistmantlova přednáška „o Cejlonu“ pro rubriku „Věda“ čili nic. Dle mého náhledu by nám slušela.

Tedy prosím. Hned po přednášce chce F. věc ještě trochu upravit a trochu zkrátit a pak nám dát. Abych tedy věděl a nebyl i s ním v rozpacích. Kdybys nechtěl, napiš mi laskavě hned lístek, že bys například „rád, ale že pro přílišný nával materiálu nesmělo by to být více než asi 1½ sloupce“. On říká totiž, že by to bylo asi na 3 nebo 4 čísla, což by ovšem takto neškodilo pranic.

Cele Tvůj

Neruda

412.

30. listopadu — 1. prosince 1885

Milý Julie!

Jsem v rozpacích. Schází mi do seznamu našich mrtvých Uman, a schází-li mi jediný, nemohu ovšem udělat na článek *žádný plán*. Vždyť nechci, id est nemohu ten článek psát jako biografický slovník. Donovaný psal Sokolovi do Brna, ale

Sokol *neodpoví* jaktěživ. Alespoň kdybych měl *křestní jmeno* Umanovo; vynechal bych pak prostě dátum úmrtí u všech. Prosím, nevíš je zcela bezpečně? Nejlíp bude asi, dáš-li přiloženou lokálku hned dnes do listu. —

S básní ještě nevím, jak do toho. Samochvála nesmí být v tom žádná; bez nějakého mluvení ale o nás by to nebylo zase jubilejní. Politika není poezie, a neměla by tam být také tedy žádná; bez politiky se *nám* ale zase nehodí. Atd. Když to musí být, ovšem to bude; musím být opatrný. Čtyry embrya už jsem zahodil.

Srdečný pozdrav!

Tvůj

Neruda

Verte!

Sokol tedy už odpověděl přece — poslal nám opsanou lokálku jakous *naši*. Alespoň je v ní jmeno. Chceš-li ale, dej přiloženou lokálku přec. —

Mne strašně moří revma v zádech, už 3 neděle. Vycházím, když je pěkně, v poledne na hodinu; včera (dnes) jsem byl zas jednou večer v administraci a není mi teď dobře.

Tvůj

Neruda

413.

5/12 85

Milý Julie!

Zde Ti posílá dr. prof. Feistmantel svou práci o Ceylonu pro Národní listy naše. Je sice trochu delší; ale náš lid čte nejraději právě věci etnografické a zeměpisné — na všechn způsob raděj než formule matematické. Prosím, začni tisknout záhy, F. mně jmenoval ještě několik statí vysoce zajímavých,

které by nám po Tvé vůli dal. Kdybys chtěl tuto stať krátit, svoluje F. při oddílu o buddhismu. —

Literatura tam nepřichází už zase bůhví kdy! To máme potíže!

Srdečný pozdrav

Tvého

Nerudy

414.

[Před 10. prosincem 1885]

Milý Julie!

Rozumí se samo sebou — úplně srozuměn! Schulz *musí* být v tom čísle jmenován, a měl bys asi takto obtíže, kam jej postavit. Možno že ostatně do té rubriky napíšu přece ještě něco sám; uvidíme. Myslím, že bude tatáž obtíž jako jindy: nedostatek místa; to číslo mělo by mít tři archy *jenom* textu.

Se „hřbitůvkem“ jsem hotov, zaplatit pámbůh, to byla tíže! Člověk by neřek, jak těžko psát takovou věc do čísla slavnostního.

Protože jsem slyšel něco zvonit, že tam budou jakés *dějiny*, a také statistika, musím Tě seznámit trochu s obsahem toho „hřbitůvku“. Tedy titul: „H. N L“. Pod tím jména všech zemřelých, chronologicky, středem sloupce

Frant. Uman, † 1864

Kar. Zelinka, † 1865

Atd.

Dáta nejsou v článku *žádná*, takže kdybys chtěl je mít například v dějinách, mohou tam se dát dobře, beze strachu před jakýms opakováním. Vyhybal jsem se dátům, a) že to nemá pak žádných mezí a článek by vzrostl tím až *přespříliš*; b) že by někteří zesnulí ztráceli *přespříliš* proti jiným, a to *nesmí* ve vzpomínce být.

Rovněž jsem se vyhybal co možná vši *samočvále* naší, všem

frázím, charakteristice osob, polemice atd. Jen někteří nejdůležitější jsou v textu vytknuti nenápadně, při dotknutí se způsobu smrti.

Hlavní zřetel obrátil jsem na *poetický vzlet* a ten, myslím, povedl se mi. Však uvidíš sám.

Rozměr článku: 1 1/2 sloupce. Rozměr fejetonu bude snad také 1 1/2 sloupce, ještě *zcela* určitě nevím.

Srdečný pozdrav!

Tvůj

Neruda

Prosím, dej už toho Feistmantla!

415.

18/12 85

Milý Julie!

Fejeton jest také už hotov. Báseň dozrála do polovice, když jsem musel na lože. Dá-li pánbůh jen jediný zdravý den před 24tým, bude také hotová.

Nemohu diktovat dál, mluvení mne bolí.

Tvůj

Neruda

416.

21/12 85

Milý Julie!

Doufám již sám, že budu při vší churavosti své zítra asi s básní hotov.

Zato ale prosím, učiň dispozici, abych tento týden nemusil ještě pro list psát; nešlo by to ani.

Srdečný pozdrav!

Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Jsem tedy hotov:

a) báseň; rozhodl jsem se chytit ji ze zcela *žurnalistického* stanoviska, prostě, jasně, každému čtenáři přístupně;

b) *fejton*; jak jsem hned na počátku rokování řekl, *zcela* všeobecný, humoristický, bez ohledu na 25letí;

c) *hřbitůvek*; psal jsem Ti již o něm.

Můžeš si tedy, kdy chceš, *někoho zcela spolehlivého** ke mně pro rukopis zítra poslat.

Ale, upřímně řečeno, mně se to s tím „24.“ nelíbí. Sázet se bude beztoho teprv v pondělí, a *habent sua fata manuscripti*; aby se mi žádný lístek neztratil, *ted'* bych ho nahradit nemoh.

Na všechnen způsob buď i v pondělí opatrný. Dej někomu bystrému, spolehlivému přísný dohled, aby se z tiskárny nedostal ani jediný arch, ba ani žádný kartáčový otisk nepatřící. Bude-li se číslo po hospodách kolportovat, třeba částečně, jen jediný den před Novým rokem, zkazejí nám efekt a radost. Víím, proč Ti to píšu.

O korekturu svých věcí prosím.

Tak tedy šťastné a veselé svátky! Jsem pořád ještě doma.
Se srdečným pozdravem

Tvůj

Neruda

* *Františka*

Milý Julie!

Zde něco pro slavnostní číslo, libo-li.

Hodí se výborně, buď do „Literatury“, nebo do „Různých zpráv“. Dal jsem to napsat Čermákem.

Srdečný pozdrav!

Tvůj Neruda

Milý Julie!

Tedy šťastný a veselý nový rok! Pro nás už asi třicátý, co se známe. Můžeme se obejmout a směle říci: V těch prsou našich nebyla žádná faleš! Upřímně a poctivě šli jsme, ruka v ruce. A proto Ti mohu také upřímně gratulovat k jubileu Tvého listu — vykonal jsi kus velké práce, jíž dnes ani změřiti nemůžem.

Nebudu mezi vámi. Až Ti připijou, vzpomeň si na mne. A za mne zase laskavě ťukni zase s ostatními, na celou redakci. —

Ten týden ještě nemusím pracovat ničeho, vid' že ne? Jsem náramně sláb ještě, teprv dvakráte jsem si vyšel, vždy na půlhodinu. Ta zimnice vytrásla všechnu sílu a setřásla všechno maso ze mne.

Nu — srdečný pozdrav!

Cele Tvůj

Neruda

Milostivá paní!

Dovoluju si za Vašnostinu výtečnou zásilku vysloviti nejuctivější svůj dík.

V hluboké úctě podepisuju se služebník oddaný
Neruda.

421.

1/1 86

Milý Julie!

Za přátelskou vzpomínku, za příjemnou kasovní zprávu i za chutnou výslužku můj nejsrdečnější dík!

Buď šťasten a měj radost ze života!

Cele Tvůj

Neruda

Jste-li ještě pohromadě, prosím — srdečný pozdrav všem!

422.

5/1 86

Milý Julie!

Nevím teď, budu-li už tenhle týden na neděli psát, nebo ještě ne? Snad psal na zítřek Kuffner a Ryba je připraven na neděli zase? Ne-li, ať píše Ryba na pátek — řekni mu, prosím, hned o tom (myslím totiž, že ve čtvrtek vyjde list jen odpůldne).

Na všechnen způsob dej mi ale laskavě zprávu o své vůli, pošli Františka s lístkem raději *hned* ke mně, abych moh případně učinit své přípravy na sobotu, a řekni mu, by s lístkem šel také hned a nezapomněl ho někde v kapse. Tedy prosím!

Přiložený list obdržel jsem včera. Zasílám Ti jej, abys mi řekl, co mám odpovědět. Smital je teď už vzrostlý; když byl u nás, bylo mu — 15 let!

Srdečný pozdrav!

Neruda

423.

7/1 86

Milý Julie!

Těžká rada! Tenkrát, když se Hattala ptal, napsal jsi mně všeobecně, že mu dáš „honorár dobrý“, a to jsem mu prostě referoval. Myslím — vyměř dvojnásobný; zasluhuje toho. —

Zdalipak jsi viděl ten článek v Berliner Tagblattu (ze dne 5. ledna, číslo *odpolední*) — „Ein achtunddreißig Jahre alter Leitartikel“ od *Bismarcka*? Vysvětluje mnohý neúspěch *náš dnešní* — náramně zajímavý!

Srdečný pozdrav!

Neruda

424.

12/1 86

Milý Julie!

To s tím Žížalou: „usnul dobrý Homér“. Přálť jsem tomu, aby se stala reklama vlastenci za skutečně obětovný čin a reklama předůležitému muzeu opavskému, o něž se u nás

nestará *nikdo*, a při tom proklouzl některý výraz přílišnější. Jsem příliš upřímný, než abych nepřiznal, že jsem to cítil; ale nějak se mi nechtělo to mírnit. Ostatně — žádné neštěstí! Při každém čísle ilustrovaných novin nadělá se kresličům tolik reklamy, že to až hopcuje. Páni malíři mají svůj cop: kdo je „akademik“, je eo ipso dobrý, kdo není, eo ipso prapramizerný. —

Číslo slavnostní? Nejsem soudcem kompetentním, když tam mám sám také věci. Mně se podobá imponující. Na všechnen způsob bylo to něco tak *nového*, že můžeme být spokojeni. Chválu jsem slyšel ze všech stran, upřímnou.

Těší mne, že báseň se líbí; „Hřbitůvek“ je ale lepší dle náhledu mého. Mohu se arci mýlit.

Srdečný pozdrav Tvého

Nerudy

425.

26/1 86

Milý Julie!

Prosím snažně, abys tento týden nechal zas kolegu Rybu do rezervy *na neděli*; nebudu moci asi psát. Mám plná ústa, jazyk atd. zase bolesti, jako jsem to měl na druhé straně úst před svátky. Nemohu polykat; po čtyři dny už jsem nezamhouřil ani oko, takže vstávám ráno, jak jsem večer byl lehl, jenže ukrutně sláb ovšem a zimničně rozechvěn. A dnes se to dle výroku Erpekova ještě zhoršilo. Kvůli jistotě prosím tedy o substituci. Píšu zároveň kolegovi Rybovi pro případ, že by se nedověděl náhodou nějakou.

Jsem Tvůj utrápený,

oddaný

Neruda.

Milý Julie!

Slyším právě od kohosi, kdo mne navštívil, že „tam“ mají *prý* už zase obavy o Pokrok. Že *prý* (od 1. února snad už) odpolední Pokrok bude mít *jenom text České politiky*. Že pomýšlejí *prý* už na zjednodušení redakce atd.

Je-li na tom pravdy, víš asi sám; ale dávám přece zprávu, poněvadž můj navštěvovatel věci znát alespoň může.

Na dnešek jsem trošičku spal. As 2 hodiny.

Srdečný pozdrav!

Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Tenhle týden, doufám, že zase píšu, ač mám ještě bolesti. Právě jsem dočetl Bismarckovu řeč. Jsem celý zkoprnělý. To je předvěst ukrutné bouře!

Nemáš tam žádných *dobrých* fejetonů pro mne? Dochází jich nějak málo; ale teď bude beztoho říšská rada a nouze o místo zase.

Se srdečným pozdravem

Tvůj

Neruda

Milý Julie!

To s tou „nervozitou“ Bismarckovou zdá se mi pouhým těšením se na naší straně. *Ten* je si věci svou jist — sic nemluví! Kdykoliv pak dosud mluvil, mluvil vždycky upřímně; věřilo se mu ale vždycky teprv trochu později, když přišla fakta. Bojím se ho. —

Glückseligovi račiž za fejeton „Duino“ laskavě sám poukázat honorář; nevím, mnoho-li mu dáváš.

Co mne se týče: chodím teď už denně zase za poledního času ven; as dvakráte byl jsem venku také odpoledne, ale se strachem: musím ještě dbát chladu. A takto, to víš, že zápasím. Činže a napořád zas značný honorář lékaři, to moří, když to padne v stejný čas a k tomu v účtový čas ponovoroční.

Jsem se srdečným pozdravem cele Tvůj

Neruda.

Bude psát Ryba zítra?

Milý Julie!

Prosím, dej přiložené z administrace expedovat.

Přikládám také Menčíkův list, určený pro Národní! Nečetl jsem obsahu, protože nad ním nerozhoduju.

Prapodivnou cestou jsem se dověděl, žes psal Poláku Grävemu za jeho řeč a že měl z Tvého listu *velkou radost*.

Sděluju i se srdečným pozdravem svým vlastním.

Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Myslil jsem dle Tvého listu, že mne minulý týden potěšíš návštěvou, a zatím jsi neměl as zase času? Je to se mnou kříž. Ani bys nevěřil, jak se někdy stýská. Téměř denně si myslím, že bych měl s Tebou promluvit o něčem důležitém; o 24 hodin později vidím arci, že to šlo i bez mé rady.

Teď mne napořád ukrutně tíží ta akce v příčině fakulty bohoslovecké. To je dle mého názoru *teď* velká chyba, jedna z těch, o nichž budoucně zase řekneme, že jsme staří mladí ji „učinili společně“. Nač nechat se vyvíjet národní německé knězstvo! A jen kvůli marotě našich kantorů, aby měli 4 fakulty, a kvůli dětinskému ohledu, že Němci *počítají* bohoslovce za studenty university své! Sláva university neleží v počtu fakult, nejméně ji opatří fakulta teologická — bohužel ale také ne naši kantoři. Proto ji hledají v titěrnostech. Vlastenečtí a vskutku svobodomyšlní kněží jsou v zoufalství. Rozmysli si to ještě jednou, Julie!

A když budeš mít někdy zbytečných pět minut a cestu někam kolem, zapadni na chvilenu ke mně. Nepovažuj to za žádné obligo, ale za změnu Tobě snad neobtěžnou, mně prospěšnou.

Srdečný pozdrav!

Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Zde Ti přikládám dopis (= nekrolog † Jarolímka, geniálního ředitele příbramských dolů, ovšem Čecha a vlastence), jejž napsal a nám s *podpisem* svým pro list posílá přítel *Vyhnis*, ředitel příbramského gymnasia.

Ovšem by musil dopis ten, jež odporučuju kvůli Příbrami i širokým kruhům jiným, *přijít do listu dnes*.

Kdybys neměl místa na něj, prosím, schovej mi jej a zašli zas v kuvertu hned po Františkovi — ano? Ale bylo by škoda dopis ten nedat. Dej jej kam chceš do listu.

Srdečný pozdrav!

Tvůj

Neruda

432.

2/3 86

Milý Julie!

Rukopisu kralodvorského můžeš se ujmout směle a troufale. Dle mého svatého přesvědčení je pravý, jako květ na lučině, v zahradě, v lese — *pravý*, přirozený květ. Počinání těch lidí je herostratské a *hloupé* zároveň. Vlastně je to jen osobní hádka mezi Geb. a Hattalou; kdyby Hat. dokazoval nepravost, bude Geb. dokazovat pravost, najisto! To můžeš směle říci. Do toho jejich poměru není ale národu pranic. Kdyby Geb., *Masaryk et tutti quanti*, na něž je už nejvyšší čas posvítiti sobě ve jmenu a na prospěch české university, *něco vůbec věděli*, ale vlastenecky by jednat chtěli, byla by cesta jejich přirozeně následující: sestavili by se tiše v anketu, přibrali všechny možné paleografy naše, a třeba i cizí, filology, chemiky atd., prozkoumali dopodrobna a vydali pak rezultát — ať už by byl pak jakýkoli, to by bylo jedno. Tohle vylézání s věcí nehotovou, s pouhým podezříváním, není vlastenecky poctivé; neboť i když se pak ukáže, že Rukopis je přece pravý, „semper aliquid haeret“ — cizina, id est Němci zde v tom případě, budou vždycky dokazovat, že tento, poněvadž „i někteří ,nepředpojatí“ Češi“ atd.

Gebauerovi i jiným je snadno „dokazovat“; vždyť z toho nenásleduje ještě, že musí také vskutku *dokázat*. Má-li člověk jen trochu důmyslu, může vědeckými prostředky našeho 19.,

ba už 20. věku *dokazovat* všechno. A také to lidé dělají. Dle Geb. způsobu je pralehko například *dokazovat*, že Tomek a Vrchlický, dle jazyku, nejsou ani ze stejné doby, že tedy buď Tomek, nebo Vrchlický je falzifikátem.

Máme to divný lid na naší universitě. Ještě nedokázali všichni ti noví a mladí *nic*; ale už a nejprv se starali o vydávání Böhm. Revue, pro případ, že by *přece snad* něco někdy dokázali. Do té Böhmische by dali zajisté i ty své pitomé důmínky proti Rukopisu, jen aby si mezi Němci učinili jméno.

Nepochopitelno je, jak může Gebauer žádat také znovu zkoušky co nejdůkladněji *již odbyté*. Například stran ingoustu. Všimni si v tom ohledu, co napsal mu *teď* v odpověď kratičkému Kalousek do Osvěty (*konec* toho článku).

Co se týče Tvé důmínky, nebylo by po mém náhledu dobře teď ji pronést; lid by se stal nedůvěřivý. Ostatně je jeden svědek, který praví, že viděl Rukopis kralodvorský tam už několik let před Hankou (čti: Muzejník, 1859, str. 404—405).

Estetický rozbor je ovšem důležitý; ale nelze *hned* něco říci, aby se nedostaly do toho fráze. Mám dobrou radu: pošli hned Hattalovi lístek, aby Tě ještě dnes nebo časně zítra navštívil, a přiveď řeč na to. *Přesvědčil jsem se*, že má H. věc po té stránce *výborně* promyšlenou, tak, jak by od něho nikdo neočekával. On poukazuje k různým individualnostem jednotlivých básní, k individuálnímu rozdílu mezi jednotlivými, ku zcela různému věku, v němž asi povstaly, *zcela* odpovídajícímu *etickému*, mravnímu tedy obsahu (Záboj pohansky, prostě, jasně epický — Jaroslav křesťanskoromantický), také ku pohlavní lásce, jak se různě jeví (např. ve Zbyhoni — a zas v německoromantickém již Ludiše a Lubor), atd. Ještě to H. myslím nikde nenapsal — *to by tak byla kapitolka pro nás!* Promyšleno všechno v tom směru má najisto. — Dle jeho konkluzí pak musilo by bývalo být falzifikátorů ihned asi deset (básníků), samých různých a geniálních individualit, k tomu ještě arci pak jiní na starý pergamen, ingoust, písmo atd. Kde se posud falzifikátor někde ve světě objevil, dovedl vždy jen básně *jedné* individuality, ne hned tolika.

Co se týče Libušina soudu, tu mluví pro pravost nesmírná ta *dramatická* síla; nejen u nás, nybrž v celém Slovanství nebylo tenkrát *nikoho*, kdo by to byl dovedl.

Tolik zatím. Je těžko hned mít systém. Mohu jen ještě jednou radit: poptej se Hattaly.

Piš bez naruživosti, ale vřele, jak činíváš. Já bych nadával, já bych nedoved být klidný.

Se srdečným pozdravem

Tvůj

Neruda

Dr. prof. Feistmantel přinesl mi pěkný článek o mravech a zvycích v Indii. Je v rozměru jeho článku onehdejšího. Chceš ho už? Udělej mu místa, ano?

433.

9/3 86

Milý Julie!

Mne to netýrá, naopak. Nevšímalí jsme si té věci tak dlouho, teď nás zato zajímá všechny. Mimo to je zajisté dobře, že jsi se stal sám a z přesvědčení harcovníkem.

Prosím, všimni si ještě jednou dobře konce v té dlouhé petitové poznámce. V třetí větě zdola jsou nejspíš vynechána nějaká slova; věta ta nesouhlasí obsahem s větou pak poslední. —

Ještě něco! Prosím, řekni mi laskavě, mohu-li či mám-li na příští neděli napsat ještě III. (a poslední) článek o služebnictvě ženském. Látka by toho žádala; ale bojím se, že bych *nedělní* čtenářstvo mořil. Řekni upřímně.

Se srdečným pozdravem

Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Nepřichází teď žádná beletrie do redakce? Už celou věčnost nebylo nic oznámeno, nebo jsem to přehlídl. Mně se to místo pro bibliografii tam vzadu ani nelíbí! Dáváme si i trhy napřed, a české knihy mezi zemřelé — brr! —

„Když už tak mluvíme o těch“ — mrtvých! Pokrok prý přece v neděli se změní? Nesmíme se arci klamat, oni budou zajisté as velmi brzy vydávat větší list zase; ale ťafku mají přec — pořádnou!

Jsem se srdečným pozdravem

cele Tvůj

Neruda.

Milý Julie!

Zapomněl jsem se Tě ve včerejším lístku optat, chceš-li už ten článek Feistmantelův pro „Vědu“. Je as tak velký, jak byl jeho první, a myslím, že by listu zase slušel. Jedná o zvycích a mravech v Indii a leží u mne; nezasílám ho jen proto, abych Tě předčasně neobtěžoval.

Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Ještě jsem Atheneum ani nedočel; včera jsem stonal trochu a dnes mi čas nestačil — je toho náramně našlapáno. Nemám tedy ještě úsudku podrobného; avšak celkem lze už říci toto: Gebauerovy vývody *lze číst. Nepřesvědčují* sice, ale je v nich alespoň nějaký obsah. Také Gebauer je a byl účelný, chtěl a priori, aby mohl dokázat faleš, a dle toho pracoval; pochod ten je ale u něho maskován. Zato ty Masarykovy věci nejsou téměř ke čtení; člověku jde hlava kolem. On *chce*, aby byl R. falešný, a už říká, že *je*, a teprv hledá důvody! A to je „věda“, „vědecké“! Praví: ty a ty zkoušky jsou nutny, a tímtež dechem řekne, že nedokazují ale *pranic*. To je děsné. Říká, že se chce nechat přesvědčit, a zároveň ve všech variacích naznačuje, že *jeho* nepřesvědčí nikdo. To je českému citu protivno.

Teď vidíš snad už, že G. schválně čekal, až bude H. hotov; říká to zřejmě, že články v Osvětě a Národních daly k nynějšímu podnět. Věc čistě osobní mezi H. a G. a třeba na to položit váhu.

Poznámky si činím a pak Ti je pošlu.* Budeš psát? Jen si sestav, budeš-li, dobře materiál, neboť pak už musíme přenechat práci nějaké té komisi tedy, ač nepříhodí-li se ještě něco zcela zvláštního nebo i osobního.

Zatím se srdečným pozdravem

Tvůj

Neruda

* Snad je čas?

Milý Julie!

Tenhle týden je mi bídně. Na včerejšek jsem musil ještě pozdě v noci poslat pro doktora. A dnes se mi — po letech — zase vrátila ischias, tak silně, že jsem v pokoji klesal. Přece jsem šel o polednách trochu na procházku — a přišel jsem zřízen strašně domů.

Atheneum jsem s bídou dočetl. Dá se velmi mnoho na to říci, jsem dychtiv na tu polemiku celou. Sám mám ovšem také nápady některé, předně k tomu M. doslovu („Příloha“ I), kde hledí si lacině získat sympatií, pak ku stránce estetické a i různě jinde. Napsal bych je, *jakmile bych mohl* — snad kus v neděli —, ale neodpovídáš mi, dokdy bys potřeboval znát říkání moje nebo budeš-li vůbec psát.

Prosím, označ mi dvěma slovy situaci.

Dotkl bych se věci snad i ve fejetonu trochu (třeba snad té M. „Přílohy“), ale nechci bez Tvé vůle a bez vyznačení, v jakých asi mezích.

Snad bys mi mohl *zítra v pátek*, časněji dopoledne, poslat laskavou zprávu a říci Františkovi, aby lístek *hned* ke mně donesl. Tak buď tak dobrý.

Srdečný pozdrav Tvého

Nerudy

Milý Julie!

Výborně! Tedy spánembohem dále!

Po přečtení Tvého článku jsem musil teď začít psát fejeton svůj znovu, abychom se v ničem neopakovali. Snad budu přece hotov.

Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Nehněvej se, ale kdybys mně slíbený mimořádný příspěvek *ted'* mohl dát, bylo by mně *náramně* pomůženo! Mám nastávajícího měsíce mnoho platů, skoro přespříliš („Slávia“, záložna, splátku na směnku do Žurn. spolku atd.). Možno-li, tedy prosím — pošli mi snad poukázku, na niž bych si 2. neb 3. dubna mohl ten „groš“ v administraci vyzvednout. Nemožno-li, nedělej si nic z toho, ale jen se nehněvej!

Se srdečným pozdravem

Tvůj

Neruda

Právě teď jsem obdržel Tvůj list. Ta „konkurence“ není tak ukrutná; ale nepotřebujeme trpět ani jí. Jen kdyby nebylo u nás se vším kvůli místu vždy a ihned zase tak zle. Za týden už zase nedostaneme tam ničeho. Mohu napsat třeba na maličkost „musí“, nepřijde tam přece. *To unavuje nevýslovně.*

Co se týče „literární causerie“, nelze hned tak odpovědět. Čech, myslím, by pro ni nebyl; ani by nejspíš nechtěl. Jeřábek prý churaví; ale — míníš-li — piš mu; já mu psát nemohu, to víš, a musil by články dávat přímo do redakce, id est Tobě. Mně pro okamžik nenapadá nikdo jiný než *Lier*; ten je obratný. Souhlasíš-li, pozvu ho k sobě; musíš mi však hned také sdělit, co mu mám sdělit stran honoráře, nebo mám-li ho pak v té příčině poslat k Tobě. Ti pánové jsou teď na groš jako čert na duši. Ostatně, má-li ta causerie být *řádná*, taková, jakou si myslíš, potřebuje na ni vskutku mnoho času, mnoho myšlének, mnoho píle. Literatura roste a jsou u nás tytéž otázky závažné, jaké v literaturách velkých. Jen co toho musí přečíst — má-li mít pak vlastní myšlenku svoji!

Pro nejnutenější literární referát Čermák bude i nadál vhodný. Nepíše reklamy, píše kritiky, a to se mnohému při dnešní módě arci nelíbí. O pikantní notice mohu se postarat, mám na ně mladou sílu.

Jindy jsem to všechno dělal hravě sám; dnes jsem obmezen chorobou. Minulý týden bylo mi *zrovna děsně*.

Tedy Tvůj

Neruda

Je 6 hodin, snad už přijde korektura.

Nepřežeň se prací, ať Tě neznají. *Každodenně* nepiš článek!

Pachmayer už nebude dávat notice? Jsou od něho ještě také nějaké v tiskárně dole. Asi už šest neděl také.

A musila by — popřípadě — ta causerie být na neděli? Nebudeme-li napodobit Hlas národa a dávat přílohu, bude s tím nedělním číslem snad v tiskárně obtíž? Tomu já ovšem nerozumím.

—

Je sedm hodin. Zavru list a dám jej hodit do skříňky.

440.

29.—30. března 1886

Milý Julie!

Upozorňuji Tě zatím na zajímavou věc.

Myslím že *loňského* roku měli jsme fejetonek, nadepsaný „*Podzemní Praha*“ nebo nějak podobně (od architekta Wiehla, jenž však nebyl tuším podepsán), kde také krátce uvedeno, že tam kdesi pod křížovnickým klášterem nalezen nověji starý, *kamenný* pilíř mostu přes Vltavu, který tu stál *před nynějším* kamenným.*

Dej si ten fejeton vyhledat. Pomůckou k hledání — ale nebude beztoho těžké — může býti administrace, která Wiehlovi zaslala honorář. Třeba by mohl také někdo k W.

* A ještě předtím tam byl as najisto dřevěný — jako se dělo tenkrátě asi všude.

dojít — kdyby se článek nenašel —, W. je téměř pořád na svém staveništi, na Poříčí.

Mrcha chlap, ten Hanka! I kamenné pilíře do řeky nastavěl, jen aby učinil Ruk. pravděpodobnější a pozlobil p. Masaryka, c. k. universitního profesora! —

Tvůj

Nd

To III. číslo je pro M. - G. pravý pohřeb — máš znamenitý materiál.

Až budeš mluvit o pokrytém nařknutí Jungmanna, zcučeje je. Je v tom děsná frivolnost! Také čest mrtvých je svata, čest takových mrtvých pak, jako Jungmann, je zároveň čest národu — jak nazvat člověka nebo lidi (jsou tam v Ath. čtyři pomáhači), kteří na ni sahají, ač důkazy teprv hledat chtějí! — Ovšem sahají ještě netroufale, pokrytě.

U příloze právě mne došlý lístek. *Snad je obsah jeho důležit.* —

Jen neztrácejme z očí pro RK proud v národě proti Šaršmídovi; má se proudit šíř, než činí. Ať nemáme ze sporu přec jen škodu.

Tvůj

Nd

441.

31/3 86

Milý Julie!

Nehněvej se, pletu-li se Ti do věcí finančních; ale lekám se, že Tě Hlas národa zatáhne do výdajů přespřílišných a — zbytečných. Hlas kdoví nepřestane-li brzy zase vycházet, a pak je uskrovnění se těžké.

Šest listů! Není líp mít den co den dobrý list? A přidat *někdy* lístek v témdni? — Odpust!

Tady Ti u příloze posílám ukázkou z dopisů právě vydaných paní Černínové. Není *příliš* zajímavý, ale je *vhodný*! Ovšem bys musil místa mu popřát tedy *tuhle neděli*; budemeť referát o knize mít předtím.

Ted by snad byl článek Feistmantelův ternem!?

Disponuj!

Tvůj

Neruda

442.

31/3 86

Milý Julie!

Liera jsem objednal už k sobě a jednal s ním. Bude psát jednou za 14 dní, častěji by ani nechtěl. Řekl jsem: *osm zlatých*.

Ale získal jsem ještě někoho, předpokládaje svolení Tvoje. *Šnajdaufa*. Je to *individualita*, člověk svůj, hluboce myslící, ve formě obratný. Bude nám psát větší i menší věci, jak budeme chtít. Popřípadě, nebude-li nic s Jeřábkem, bude psát causerii druhou. Jindy zas bude referovat vedle Čermáka. Slibuju si od něho skutečné osvěžení rubriky a listu. Ale žádám tedy za Tvoji sankci — on zítra přijde zase ke mně, napiš mi tedy laskavě ráno a *pošli hned* dvě slůvka. Řekl jsem mu také už: tři krejcary za řádku; články mu můžeš honorovat trochu jinak, chceš-li, což ostatně se uvidí.

Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Zaslal jsem do tiskárny ten fejeton Hovorkův o Měřviňském. Nepochopitelnou mně teď náhodou zapomněl jsem zcela, že je den Rybův, a jeho článek že tedy nalezá se už v tiskárně. Spletlo mne nejspíš, že jsi napsal na Hovorku „Zítřa“, — což jsem vykládal: dnes dát do tiskárny.

Prosím, sprav to nějak. Rybovi jsem už zkazil asi třikrát určitý jeho den a nerád bych byl vinen něčím novým podobným. Hovorka zase byl by pozítří už trochu zpozděn. Na všechen způsob mne laskavě omluv u Ryby; vypadal bych sice při té věci hloupě.

Nejlíp ovšem by bylo, *kdybys dal Rybu do fejetonu a Hovorku do „Umění“*. Učiň tak prosím. —

Budeš-li mít zbytečné číslo Athenea pro mne?

Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Zde Ti posílám Feistmantlův článek nový, náležející do listu jakožto doplněk k předešlému, avšak značně kratší. F. žádá jen, aby tisk děl se nepřetržitě; na 3× možno dobře skončit. — Prosím, dej F. zaslat honorář za článek minulý, a Menčíkovi do Vídně též (za článek „Pro poklad duše“ patnáct zlatých /byl tištěn na 2×, ale velký alespoň za 30—).

Atheneu prozatím tedy už neodpovíme, vid' že ne?

Jak se máš? — Konečně že je pěkně, už jsem byl celý zmordován!

Cele Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Nemohl jsem Ti dříve odpovědět, poněvadž jsem musil teprv vypočítat řádky a velikost, dovědít se, mnoho-li jsi dr. F-ovi poprvé dal, srovnat to atd.

Myslím, že mu *můžeš dát opět čtyřicet zlatých*, ač je to teď práce větší.

Dej laskavě záhy ještě ten článek dodatečný jeho; patří oba dohromady a ozdobí list. —

Na Hanspaulku, dá-li pánbíček zdraví, jednou bych přijel. Ovšem ale bych se Tě pak dříve ještě optal, jsi-li v ten den jistě tam, — vid'?

Se srdečným pozdravem

Tvůj

Neruda

Milý Julie!

To jsi mne dnes překvapil! Dobrý článek. —

Jsem velice ztýrán ztrátou krve, následkem minulé soboty. Musím Tě prosit, abys alespoň na tuto neděli nechal psát Rybu. Prosil bych Tě, abys mi dal na čtyry neděle prázdno, ale nevím, jak teď v redakci je.

Prosím, dej mi laskavou zprávu a řekni popřípadě hned Rybovi, aby práci ze čtvrtka (vlastně ze středy) poodložil. —

Dr. Feistmantel dostane ještě za tři články. Dej mu laskavě zaslat 20—25 zl.

Mohu přijímat příspěvky do „Literatury“ od Herbena? Dal mi některé. Prosím, připiš mi to do lístku.

Tento týden obstará běžné fejetony Holeček. Čtu větší

příspěvek Bačkovského (do „Vědy“, ale zároveň zábavné) a pošlu Ti jej pak.

Srdečný pozdrav!

Tvůj

Neruda

447.

2/7 86

Milý Julie!

Divím se *upřímně*. Četl jsem článek, než jsem Ti jej poslal, a *nikde nic* mne neurazilo. Četl jsem jej teď po Tvém lístku zase; opět nic! Jsou tam některé ostré výrazy, avšak mají svůj důvod v osobní rozhořčenosti spisovatele, který brání volnost českého spisovatelstva, volnost české myšlenky a chce, aby duševní obzor český nebyl obmezován těmi, kteří chtějí *jen* takzvanému směru „národnímu“, chtějí, aby si literatura nevšímalala *nikdy a nikde* toho, co velkého stvořeno jinde, atd. Jediný výraz, který by potřeboval *snad* (teď totiž, když tedy někdo o tom mluví) výkladu bližšího, je: „Celý národ... kolem hrobů naší minulosti!“ Lier tím myslí, abychom se nedali obmezit na to vlastenčení staré ve verších svých, tím méně od lidí — jak z jeho článku přec jasně vysvítá —, kteří štěstí národu vidí — — v bitvě na Bílé hoře.

Vždyť přece nepíšeme pro děti, nybrž pro lidi, kteří mají o napsaném *myslit*, napsané studovat!

Ještě více se ale divím, že bychom si měli dát líbit *strážce naší slovanskosti, naší českosti*, někoho, kdo sedě třeba v nějaké „československé jednotě“ směl by rozhodovat, když se prohřešujeme. A nás mrskat.

To by bylo pěkné!

Bud' klidný. Nestala se žádná chyba. Jak praveno — některý výraz *mohl* být jiný, ale *nemusil*, ani pro nejčestější duši ne!

Cele Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Tak cestuj šťastně a vrať se zdráv! —

Já ven nepojedu. Mimo jiné nemám na to ani — dost zdraví.

Ty pány profesory zpohlavkovat, jednoho po druhém, to bylo by nejlíp. Ale na nějaké Hattalovy články bude se musit vždy také dát pozor. On celý rámus způsobil. Zrazoval jsem mu výslovně z osobních útoků na G., řekl jsem mu, že by nebyly redakci milý atd. (vždyť jsem Ti dal tenkrát zprávu); on ale přece nám do listu ty nájezdy vpravil. Těm pánům jde *všem* osobní vztek nad vědu, ba i nad vlastenectví. — No, už je tedy zase líp.

Buď zdráv a vzpomeň si cestou na mne!

Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Libo-li Ti tedy, dávám se Ti pro příští neděli už k dispozici, ačkoli bych ještě jednotýdenní odpočinek zcela dobře snesl.

Chceš-li tedy, abych už psal, prosím a) dej mi krátkou zprávu, žes tento lístek obdržel, a b) dej zároveň *hned* kolegovi Rybovi vědít, že bude už tentokrát zase psát *na čtvrtek*. —

Slyším, že jsi jako buk a vesel jako ptáček v lese. To Ti ten Battenberg přispěje ještě ke zdraví. Mně dělá náramně dobře!

Se srdečným pozdravem

cele Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Na neděli budu tedy už zase psát.

Ale nerád bych, aby povstalo jakékoli nedorozumění mezi mnou a kolegou Rybou. Stalo se mi už dvakráte — ovšem vždy bez mé viny —, že jsem mu pro týden překazil psaní fejetonu. Mohl by naposledy předpokládat bezohlednost, tím spíše, že je s *nepsáním*, jak slyším, spojena pro něho ztráta peněžní. — Prosím Tě tedy, abys mu vysvětlil, že jsem se hned v pondělí přihlásil, nevěda ani o jeho dovolené zrovna *do čtvrtka*. A snad abys ho vyzval, by psal tenhle týden třeba *na sobotu*; mně to pro neděli vadit nebude.

Se srdečným pozdravem

Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Do přiloženého listu jsi snad náhodou nenahlídl. Račiž jej přečíst a přikázat administraci, jíž se asi hlavně týče.

Dále příkládám zde jakýs rukopis, patřící do „Nár. hosp.“ nejspíš a zasláný mně omylem s jinými rukopisy.

Také ostatní ty rukopisy zašlu ale zase zpět, snad zítra. Vyjma jediný nehodí se beletristickým svým obsahem žádný do ranního čísla, spíše některý do odpoledního.

Srdečný pozdrav

Tvého

Nerudy

Milý Julie!

Zapomněl jsem na něco: vid' že si mohu občas zase dát
inzert stran svých spisů?

Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Věříš, že je to k zoufání? O hudbě se může psát kriticky, o divadle, o výtvarném umění, a jen o literatuře, o tom jediném pozitivním u nás, ne! To jsou poměry, ovšemže jen dočasné, ale smutné.

No — fiat voluntas Tua! Tedy budeme dávat pouhý benevolentní referát, ačkoli jsme posud vlastně také nečinili nic jiného. Za nějaký čas, uvidíš, nastane samo sebou volání zas po jiném. Jen o to prosím Tě hned teď snažně, kdyby pak někdo krytě či nepokrytě přičítal mé neochotě nebo neobratnosti nebo pohodlnosti nebo čemukoli vinu, že rubrika není „dost pikantní a živa“, abys se mne proti každému ujal! —

Jakpak — na koroptve letos nechodíš? Choď přece, abych také zas nějakých dostal! To se umím domluvit, vid'?

Se srdečným pozdravem

Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Děkuju Ti pěkně za zajíčka; je pěkný a už se dělá a voní z kuchyně. Tak já Ti tedy za něj odpouštím 20 koroptví starých! —

S těmi konfiskacemi už je to děsné, ba protivné! Nechtějí chránit staročeské politiky? Jen ať se nestane, co jsem řekl! Je to podezřelé, ano nápadné. —

Přikládám Ti upozornění na drama „Hus“ z *dánského*. Kdybys si je hned v kněhkupectví objednal a o něm rychle pojednat dal, bylo by dobře. Snad by mohl napsat Kuffner fejeton nebo článek do „Literatury“ nebo „Divadla“, nebo co by chtěl. Či snad Tůma něco?

Jsem se srdečným pozdravem

Tvůj

Neruda.

V Hlase národa asi o té knize pojednají!

Milý Julie!

Buď máš zároveň s tímto listem už nějaký fejeton od Steckra, a pak mu můžeš tedy alespoň slíbený mu před *třemi* lety honorář zaň poslat (dvacet zl); nebo nemáš nic a nedáš po mém náhledu nic. Nemohl-li za tři leta dostát, nedostojí také nadál.

Divný, nepěkný člověk! Píše vůbec *po česku* někam? Myslím,

že ne. A interes o jeho osobu také už není žádný; musil by se
vzbudit teprv *výbornými* články. — Radím ut supra. —
Jsem tím parnem náramně zmordován!

Cele Tvůj

Neruda

Nemáš tam žádné fejetony pro *ranní* list? Nebeletristické?

456.

22/9 86

Milý Julie!

Smím-li Tě trochu poprosit, abys tomu nebohému Šlech-
tovi v expedici umožnil ještě na nějaký čas existenci, tedy tak
činím vřele. Je mi toho ubožáka náramně líto! — Odpusť mi
přímluvu moji; snad je nemístna, je ale dobře míněna. —

Z včerejšího odpoledníka jsem seznal, že se zlobíš. Dal
jsem si tedy ČP přinést a přečetl jsem si to. Banda! Ale jen,
prosím Tě, neukaž jim, že na ně kladeš nějakou váhu, že se
opravdu zlobíš atd. Ti by Ti tak za to stáli!

Se srdečným pozdravem

Tvůj

Neruda

457.

10/10 86

Milý Julie!

Podívej se na toho Emanu Tonnera! To mne překvapilo;
neslyšelt jsem ničeho o přípravách. Audaces fortuna! —

Píšu Ti proto, abys se nedivil, že jsem Ti neposlal 1. sešit

nového vydání svých Žertů. Pošlu knihu *celou*, jakmile bude skončena.

Přijmi můj srdečný pozdrav!

Tvůj

Neruda

458.

28/10 86

Milý Julie!

Zde oba dosud zasláné články Steckerovy, abys jim dle své chutě určil dny. Snad bychom je mohli dát příští týden (na středu, pátek a sobotu) a pak zas na tytéž dny další — totiž dostojí-li S. slovu.

Na dnešek je tam Holeček. Nevím, bude-li chtít i den zítřejší. Kdyby ne, dejme hned Steckera I.

Druhý článek je psán dobře; první je příliš všeobecný a osobní. Jsem žádostiv. Vcelku se ovšem zdá, že nového nebude vyprávět mnoho. Přikládám jeho list, v němž zas něčeho žádá.

Chce také mít zasílány korektury. Proti tomu bych byl; mohlo by se přihodit pozdržení. Dělej ovšem, jak uznáš. —

Mám děsnou rýmu, takže nemohu navečer ani na ulici. A den je tak krátký!

Přijmi srdečný pozdrav svého

Nerudy.

Milý Julie!

Mne samotného ta nekonečnost Holečkova „Obšitu“ mrzí, ba mne mrzí víc než všechny jiné, protože mimo čtenářskou obtíž mám i to redaktorské pouto. H. si nikdy nerozpočte, na mnoho-li stačí látka nejlíp, a pak se tedy stane, že „povídá vždy ještě něco“. Kdykoliv mi řekne, že to budou 2 fejetony, jsou jistě 4. „Obšit“ je prý ještě na 2; co dělat, zkazit mu to, ač to bylo začato za mé 4nedělní dovolené, nemůžeme. Psávají zase věci vskutku časové.

Snad bys mu mohl říci, aby už těch „obšitů“ *nebylo víc než dva*; ostatně, chceš-li, dopíšu mu sám stran toho.

Steckra dáš tedy na zítřek. Říkáš „a na pozítří“. To je snad mýlka. Či chceš dát také do přílohy nedělní? Neškodilo by.

Jsem se srdečným pozdravem

Tvůj

Neruda.

Milý Julie!

Bojím se jen, aby Stecker nerozjel se *příliš* doširoka; má se k tomu tak nějak. Bojím se proto, že jsi mu tenkrát slíbil tak velký honorár (myslím, že asi 20 zl? — nepamatuju se už, zdali ne ještě více, docela snad 25). Patrně chtěl St. každý fejeton na počátku počítat dle vnitřní souvislosti; ale tiskárna vynechala u 2. čl. slovo „dokončení“ a St. hned na to přistoupil a rozdělil článek ten 2. na 3 články se zvláštními tituly. Uvidíme. Kdyby psal jako tento 5.* také dál, musil bys ho

* který dávám Metlickému pro *pátek*.

požádat, aby nám dal nějaké jen epizody, vskutku zajímavé. —

Už mne dávno tlačí, abych si zahrál na dobře zpraveného diplomata. V téhle věci vlastně „nezahrál“. Kvůli Bulharsku *válka nebude!* Rozdělení sféry balkánské mezi Ruskem a Rakouskem je dávno věcí ujednanou. Naoko ovšem budou třenice také nadál, aby se našel vždy titul a důvod pro každý krok další. Mám to z pramene vskutku *nejlíp instruovaného*. Můžeš se spolehnout vzdor tomu, že to přichází z Vladislavovy ulice.

Srdečný pozdrav a díky za spis a za vzpomínku.

Tvůj

Neruda

461.

18/11 86

Milý Julie!

Prosím, nemáš žádného Steckra?

Tvůj

Neruda

462.

22/11 86

Milý Julie!

Od Steckra nemám ani zbla. Patrně, když viděl, že nemůže dělat, *co chce*, omrzelo ho to, a přijde teprv, až zase bude chtít „avanci“. Ten poslední článek o Massavě ale nestál věru už za pranic a byl nejvyšší čas, aby se žádal kus stylistické *práce*

Spolehl jsem se na těch *deset* článků. Snad abys mu napsal kratičký lístek, že musíme rychle pokračovat? —

Jsem celý zkroucený ztrženým hákem. Počasí účinkuje, revma se hlásí. Pomoz pánbůh přes tu zimu!

Tvůj ubrečený

Neruda

463.

7/12 86

Milý Julie!

Ten Stecker nás nechal pěkně sedět! Tušil jsem, že nedokončí, a také jsem Ti to psal; ale co jsme měli konečně dělat! *Nepíše a neříká Ti nic?* My budeme naposled musit dát nějakou notici, že nemůžeme ničeho více od něho dostat. Snad aby se mu to řeklo, slušně a jasně; vždyť to musí nahlídnout. —

Něco mi leží v hlavě. Ten ukrutný náklad (70 000) Berliner Tagblattu. Nedokázali to mimo velmi pečlivou redakci ničím jiným než tím, že v *úvodních člancích* jednají na *předním místě* o otázkách *praktických*, předně *chlebových*. Jsou vysoce politickým listem, ale otázkám oněm věnují péči hlavní. Články nevynikají hlubokým studiem; ale působí dobře tím, že dotýkají se věci životního interesu s patrnou láskou, že *jimi hýbou*. Kdybys si všimnul těch úvodníků BT v *hlavním listu* ranním (a často i večerním), překvapila by Tě ta péče. Ale musil bys jich sobě po nějakou, třeba nedlouhou dobu všimnout *denně*, nezapomenout. — Myslím, že by se u nás dalo na rozšíření listu v obecnstvu také *velice* působit tím směrem. Lze o těch záležitostech vřeleji psát — a také snadněji — než o zápletkách vysoké politiky. Rozuměj mi dobře. Předně mě ani nenapadne, abych udával snad nějakou normu, nějaké rozumy v oboru mně cizím, Tobě nebo listu. Pak také vím a cítím velmi dobře, že politického života, ruchu a *slova*

je u nás Čechů beztoho málo. Ale tomu všemu se dá vyhovět, a proto jsem si pomyslíl: upozorni na to alespoň, snad Julius uzná, že to stojí vskutku za povšimnutí.

Tím jen dosáhl BT svého nákladu a z toho zas svého nepopíratelného *vlivu*. Považuje se právem za orgán, jenž vyznačuje náhledy německého korunního prince. Proto ta jeho rozhodnost nyní v té záležitosti protiruské, kde princ je zcela na straně Battenberga, recte Anglie. A prosadil vskutku změnu v německé politice. —

Přikládám Ti program Deutsche Post, neviděl-lis jej náhodou. V Německu zahájen oficielní, odevřený boj proti všemu slovanskému. Vláda je proti Polákům v Poznani, proti Rusům v diplomacii, proti nám, kde může. Bismarckovo slovo o nestatečnosti českých Němců dodalo těmto odvahy. Schůze v Halle atd. dějou se arci se svolením vládním.

Blíží se nám ukrutné doby, bratře! —

Tak se nehněvej, že plácám. Ale člověk se musí alespoň někdy trochu vymluvit! —

Se srdečným pozdravem

cele Tvůj

Neruda

464.

21/12 86

Milý Julie!

Fejeton Winterův, jejž jsi mi včera zaslal, je *dobrý*; *musí* ale být dán dnes a zítra (nebo některý ten den najednou).

Poněvadž, kdybych já to přikázal tiskárně, článek ten by se ale do listu nedostal, zasílám Ti jej, abys naložil jím dle své vůle.

Srdečný pozdrav!

Neruda

Milý Julie!

Také včera zaslaný fejeton (povídku) posílám zase do Tvých rukou zpět. Je opět *dobrý* a měl by se dát, jak sobě spisovatel přeje, snad *dnes*, snad do *nedělního* čísla. Učiň tedy dle své vůle.

Srdečný pozdrav!

Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Zde Ti dávám něco dobrého od Šnajdaufa; mohl bys to dát do novoročního čísla (přílohy). Odporučuju. —

Ještě jednou tedy: prosit! Ať je ten nový rok pro Tebe šťastný!

Cele Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Vždyť jsem si myslil, když jsem Ti Šnajdaufa posílal, že přijdeš na tuhle myšlénku. Měl jsem ji vloni a také jsem tenkrát už jednal (s Heydukem, Quisem); pak jsem toho nechal, z nedůvěry. Za prvé: nyní je česká poezie zase v jistém úpadku svém. Mezi mladými málojaký talent, k tomu samé nápodobení. Starší trpí někteří hyperprodukcí, někteří omrzlostí;

v jednom i druhém případě pro *náš* účel se nehodící *fráze* nebo *rezignace*. Celkem píše se *dobrého* málo, takže nestačí ani potřebě beletristických listů. I sebemenší lístek platí za „lepší“ třeba jen osmiřádkovou báseň po dukátu, a nemůže přece nic „lepšího“ dostat.*

Za druhé: Také básník je člověk, *český* člověk, a teď disgustován. Zpívat může i v dobách zlých, jenže jen *před blížícím se ránem*, ne však hned *po usnutí*. Piš dnes článek, jaký chceš, měj řeč, jakou a kde chceš, národ přikývne Ti hlavou — a dále jím to přece nepohne. To vědomí svírá také básníkovi hrdlo; rezultat: odmlčení se nebo vyšeptalá, „sebevědomě“ slabá fráze nebo rezignace zase.

Za třetí: Vcelku bude — není-li dán *zcela zvláštní* podnět časový atd. — *monotonie*, jeden bude psát jako druhý. Výsledek všech tří stanovisek je: praktická bezvýslednost, *ještě větší pak otupělost obecnstva*.

Než: *audaces fortuna!* Nesmíme po mém náhledu činit týdenní pravidlo, můžem ale přinášet něco *občas*, když se nám povede získat věc vskutku dobrou, nebo aspoň mít na zřeteli jisté příležitosti vhodné. Víš co, piš následujícím vlastnoručně: *Heydukovi, Quisovi* (Přelouč), *Zeyerovi, Chalupovi, Kvapilovi, Krásnohorské, Sládkovi, K. Tůmovi, Antalu Staškovi, Ot. Červinkovi, Hurbanu Vajanskému, F. S. Procházkovi, Ot. Mokrému, R. Pokornému, Em. Miřiovskému* (Král. Hradec)** — komu ještě chceš. Hezky lichotivě, s určitým označením: *proč*, a slib *dobrý honorář*. Žádej příspěvků nejen *častých*, nybrž i *brzkých*. A řekni snad, aby zasílali buď Tobě, nebo mně, aby jaksi viděli, že se do toho opíráme všemi rameny.

Tak! — Srdečný pozdrav!

Tvůj

Neruda

* Na *časové* věci je beztoho konkurence ukrutná. Ročně vychází pouze časových literárních podniků houf, letos už zase Sokol, Umělecká beseda; atd.

** *Špindlerovi*

Milý Julie!

Zapomněl jsem Ti ještě dodat Friče a to se rozumí Šnajdaufa. Antal Stašek (dr. Zeman, advokát) žije v Semilech. Až něco učiníš, dej mi laskavě zprávu.

Cele Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Vidíš, a o sobě jsem nemluvil! Ale jen proto, že se rozumí samo sebou, že bych při tom koncertu *u nás* ani nechtěl scházet. Musil jsem se smát, jak jsi mi poeticky zalichotil.

Jenže já píšu pomalu takové věci. Když mne myšlenka nechytne tak, až mnou zarepetá, nemohu s ní kředu. Také jsem sám příliš rezignován a musím dát pozor, abych tím neublížil. A pak, když mám dobrou myšlenku, čekám, až mi dozraje dobrá také forma. Nenávidím při podobných věcech nynější strojenou formu; dle mého musí básni, hlavně *časové*, rozumět *každý, kdo vůbec čísti umí*. Ta forma populární je ale těžká, zdlouha se rodící, zdlouha. Ostatně, vždyť se jedná jen o dvě tři věci do roka (?), a těch snad dovedu tak, aby byly zcela svoje. Psát veršované lokálky bych arci nedovedl vůbec.

Přemýšlel jsem o Tvém plánu dál a myslím, že se Ti povede. Jedná se jen o pravou stylistickou formuli, jak to pánům básníkům říci, a tu si najdeš.

Jen ne *princip*: týden co týden! Přijdou-li *dobré* věci, dej třeba tři do jednoho čísla; dobrých není čtenáři nikdy příliš mnoho. Na veršované lokálky je zato vždycky času dost, ty spíše uškodí než prospějou.

Nedbej nikdy pochvalných hlasů, když se Ti samotnému něco *rozhodně* nelíbí. Vlastní Tvůj soud bude nejlepší soud — ty pronášené, často schválně pronášené chvalné či káravé hlasy mají vždy jen tendenci soukromou a malou. Což Ti ostatně nemusím ani teprv říkat.

Tak mi dej zprávu. Budu hledět, abych, když psát budu, doplnil jiné.

Cele Tvůj

Neruda

Také se vystříhejme všemu *dávání témat*; volná práce je jedině dobrá.

A ještě jednou — snad už počtvrté — jen ne „týdenní princip“! Abychom nevyvolali říkadlo nebo třeba jen pojem o „nedělním vlastenectví“.

470.

13/1 87

Milý Julie!

Slyším, že chceš učinit něco pro literaturu. To je dobře! Kdyby Ti takhle pánbůh při té příležitosti dal vnuknutí, abys mne té věci zbavil! To bych Ti byl tuze vděčen!

A komisi, kterou prý jsi za účelem literárním jmenoval, kdyby pánbůh dal vnuknutí a přišla k Tobě a řekla: „Budeme to psát a obstarávat sami, všichni, pečlivě a *důsledně*.“ — Neboť *teoretické* rady nejsou ničím platny.

A pak aby pánbůh nějak rozšířil a roztáh list náš tak, by nám vpravdě na všechno stačil. Víš, jak jsem se Tě dovolával a stěžoval si, snad dvacetkrát, když do listu nic nepříjde, že nelze pro tu rubriku v žádném směru něco dělat, objednávat atd.; věci důležitější vždycky mne odstrčily stranou. Následující není žádná žaloba — víš, že jsem jaktěživ na nikoho nežaloval z našich, ač z mlčení mně vyrostla přemnohá dříve mrzutost a škoda —, ale je to charakteristické: Tadyhle zase jednou

nepřišla do čísla po tři neděle ani řádka. Když jsem v administraci odevzdával přivolanému panu sazeči jakýs fejeton, dovo-
lával jsem se také literatury a řekl jsem: „Vždyť já nemohu
propánaboha pak pranic pro to dělat! Hledte tam přece dostat
něco sami. Já nechci stále panu doktoru Juliovi žalovat!“ —
„M - m, to by nebylo také nic platno, když nemáme místa!“
— Měl arci pravdu, že nemůžeš také Ty zákonů prostorových
předělat; ale co *já* si mohl pak počít! Co odpovědět!

Než ku věci! Absolutní, přísná kritika nemůže být u nás
předně kvůli hojným reklamám našim*, z čehož by povstal
pak nepoměr, a dále kvůli poměrům našim politickým, spiso-
vatelským, osobním atd.; však je všechny znáš! Zbývá tedy jen,
jak jsi mi sám dobře psal, „benevolentní referát“. To je ale
v podstatě své panádl, o nějž obecnostvo nestojí, neumí-li
píšící podat vše pikantně a duchaplně, neumí-li jinými slovy
i o hloupé knize psát chytře, položit něco do ní nebo vedle ní,
co v ní není. Dejme tomu, že takového máš nebo najdeš, musí
týž mít leckteré ještě vedlejší vlastnosti jiné. Musí *moci sedět*
a číst. Pak *moci zase sedět* a psát. Pak být v *stálém* a živém
styku se spisovatelstvem, aby mohl přibírat pomocných sil.
Pak být v *stálém* styku s redakcí, aby dovedl všemu *vyhovět*.
Konečně být v *stálém* osobním styku s Tebou, abys ho vůči
tiskárně, obecnstvu atd. podpíral svou autoritou.

Já bych snad dovedl dosti čtenáře zajmout různými pomůc-
kami, ale mně scházejí všechny ty vlastnosti vedlejší. Já *sedět* a
číst a psát nemohu; na fejeton týdně sice stačím, ale vždycky
jej alespoň trošičku odstůnu. Následkem toho jsem po pět let
českých veršů četl jen *málo*, prózu *žádnou*, a neznám tedy ani
již literatury. Ze styku se spisovateli jsem *zcela* vyšel a nevím
ani, komu a oč říci. Ostatních punktů nemusím se již ani
dotknout.

Kdybych byl Tebou a měl co *rozhodovat*, učinil bych tedy
následující konkluzi: Způsob psát knihové referáty do politic-

* Tadyhle jsme měli reklamu příštímu konv. slovníku,
kterýž, ovšem tajně, rediguje — Masaryk! Byl jsem před ně-
jakým časem přímo odepřel; našli si ale cestu do listu přece.

kých listů dlouhé a důkladné (důležitosti literatury u nás způsob to ovšem přirozený) datuje z doby pasivity politické, kdy bylo v časopisech dosti ještě místa. Aktivitou místa ubylo náhle a nemůžeme list, dokud nemáme alespoň přes 20 000 odběratelů, donekonečna zvětšovat. Z toho následuje, že musí se rubrika restringovat, zato ale tím *žurnalističtěji vést a redigovat*. Jiné velké listy (tedy např. zase Berliner Tagblatt) jsou v téže situaci, a co činí? *Notickují*. Věnují knize *dvacet*, *padesát*, *šedesát* řádek. Obratně psaných, v redakci samé pracovaných. Na jichž stálé hodnotě a na nichž vůbec pracuje *redakce celá*. Tedy: Všechny knihy přicházejí beztoho do rukou Tvých? Podíváš se na ně a přidělíš a rozdělíš: „Buď tak hodný, do osmi, do tří dnů, do zítřka“ — a zaneš si do kalendáříku. Jenže ovšem pak to provádět železně a vždy s dohledem stálým. — *Proč by tohle nešlo!?* Sil *dobrých* máme dost. Jsem také arci sám a tuze ochoten přebírat část mně přisouzenou a pomáhat dle všech sil svých.

Pro referát obšírný je Osvěta, Květy, Muzejník, Atheneum, listy beletristické, čistě literární atd.

Ovšem: předně je nutno, aby se Ti ta myšlénka zažila a Ty ji učinil zcela svou. Jakožto můj návrh bych nechtěl, aby byla pronešena; zdáloť by se snad naposled někomu, že ze svých beder svalují práci na jiné.

Kéž bych mohl tak pracovat, jak bych rád a jak jsem vždycky pracoval! — Jakž bych byl šťasten! —

Považoval jsem za svou povinnost pronést svou radu, třeba *neptán*. Tedy odpusť dlouhému listu; psal jsem jej na *tříkrát*, takový jsem na sedění chlapík: od úterka do dneška.

Dáš mi jistě zprávu, co dělat, vid'?

Ale už končím.

Se srdečným pozdravem

Tvůj

Neruda

Ještě přece poznámka: Každý čtoucí by mohl zároveň dát pozor, zdali by se některá částka knihy nehodila za fejetónek; povstaly by nám z toho fejetony vhodné, časové a laciné.

Milý Julie!

Prosím Tě, budeme mít už někdy zase místa na nějaký fejeton cizí, nelokální v ranním listu? Nevím, mohu-li něco tam dát, objednat atd.

A co „Literatura“? Máme ještě několik hotových referátů, jeden také už v tiskárně dávňěji leží, ale nepřichází. Učinil jsi snad nějaké nařízení?

Prosím Tě za laskavou zprávu.

Cele Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Prosím Tě, dej tiskárně příkaz, aby příští týden dávali už zase fejetony, jež jim budu dodávat. Snad bude už zase místa? —

A potěš mne nějakou zas řádkou. Když mi delší čas nic nepíšeš, je mi nevolno. Jsem jenom s Tebou v stálém spojení a beze zprávy od Tebe připadám si už docela osamotnělý. S redakčními kolegy nikde se nesejdu, spatřím za čtyry neděle některého jen na ulici, a za zimního počasí bojím se hovoru. Sotva že promluvíme tři čtyry slova.

Nejspíš neučinil jsi ještě, co se „Literatury“ týče, žádných dispozicí. Je to věc vskutku obtížná. Ale dej mi alespoň řádkou vědět, že jsi mé dotazní listy obdržel.

Přijmi srdečný pozdrav můj!

Neruda

Materiálu pro „Literaturu“ leží v tiskárně zatím dosti.

Milý Julie!

Tedy dle svého pohodlí přijď; to víš, že mi způsobíš vždycky radost.

Ostatně se divím, že se nevidáme častěj. Chodíme na procházku v týž přece čas a tímže směrem. Když je tak hezky, že se nebojím nějaké rozprávky na ulici, jdu i schválně Příkopy, Hyberňáckou a parkem, a přece se nesetkáme. —

Prosím Tě, nemůžeme ty bazilikové losy z pražské burzovní cedule škrtnout v listě, když jsme proti těm losům psali? —

A vojna nebude! Chtějí jen peníze na výzbroj. Pravím já, Tvůj moudrý

Neruda.

Milý Julie!

On slaví pořád něco — to už bylo nějakého psaní! Snad by se to mohlo vyřídit obsírnější uměleckou zprávou nebo článku-kem divadelním do rubriky „Umění“? Ostatně náleží ta věc arci k lokálním našim událostem denním, a chce-li p. Kuffner napsat na středu fejeton, ovšem může. Pro opačný případ bude mít tiskárna fejeton už jiný.

Jenom to na mne neslož, prosím snažně. Nejen že bych ten článek teď po sobotě a do středy už *nevyseděl*, nejen že jsem nebyl už *sedm* let v divadle, a nemám tedy žádného svého stanoviska myšlenkového více, ale já také nenáležel nikdy k zvláštním ctitelům. To se pak těžko píše a je to na psaném až příliš znát. —

Jsem Tvůj oddaný

Neruda.

Můj milý!

To máš dnes dobrý článek — děkuje Ti za něj

Tvůj

Neruda.

Milý Julie!

Tadyhle Ti posílám zcela slušnou básničku Quisovu pro nedělní číslo — ovšem bude-li se také Tobě líbit. Quis nechce být jmenován; podepsal jen „Venkovan“. Stálo mne práci vůbec z něho něco dostat. —

Eduard mne potěšil tuze, právě tím výsledkem, jakého dosáhl, *vynutil* na vídeňských žurnálech.

Se srdečným pozdravem

cele Tvůj

Neruda.

Milý Julie!

Přijmi srdečnou moji vzpomínku a nejupřímnější přání!

Tvůj

JAN NERUDA

Milý Julie!

Oba ty fejetony dávám tedy do tiskárny; hodí se. Ale musil jsem k nim dolů připsat: „Přeložil...“, pan spisovatel zapomněl udat, že nejsou jeho.

Je to náramný kříž s těmi pány spisovateli, pořád aby se člověk s nimi pral. A zásilkami mne zasypávají, ovšem bezcennými, takže mám psaní a posílání jako v nějaké advokátní kanceláři. Arci, *všechno* neznám, a tak se nám přece může jednou stát malér s nepůvodním za původní. Jsem proto opatrný, když spisovatele neznám.

Co se týká zaslanych mi přání páně Prusíkových, je to těžká věc a prosím, abys rozhodl úplně sám. Ad *a*) — (dopis pana Prusíka) —: Já toho jím vydávaného Rukopisu kr. nemám, ba jsem ho ani teď neviděl. Sám bych o něm psát neuměl, a jiného na to také nemám. Jmenovitě bych se ale netroufal sdělit *žádnému* referentovi ten výpočet *šesti* *punktů*, v nichž chce být p. Prusík chválen. To na mne divně sahá.

Ad *b*). „Nihilističtí pavouci“ je po mém zdání malicherné. Jsme příliš velký list, než abychom měli hledat podobné pokryté, zalezlé maličkosti po malých časopisech. Ty zhynou, jak povstaly, nepozorovány.

Učiniš také v té věci arcí dle vlastního zdání. Snad se mýlím v nedoceňování té věci.

Srdečný pozdrav!

Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Posílám Ti zde *královnu* všech tiskových chyb, jižto jsem našel v Berl. Tagbl. Zasměj se trochu jejímu majestátu.

Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Že prý někam se dáš na cesty, slyším?
Kam vylétneš — he?!

Tvůj závistivý

Neruda

Kdybys souhlasil, napsal bych dva *seriózní* nedělní fejetony, jeden literární, druhý divadelní. Ale nemusilo by to být ihned, ač jaro by bylo dobrým teď úvodem.

Milý Julie!

Omylem jsi mi tu poslal něco, co nenáleží do mých práv: povídku spisovatelem určenou pro nedělní přílohu, a sice (jak spisovatel upozorňuje) pro *nejbližší* přílohu již. Nečetl jsem jí ještě; teprv nyní jsem si všimnul, že o ní ani rozhodnout

nesmím, a proto Ti ji zasílám. Snad čas ještě stačí na přečtení a rozhodnutí. —

Zároveň Ti zde posílám pro zábavu *knihu* Steinhauserem vydanou. Snad uděláte z ní lokálku. Já použiju několika míst i pro fejeton nejspíš; ale to nemusí pana lokalistu pranic poutat. —

A ještě maličkost: v burzovním našem schématu nemáme *terstské padesátizlatové* losy. Jsou rozdílny od stozlatových a mají zcela jiný kurs. —

Pořád hledám něco pro svatojanský fejeton a ještě nic nevím. Všeho se *ted'* bojím. Dva sváteční dny a například konfiskace — to tak! Musím být opatrný.

Jsem tedy se srdečným pozdravem Tvůj opatrný

J. Neruda.

482.

18/5 87

Milý Julie!

Děkuju Ti srdečně za Tvoje mně milá přání! —

Neměli bychom napsat článek o tom obmezování parlamentární svobody galeriemi a studentskými pouličními výtržnostmi ve Vídni? V Anglii nesmí při zasedání parlamentu na dvě míle ve vřkolí být nikde ani žádná veřejná schůze atd. Dnes už by nám nikdo neřek, že voláme policii.

Ovšem — dávám jen na uváženou, zdali bys uznal co oportunní.

Se srdečným pozdravem

Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Tak Tě tedy pěkně vítám! — Přicházíš bohat dojmy, jichž Ti závidím.

Srdečný pozdrav!

JAN NERUDA

Milý Julie!

To víš, že bych redigoval přílohu a třeba i jinou práci podnik, kdyby mi stačilo zdraví. Musil bych ale číst, a tedy *sedět*, a to mi nejde. Já teď zase každou sobotu odstůňu tak, že ještě ani ve čtvrtek nejsem pohromadě. Snad přispívá také počasí, neboť v zimě mně bylo nepoměrně líp; ale ať je tak nebo tak, jsem nějak tuze zdrchán! —

To je teď mela! Jen ať nemohou Národním listům nějak na kloub; oni zrovna soptí a budou chtít se nějak pomstít! Trochu se těmi línými vodami našimi přece hnulo, zaplaťpánbůh!

Závidím Ti tu Hanspaulku Tvoji a to vandrovné „dření“!
Se srdečným pozdravem

Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Chceš prý systemizovat místo třetího korektora. Slyšel to p. Bělohoubek a uchází se o protekci moji.

Pan Josef Bělohoubek koriguje již sedm let v závodu Politiky a snažil prý se již dvakráte, aby se dostal do Tvých služeb. Je spolužákem dr. Chudoby, který se za něho přimlouvá, — příkládám Chudobův lístek. Pro vítaný případ, že bys na služby Bělohoubkovy reflektoval, připisuju adresu jeho: Josef Bělohoubek, Karlín, Pobřežní třída 215. —

To bude teď mišmaš po smrti Martinicově! Lze pochybovat, že Jiří Lobkovic se stejně snese s Richardem; asi se mu nepodvolí! —

Máš se napořád dobře, vidže? Mně je zase pořád něco; už jsem Tě chtěl žádat za nějakou dovolenou, ale bojím se, že beztoho později, za větších paren, budu potřebovat odpočinku ještě více.

Přijmi srdečný pozdrav svého

Nerudy.

Milý Julie!

S opravdovým žalem Ti dávám zprávu, že nemohu. A nemohl bych, ani kdyby byla delší doba na to.

Jsem již v starosti zas nové; musím pít karlovarskou vodu, mám písek v moči.

Osud se mnou věru zachází jako se psem!

Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Nežaluju rád, to víš. Ale věř, že vždycky s opravdovým strachem беру do ruky nedělní svůj fejeton: *pokaždé* tam bývá vysázen nějaký nesmysl, slova nevhodná, na kteráž jsem si ovšem nikdy ani nepomyslel, nebo bývají vynechány v sazbě *celé mé hustě psané řádky* atd. To je ale věc povážlivá při fejetonu, kde se jedná o vtip, o slohový obrat ap.

Také včera zase. Četl-li jsi, zajisté Tě napadlo hned na prvním sloupci (druhá alinea — řeč o ženských kloboucích), že se to tam nějak plete, že má být hned někde zpředu označen dialóg mezi otcem a dcerou. Vynechána tu zase celá psaná řádka! Ačkoli, znaje už ty maléry věčné, žádal jsem Metlického výslovně na zvláště přiloženém lístku, aby sazeč nedal se plést stejně znějícími slovy a řádek nevynechával! Tak bezmyšlenkově by se páni sazeči snad přece neměli na papír dívat!

Neobtěžoval bych Tě tou věcí, ale nevím si už pomoci. Oustní ani písemní mé prosby nejsou nic platny. Opravu do pondělního čísla také nechci dávat, abych nevypadal, jako bych přikládal každé věci své váhu náramnou. Tedy Tě prosím o přímluvu Tvoji.*

Jakpak se máš, můj milý!? Dobře, vid' ? Slyším alespoň, že dobře. Trochu jsem zase klidnější a nerád bych ještě na férie. Snad až s neděle, budeš-li tak laskav. O což bych Tě ovšem ještě zvláště teprv požádal.

Přijmi srdečný pozdrav svého

Nerudy.

Ještě jednu prosbu! Přijmi laskavě do korespondence redakční přiložené tyhle řádky. Poznáš z nich, co mne mrzí.

* Omluvu nemají páni sazeči žádnou. I nejdleší můj článek dostanou do 8. hod. večer. Tu přece mohou 200 řádek vysázet řádně!

Lidé se domýšlejí pánbůhví čeho do mne a Svatoboru. A Ty víš, že když jsem před sedmi lety, tenkrát ještě zdráv, žádal za příspěvek na cestu do Švédska, — Svatobor mi odepřel a řekl, že „jsem už jednou dostal“ (*osmnáct* let předtím, pro Paříž). Šel jsem tedy na Šumavu a přines si odtamtud počátek svých chorob.

488.

29/6 87

Milý Julie!

Věz, že mi vytryskly slzy do očí, když jsem četl Tvůj laskavý, přátelský list! Děkuju Ti za srdečnost Tvoji — schovám si ten list zcela zvláště.

Bohužel mi není ani tak vzorná starostlivost nic platna, musím Ti vzdát jenom díky a zřici se nabídnutých mi výhod také ještě pro letošek. Čeho já potřebuju a co mně jedině pomůže, je pořád ještě absolutní poklid, živobytí tak odměřené, jaké jsem si uspořádal, jaké mi všichni lékaři, zdravotní mé poměry znající, schvalují, a jaké mne také teď bohudík alespoň tak drží, že cítívám se silnějším, že mohu se zabývat trochu aspoň prací a že doufávám: bude přece ještě snad lépe jednou. To jsou pro mne výhody, ve které jsem už ani nedoufal, a nesmím si postup rušit experimentem ať již sebelákavějším, změnou *teď* žádnou.

Tedy ještě jednou vřelé díky! A také díky za list včerejší, kde mi nabízíš pomoc na venkovský pobyt. Víš, můžeš-li právě, mně by teď pomohl nějaký příspěvek přece. Chtěl jsem Tě beztoho o něco žádat, abych nemusil se dlužit. Musil jsem už letos lékaři platit a nutně drahé živobytí moje mne svírá také. *Můžeš-li*. — Odpusť!

A přijmi srdečné mé obejmutí!

Tvůj

Neruda

Hezounké a srdečné díky za laskavost Tvoji!

Cele Tvůj

JAN NERUDA

Milý Julie!

Prosím Tě, přečti si, co na první stránce přiloženého rukopisu modře zatrženo, a přikaž rukopis pak tisku pro číslo, třeba-li, zítřejší.

Jedná se mi o politický dosah vyznačeného místa.

Cele Tvůj

Neruda

Milý Julie!

To přece jen nejde, aby NL v neděli, a k tomu ještě pro dva svátky, neměly redakčního fejetonu! Když nás máš docela tři pro něj! Nemáš-li tedy jiného něco pro příští neděli, dávám se Ti už k dispozici, ačkoli mi není zrovna valně. Jenom prosím, abys mi dal vědět raději snad už dnes; musím si učinit přípravy a psát, možno-li, po kouscích. —

S tou noticí o „redakčních“ výtiscích souhlasím. Nevím, co Tě vlastně teď pohnulo, ale už před lety jsem si toho přál,

hned když páni nakladatelé začali označovat ty exempláry špinavě a urážlivě co „redakční“. My, jak víš, potřebujeme pro recenzi nějakého spisu jednou za rok; zpravidla to má vždy Čermák z knihovny nebo ode mne, z redakce nebere se pro recenzi nikdy nic.

Tak prosím o laskavou zprávu. Ať ji František přinese *hned*, a ne až příležitostě.

Cele Tvůj

Neruda

492.

17/8 87

Milý Julie!

Domnívám se, že je teď nouze o ranní fejetony. Zde něco *vysoce zajímavého* od Menčíka.

Až do pátého (5.) půlaršíku jsem to pročet sám, další se musí ale také ještě redakčně číst, začínaje od té modré čáry na tom aršíku pátém.

Cele Tvůj

Neruda

493.

22/8 87

Milý Julie!

Tak tedy zase nastupuju a na příští neděli hodlám bohdá už zase psát. Řekni laskavě kolegovi Rybovi, že dle starého pořádku má zase čtvrtek svůj, a sice tedy už *tento* čtvrtek, a pošli mi hned, máš-li nějaký materiál pro ranní fejeton (např. toho Menčíka). —

Nechtěl bys mi pro jistou *slezskou* knihovnu darovat po exempláři těch románek, které oznamuje naše administrace? —

A ještě něco, ještě prosba, dotaz prosební: Potřebuju pro jistého výtečného, ba prý znamenitého abiturienta z Vysokého Mýta, který bude první rok v Praze a je rodinou Šemberovou vřele doporučen, nějakého opisování nebo vůbec psaní *večerního*. Nemáš náhodou něco?

Se srdečným pozdravem Tvůj

Neruda

494.

[25. srpna 1887]

Milý Julie!

Proč ne — ačkoli ze *žurnalistických* příčin nejsem pro takové *vyhražené* dny čili tedy „přílohy“. Notice zajímavé zastárnou, jiné listy je přinesou dříve. Časopis ztrácí na pestrosti, kterou mu dává tedy občasný, neočekávaný zajímavý článek, atd. Ba i bibliografie jeví se zastaralou, když jedná se o věc důležitou.

Na všechnen způsob to nejde: příští týden. Musí se dít přípravy pořádné, bez nichž bude začátek mdlý, a věc tedy mrtva. Já například *naprosto nevím nikoho, u koho objednávat články takové*. Část lidí, kteří by *snad* mohli psát, jak se pro žurnál zároveň hodí, náleží do Athenea. Část do Hlasu národa. Nám také část, ale naši lidé jsou vesměs náramně zaměstnání. Nevím nikoho. Nejméně ale někoho, kdo umí psát se špiritusem. Takové jako ten teď o anglické literatuře by ty články věru nesměly být!

Je to kříž! Jsem přesvědčen, že ta rubrika dá *celému* člověku dosti práce. A ten musí *sedět v redakci*, nebo alespoň moci tam docházet, sic není ani bibliografie v pořádku, on doví se o vyšlé knize pozdě atd. Mimo to — s pouze „výpomocnými“ silami jako Kalaš, Veselý, Pachmayer nedá se v *tom* oboru pranic svést!

Jakpak — nebyl by Šnajdauf pro to, pro redigování totiž? Má zcela dostatečné literární vzdělání, má pěkné a správné myšlenky, má chuť — já bych myslel, že by si to vyběhal, obstaral, napsal i, pokud třeba, všechno. A rubrika by byla svěží ve mladých rukou.

Čermáka se nezbavuj. Jeho referáty jsou v poslední době zajímavé a on má ve knihovně pramen, jaký není přístupný nikomu jinému.

Na všechno způsob uvaž všestranně a dobře; když se rozhodneš a učiníš, aby tedy bylo semenem pro zdárnou rostlinu, zdravou, trvalou.

To můj upřímný náhled.

Srdečný pozdrav!

Cele Tvůj

Neruda

Jakpak — Kuffner by se v to neuvázal?

495.

26/8 87

Milý Julie!

Psal jsem včera nachvat, abych Ti dle Tvé vůle hned odpověděl, a ovšem jsem tu na ledacos zapomněl. Jeden dodatek poslal jsem hned včera. Zde upozorňuji ještě na jednu časovou závadu: *nyní* nejsou lidé práce té schopní ještě ani v Praze.

Že se nevymykám sám z kruhu a ochotně přispěju, rozumí se samo sebou.

Cele Tvůj

JAN NERUDA

Milý Julie!

Stran té literatury sdělím Ti svůj náhled při každé jednotlivé věci. A také každý nápad svůj.

Friedberga dáme ještě tento týden, aby byl skončen, když už jsme tedy tu jeho „výstavu“ začli. — Friče dám zas do ostatního textu. —

Vracím některé mně zaslané rukopisy; nehodí se pro fejeton ranní. —

Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Tedy ještě něco k všeobecnému rozhovoru o literatuře. A sice stran těch referátů „co možná krátkých“.

V těch je nebezpeč. Musily by být psány geniálně, a se svědomitostí ideální, aby se daly pronést. Sic mohou vyběst v holou frázi, nebo i v pouhý vtip; prvnější by nikoho nevábilo, a poslednější by působilo jako frivolnost a uráželo. Myslím tedy: princip zcela krátkých referátů pro knihy nedůležité — princip referátů dle potřeby pro knihy důležité.

Musilo by se také dobře smluvit například s Čermákem. Nejlíp na pozvání ho do redakce. Sic by se mohlo stát, že by on pracoval na referátu a najednou by se objevila odbývající notice — vůbec naskytly by se tisíceré případy možné.

Čermák *zcela* krátké referáty psát nemůže. Jeho referáty jsou obyčejně literárně historické studie, mající svoji cenu; podávají někdy obrázek veškeré dosavadní činnosti spisovatelovy, jindy alespoň připomínku případnou, takže spisovatel

stojí před čtenářem vždy — alespoň po bibliografické stránce — jaksi celý. Proto musí sbírat materiál, musí sám konat studie, a bylo by téměř hříchem na duševním kapitálu českém hodit ten materiál kvůli krátkosti pak pod stůl. Také ovšem by se taková stručnost ani peněžitě nedala srovnat dobře — to však by byla arci zcela věc Tvoje, jak bys vše pak určil. S Čermákem lze dobře jednat a hladce, má rozum. —

Tak to jsou prozatím ještě maličkosti, které mne napadly. Jakmile se bude jednat doopravdy o naši rubriku, přijdou as nápady další. Dej mi, nebo dej mi dát včasnou zprávu.

Se srdečným pozdravem

Tvůj

Neruda

498.

9/9 87

Milý Julie!

Prosím Tě, dej tedy ty přiložené fejetony (3) Mírohorského odeslat na *adresu do Plzně, již on tu sám udává*.

Nevím, *kdy* bychom na ně přišli, — jsouť teď na řadě články jiné — a Mírohorský bývá velice netrpěliv, jak víš. Máme beztoho od něho jeden ještě nedokončený a druhý ještě ani nezačatý článek.

Srdečný pozdrav!

Tvůj

Neruda

[Milý Julie!]

[— — —] třeba opozdila a článek musí být ovšem zítra, dle zvyků žurnalistických.

Co se týče Friedberga, nevím, kolik neb *za kolik má článků u nás*. Přijímány a otiskovány byly za doby mých prázdnin; já dostal už jen zbytek. Pokud se pamatuju, počítal jsi mu *osm zlatých* za článek. Články jsou arci různě dlouhé.

Se srdečným pozdravem Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Nevím, četl-li jsi tuto brošuru. Možno, že byla v našem listu už i o ní krátká zmínka; alespoň se mi tak zdá. Na všechnen způsob je zajímavá. Jenže si myslím, že jí nepsal Němec; dle jazyka spíš Francouz nebo nejspíš Polák. —

Nebude teď psát Holeček nějaké fejetony? Nebo máš a dáš ještě nějaké další o Sevastopolu? Prosím Tě za kratičkou, laskavou zprávu. Je teď o vhodné články nouze.

Srdečný pozdrav Tvého

Nerudy

Milý Julie!

Nemáš žádné další „Rusko“ od Jaroše? Zasílá v příliš pomalém tempu. —

Víš, to je teď už přece trochu radost, jak je v národě rozvlněno a oživeno. Může nás to věru těšit, protože to způsobily Národní listy. Přední a hlavní zásluha náleží ovšem Tobě, uznává se to vůbec, což už je také symptom pokroku. —

Čermák nám nějak nepíše. Nevím, co jsi mu tenkrát na ten jeho list určil. Snad jsi na něho v té vřavě pozapomněl? Se srdečným pozdravem

Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Píšu tedy po řadě:

1./ Františkovi jsem včera poručil, aby vyřídil v tiskárně, že mají tedy Durdíka dát. Další ten článek musí se ale dát ještě na dvakrát, je dlouhý. Zařídím to.

2./ Redakci *pondělníka* — fejetonu — myslím aby podržel jako posud redaktor fejetonu odpoledního. Myslím totiž, že pro odpolední číslo hodí se *beletrie*, kterou ovšem v dopoledním fejetonu nerádi pěstujeme. Když jsou tři „lokální“ týdně, bude snad vždycky dobře učinit ostatní tři seriéznější. Ovšem je o články lehce poučné *velká teď* nouze, a nemám téměř ničeho. Kdyby jeden článek takový odpad ještě na pondělí, byla by nouze ještě větší. A beletrii bych do pondělníku už proto nedal, že jsem všechny ty dosud vytištěné, přeložené etc. novelky ani nečet a každou chvíli přijal snad věc už známou.

Ostatně, jak sám chceš a určíš. Dej mi jen zprávu.

3./ Článek literární napíšu, vždyť jsem to slíbil. Ale *teď* zrovna nemohu. Mám ukrutné obtíže hemeroidální. S *velikou* tíží jsem v sobotu napsal svůj článek a včera jsem musil dávat obklady po celý den. Lékaři zase chodí ke mně a já žiju v stálém žíravém strachu. Ukrutné trápení!

Tedy — *jakmile* mi bude možno! —

Přijmi srdečný pozdrav od

Tvého souženého

Nerudy.

503.

21/11 87

Milý Julie!

Chceš-li dát přiloženou opravu tiskových chyb, dej; mně na tom a podobném valně nezáleží, ale bude snad dobře kvůli korekturám příštím. —

Průběh včerejší schůze prý byl vysoce zajímavý! ? Referoval mi Čelakovský, který měl z toho radost. —

Ještě se nemohu sebrat. A ty dlouhé večery — ty dlouhé večery!

Se srdečným pozdravem

Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Aby nebylo zbytečné utrácení peněz!

Teď až přijdou zase dotazy kněhkupecké stran časopisů od Nového roku. Magazin für die Literatur des Auslands a Ausland už pro mne *neobjednávej*. Není pranic v tom, čeho bychom mohli pro list užít. Ausland bys mohl snad pro sebe, pro vlastní četbu si vzít; někdy baví.

Jsem se srdečným pozdravem

Tvůj oddaný

Neruda.

Milý Julie!

Zde článek od Raise o *dětské* literatuře; pěkný, obratně dost psaný.

Hodil by se nejspíš snad do „Literatury“, nejpozděj ale tedy *tenhle čtvrtek*, poněvadž se v něm jedná o mikulášské dary. Kdyby Kuffner měl už vše vyplněno, mohl bys článek snad dnes zítra dát nazad. Učinili bychom tím dobře.

Cele Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Jako vždy také teď na sklonku roku musím Tě zase žádat, abys mému bratranci Tichému ve Vlachově Březí dopřál také nadál zasílaných mu Národních listů. Řeknu Bernardovi, až Ti dá obvyklý zase seznam, aby u Tichého učinil poznámku, že se to týká mne. Rozhodni pak [vlíd]ně dle své vůle. —

To nové písmo zamlouvá se tuze. Jak js[em] pozoroval, vejde se nyní například na řádný fejeton o něco méně textu. To by bylo ku prospěchu. Někdy stačí myšlénka dobře na fejeton kratší, má-li ale článek být větší, musí se nechutně rozšlapávat. Dám si vypočíst, o mnoho-li při fejetonu například 4ořádkovém (v 1 sloupečku) je teď méně potřebí textu. Je to důležité. —

Z hrozící vojny mám ukrutný strach! Ještě jsem se nikdy nebál nějakého podobného momentu tak jako nynějšího. *Snad* nenastane vojna ještě *teď*, ale nastane asi jistě a bude pak děsna! —

Přijmi srdečné přání moje k nastávajícím svátkům, necht jsou Ti vskutku vesely, vskutku příjemny, a prosím snažně, abys sobě neobtěžoval sděliti také milostivé paní uctivé přání mé.

Cele Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Dovoluju si zaslati Tobě exemplář právě učiněného otisku Trhanů. Laskavě přijmi.

Se srdečným pozdravem

Tvůj

JAN NERUDA

Milý Julie!

Prosím Tě snažně, nemůžeš mi pomoci mimořádnou padesátkou? Třeba na nějaké splátky! Potřebuju tuze — tuze! Výročně se mně teď sehnalo: placení honoráře lékaři, prémie do „Slávie“, splátka do Malostranské záložny (ještě po Barákově), a já to nemohu zmoci.

Tedy Tě, možno-li, snažně prosím.

Tvůj

Neruda

Poukázku mně popřípadě laskavě zaslanou nechť František nenechá ležet a donese ji ke mně; nebo ji zašli přímo ke kase.

Tvůj

N

Milý Julie!

Včera dali nový obklad. Když sbírali ty tříštky pod kůží, pištěl jsem bolestí skrz zaťaté zuby.

Teď jen klid!

Snad už zase v sobotu dají obvazek opět jiný.

Tvůj

Neruda

Dr. Michl je výborný!

Milý Julie!

Dávám jen krátkou zprávu; nevím, co psát, a také nemohu ani psát.

V sobotu byl třetí obvaz, dlouhý (hodinu), bolestný. Ve čtvrtek bude snad zase.

Jsem bohudíky ještě tichý a klidný.

Tvůj upřímný

Neruda

Milý Julie!

Včera obvaz čtvrtý, *ještě* bolestnější. — Slyším, že se Šípům znamenitě daří. To mne náramně těší — jen dál!

Srdečný pozdrav!

Neruda

Milý Julie!

Líbám Tě a děkuju Ti srdečně! — Dnes dají pátý obklad, to bude asi bolestí zase!

Tvůj

Neruda

513.

7/4 88

Milý Julie!

Ještě jsem Ti nedal zprávu, že při posledním převazování lékaři byli o něco spokojenější než dříve. Snad to tedy přece půjde, dá pánbůh! Už jsem byl velice mrzut. —

Přijmi srdečný pozdrav

svého

Nerudy.

514.

11/4 88

Srdečné, upřímné přání!

Tvůj

Neruda

515.

11/4 88

Milý Julie!

Zde příspěvek od Menčíka pro fejeton. —

Prosím, nechod' ještě v tom kabátku letním! Ať se mi nezastudíš!

Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Děkuju Ti za přátelské přání Tvé. —

Předevčírem a včera jsem poprvé zkoušel nohama na zem. Dva mne vedli. Jeden den jsem musil obejít postel. Druhý jsem musil do prvního pokoje, přejít jej sem a tam, a pak zpět k posteli. Krok je šouravý, jeť noha slabá, nemůže a také nesmí se dosud ohnout a má na sobě celý ještě dřívější obvaz. Dnes jsem směl zkusit, jak se sedí na posteli, s nohama na stoličkách. Vydržel jsem to asi deset minut. Zaplaťpánbůh alespoň za to! —

Ale mám prosbu. Nechtěl jsem Tě sice tento měsíc obtížit žádostí o nějaký mimořádný groš; ale činže mne vykapsovala a musím. Před čtyřmi nedělemi poslali mně sice ze Svatoboru něco (bez mé žádosti); ale něco z toho jsem při svém nynějším dvojitém vydání utratil, a hlavní část musím držet na honorář lékařský.

Tak prosím, můžeš-li. Není-li ale možno, dej mi laskavě hned alespoň přátelskou zprávu, abych se opatřil nějak.

Jsem se srdečným pozdravem

cele Tvůj

Neruda.

Milý Julie!

Předně upřímné díky za Tvoji přátelskou ochotu. *Srdečné díky!*

Ale hned musím hledět, aby nebylo ani *nejmenšího* nedorozumění, — bolelo by mne. Vždyť se rozumí přece samo sebou, že *Tvůj* slib mi stačil úplně! Důkaz: že jsem ani

nezavadil o spolek žurnalistický, ač jsem měl na slušný příspěvek plné právo.

Rovněž jsem ani nezavadil o Svatobor. *S nikým jsem nemluvil. Ničeho neočekával.* Přinesli samovolně a přece — nu a tu jsem ani nemoh odmítnout.

Tak je to a zajisté Tě uspokojí plně.

Ještě jednou upřímné díky a srdečný pozdrav!

Tvůj

Neruda

518.

5/6 88

Milý Julie!

Dávám zprávu: třikráte za den slézám z lože: 30—40 minut chodím, čtvrt hodinu pak sedím. Skrovný dosud rezultat, jsemť, musím být opatrný.

Dosud chodím v deskách. Pak prý mi dají jakés opatření, při němž železná tyčka zabráni kolenu větší pohyb. Půl roku prý to musím nosit, doma i venku. Bojím se toho velice, pamatuje na vše, čeho jsem s nohama již zkusil. Pánbůh mne zachraň!

Velice bys mi posloužil, myslím, kdybys poslal dr. Michlovi *krátký* lístek. Zdvořilý jen dotaz, jak se mi vede, vyjdu-li již brzy atd., že jsi netrpěliv na zprávy již podrobnější. Že bys přišel sám k němu, ale že víš, že pro velké zaměstnání je stále mimo dům; aby Ti laskavě napsal dvě řádky a zaslal třeba poštou. Odpověď jeho mi pak *nemusíš* sdělit.

Myslím, že mi tím lístkem posloužíš. Dr. Michl prokazuje mi sice zvláštní ochotu tím, že mne stále navštěvuje dvakráte denně; ale jsou přece některé věci, které by se mohly snad přispíšovat. Alespoň to moje netrpělivost praví.

Tak buď té dobroty! Napiš to, možno-li, hned a dej Františkovi, aby donesl a odevzdal *hned* v bytu. Dr. Michl bydlí na Betlémském náměstí, v takzvaném Husově domě.

Přijmi můj nejsrdečnější pozdrav!

Cele Tvůj

Neruda

519.

15/6 88

Milý Julie!

Podávám Ti zase svůj referát. Včera mi sňal lékař poslední desky s nohy. Předtím, i s deskami, přivedl jsem to již tak daleko, že jsem chodil celou hodinu po bytu; nyní musím, aby žíly nejsou tedy už tak staženy a chráněny, trochu zase vzít do držení, kvůli nemocem svým dřívějším. Za několik dní vyjdu prý již na ulici — dej to pánbůh! Ale musím vzít kvůli bezpečnosti na nohu zvláštní ochranný přístroj, který prý budu nosit půl roku asi — vždy jen prý na ulici. Je velký, dosti těžký, objímá lýtko a stehno, a bude asi hodně drahý. Dnes odpoledne ho prý už dostanu; dělá ho p. Mang.

Do listu nedej žádnou teď zatím zprávu, leda bys si toho zvláště přál. Až snad jak mi to posvědčí všechno. Ale pak si *nejspíš* dovolím dát nějaké veřejné poděkování čtyřem asi osobám, a prosím, abys mi dal právo zaslat to do tiskárny, *v tom případě totiž*, kdybys Ty právě byl venku. Sice ovšem zašlu do Tvých rukou. —

U příloze referát o pohřbu paní Šemberové. Prosím, dej jej dnes a tak, jak je. Záležití synovi a dceři tuze na tom.

Přijmi můj srdečný pozdrav.

Cele Tvůj

Neruda

Zašlu Ti nějaký malý návrh stran literární naší přílohy.

520.

18/6 88

Milý Julie!

Zde fejeton od Menčíka.
Srdečný pozdrav!

Tvůj

Neruda

521.

5/7 88

Milý Julie!

Nedáváš mi stran toho ukázkového (epigramového) fejetonu žádného avíza. Snad jsem se tedy jasně nevyjádřil. Abys měl pravý o tom pojem, vlastně obraz, dal jsem tu ukázkou opsat. Byl by to jeden *velký* fejeton, nebo dva malé, kdybych ještě přidal, což bych ale rád teď neučinil.

Neužiješ-li do listu, pošli mi laskavě zítra zpátky, ano? Na všechny způsob mi dej avízo dnes laskavé, co učiníš.

Srdečný pozdrav!

Tvůj

Neruda

522.

6/7 88

Milý Julie!

Srdečné Ti díky! —

Posílám do tiskárny lístek, aby se postarali o dobrou korekturu.

Srdečný pozdrav!

Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Dovolil jsi v posledním svém lístku, abych Tě zase požádal, až budu mít zapotřebí. Prosím Tě tedy za příspěvek teď, na tu zlou činži; platím čtvrtletně 66 zl a můžeš si pomyslit, jak těžko mi teď na ně. Prosím, možno-li, abys mi poslal laskavě svou poukázku nějakou, nebo poslal poukázku tu přímo ku kase a dal mi o tom laskavou zprávu. Ať František přinese mi přípisek Tvůj hned a neodkládá. —

Co týče se mého zdraví, toho přibývá ovšem pomalu. Včera poprvé dodal jsem si odvahy a pustil se průvodce; šel jen vedle mne, já kráčel o holi. Arci ne dlouho, ale přec, bohudík! Bylo k tomu potřebí, věř mi, heroismu. Jenže bez průvodu nebudu moci asi dlouho a dlouho ještě sám na ulici. Brkám, a nejsem jist tedy vzdor železnému, těžkému „tutoru“ na noze.

Přijmi můj nejsrdečnější pozdrav!

Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Slyším, že jsi mi laskavě u kasy něco poukázal — nevím ještě mnoho-li — a že tyto dny mimořádný příspěvek ten obdržím. Děkuju Ti *z celého srdce*. —

V příloze něco od Menčíka. Nečetl jsem, ale už nadpis je slibný. Paginoval jsem však i to nečtené modře, dle běžného pohledu, protože rukopis došel pocuchán. Kdo tu věc bude redigovat, nenajde snad v paginování tom chyby. Posílám raději hned, že je to eminentně časové.

Jsem se srdečným pozdravem

Tvůj

Neruda.

Milý Julie!

V Orenburku žije Eman Vávra co profesor. Podotýkám proto, že by se Ti mohlo jednati snad teď o nějaký telegram, dopis nebo něco podobného. Však by i jinak mohl nám odtamtud posloužit původními články. —

Nezdá se Ti, že jsme s Lamaňským zatočili *příliš* jemně? Píše *vždycky* proti nám, nevím, zdali tak velkým ohledem nechybujeme a ještě více ho nepotvrdíme v jeho konání. —

Ondy jsme měli dobrou připomínku na dobu roboty. Roboty je prý ale na *mnohých* místech *posud*. Tam, kde pan velkostatkář dovoluje lidu sice jednou za 14 dní do lesa, ale jen když mu pak pracují 1 neb 2 dny „na panském“ za 20 kr denně. Často prý ale i těch 20 kr je pouze věc nominelní a nedá se nic. Bylo by dobře pozeptat se po dátech na některých místech, vůbec to vložit na nějakého inteligentního venkovana. —

A teď ještě poznámku „politickou“, že jsem totiž teď už úplně přesvědčen, že bude válka. Jmenování Moltkeho vůdcem zemské obrany, armády to proti Rusku určené, mně tomu nasvědčuje. „Naše linie proti Francii stačí,“ četl jsem kdysi ve vojenském listu německém. A je známo, že Moltke vypracoval plán války proti R. dopodrobna, jako svého času plán proti Francii. —

Kdybys si zrovna přál ještě jednu ukázkou „epigramů“, sestavil bych.

Přijmi nejsrdečnější pozdrav

svého

Nerudy.

Milý Julie!

Zde ta ukázka druhá. Přečti si prosím list 8a & 8b. Je to cyklek politický, a kdyby se Ti nezdál, nahradil bych jej epigramy jinými. Potřeboval bys mi jenom dnes či zítra ráno poslat ty dva listy zpátky a nahradil bych je hned. Raděj ale *dnes* ještě než zítra.

Se srdečným pozdravem

Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Nerád opravuju tiskové chyby, vypadat to, jako by člověk vlastní práci přikládal důležitost přespřílišnou. Ale dát si kazit *pointu epigramů* přece jen nemohu; to by bylo už hloupé. Prosím Tě tedy, dej přiložené do listu dnes. Nehněvej se, že Tě tím obtěžuju, — ať si dají páni dole podruhé líp pozor, opravil jsem jen nejhrubší chyby.

Se srdečným pozdravem

Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Vidíš, to mne těší! — Píšeš vůbec trefně a dobře, protože chladně a rozmyslně. *Ten* způsob psaní je nejvýmluvnější a působí nejlíp. —

Moje zdraví je stále stejné. Chodím, ale nemohu bez průvodu chodit. Teprv včera zase bych byl as bez milosti sebou mrštil, kdybych se nebyl zachyt průvodce svého. Musí být stále vedle mne, nejvýš na půl kroku, na krok v levou stranu vzdálen, abych se moh zachytit, když třeba. Nevím, zbavím-li se kdy té pomoci. Moří mne to duševně, moří velmi, nemluvě ani o tom, že musím dvakrát denně platit průvodci 50—60 kr, což vedle dvou služek dělá hezký peníz, jež si musím utrhnout jinak. — Lékař arci říká, že bude zcela dobře. Ba on na samém počátku chtěl (nebo se alespoň tvářil, že chce), abych chodil sám, — a já nemoh ani na nohou stát a potácím se podnes. Je to „těžký trest“, těžký — jenže nevím, zač jsem trestán. Už po osm let trpím a zápasím, a sotva přijdu do poměrů jen trochu normálních, už jsem zase sražen. Když už to jiné není!

Přijmi srdečný pozdrav

svého

Nerudy.

Milý Julie!

Chceš-li, mohu *příští* týden na neděli 16. září napsat snad už zase obvyklý fejeton. Ale prosím, abys mi to laskavě sdělil ještě *dnes nebo zítra*; musím se poněkud porozhlédnout a přípravy učinit, abych vystoup zas slušně. Pak bude as Kuffner psát zase na úterek, Ryba na čtvrtek. —

A můžeš-li, poukaž mi opět nějaký mimořádný groš. Musím Ti bohužel tento a příští měsíc, kdy mi přijdou zas pololetní platy (prémiový do „Slávie“, splátky do záložen etc.), přijít ještě s tou žádostí mně nejvýš arci nemilou; ale když si nemohu pomoci. Pak snad už to ostatní zimní měsíce nějak půjde, vzdor velkým napořád výdajům osobním. Tak se nehněvej!

Se srdečným pozdravem cele Tvůj

vděčný

Neruda

530.

18/9 88

Milý Julie!

Psala mi zase jednou slečna Šemberova a jakožto doušku dala přiložený lístek. Přečti si jej. Víím, že má mnoho starých a vzácných českých kněh, kdysi jsem četl seznam. Když tedy kupuješ, mohl bys snad jí psát a ji vyzvat, aby Ti zaslala seznam a *ceny*. Snad najdeš věci výborné. Dej mi laskavou zprávu, co učiníš, abych věděl, jak odpovědět. —

Články „na obranu“ budou výborny. Jenom rychlé tempo! Znáš čtenáře, že jsou netrpělivi, když jedná se o věc národní cti se týkající (a Lamaňský velmi *hrubě* urazil cit českého národu, který věru vyvedl už víc než jeho národ ruský), a že jsou také zapomněnlivi. Tedy co možná rychle. Budeme Ti všichni za ty články vděčni. —

Ale počkej! Dávat jitrnicové hody a mne nepozvat!

Zato mi musíš něco poslat, totiž — *máš-li*. Nemohu nalézt zde pro mne piva. Buď je na mne slabé, nebo šlemuje žaludek. Piješ ještě bavorské? Prosím, pošli mi, piješ-li, jednu nebo dvě lahve, na okusení, zároveň pak adresu objednávek, a sděl mi laskavě cenu. Tak prosím!

Se srdečným pozdravem cele Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Tadyhle Ti posílám do rukou něco pro Šípy. Třeba ať to dají na inzertní přílohu, ano, ať to tam dají jistě; dávají tam věci méně politické. A mně ať redakce za to pošle pár viržinek. — Snad by bylo vůbec dobře dávat také věci méně „lokální“, alespoň někdy. Pod slovem „lokální“ myslím „čistě časové“, ad diem se nesoucí, a přitom *pouze* české.

A pak Ti posílám článek od Menčíka. *Podotýkám výslovně*, že jsem jej *nečet*, protože se mi to při zběžném pohledu zdál být kousek pikantní, aby tedy popřípadě nenarazilo se někde.

Prosím Tě, může člověk dr. Brandta v Londýně obtěžovat *malou* peněžitou záležitostí? Chceš mi v tom případě jeho adresu sdělit?

Se srdečným pozdravem

Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Články jsou výborny. Divím se Ti, já bych byl nedovedl mluvit s ním tak klidně. Ale nahlížím, že takhle je líp. —

No, neměl jsem pravdu? Bismarck žene zcela zřejmě už ku válce s Ruskem. Německá aktivní armáda půjde na Francii, naše na Rus a s námi půjde rezervní německá. Povede ji Moltke, aby zvýšil nadšení. Má už dávno hotové plány na Rusko. Itálie požene se na Francii s Němci. —

Ty moje verše jsou pro Šípy snad dlouhé, snad málo politické, a málo pointované. V tom případě jen ať mně je pošlou zpátky, z toho já si pranic nedělám!

Jsem v tom počasí trochu nervózní. Není divu ovšem, jsem ještě slabý.

Přijmi můj pozdrav srdečný!

Tvůj

Neruda

533.

6/11 88

Milý Julie!

Děkuju Ti srdečně za toho zajíčka! Dobrý, dobrý!

Cele Tvůj

Neruda

534.

29/11 88

Milý Julie!

Obdržel jsem také oznámení festivitu chystaných Riegrovi. To ve mně budí obavu, že — ač sbírají-li podpisy tak — mohli by k člověku přijít i s adresou nákou. Já ovšem bych podpisu nedal. Ale dříve bych rád slyšel slůvko, jak hodláte se zachovat v NL a co v té příčině učiniti dáš ve svém listu — pakli si slavnosti vůbec totiž všimnouti hodláš —, abych co člen redakce nejednal jinak, snad příkře. Bylo by mi tedy příjemno, kdybys mi dal direktivu nějakým slůvkem.

Se srdečným pozdravem Tvůj napořád

chorý

Neruda

Milý Julie!

Ptáš se mne, jak se mi daří. Inu — jako mrzákovi! Už cítím, že se budu as vždycky musit dát vodit, a myšlénkou tou trnu. Jdu sice ještě dost dobře, i když se neopírám o průvodce; ale stane se mi, že pojednou se zapotácím a ovšem bych se zřítíl, kdybych se nemohl chytit. To je to, že jsem prodělal už tolik nemocí nebohýma nohama svýma, že byly provždy tak zeslabeny už dříve, a teď přišla ještě ta ukrutná rána. Už se mi neseberou.

A co to peněz stojí — co to peněz stojí! Musím se obmezovat v nejnnutnějším. Ale rád bych arci to vše, jen kdyby byly výhlídky na nějaké polepšení příští! —

A ta politika! Pořád hledám, že poukážeme na *pravou* příčinu té výpravy proti Taaffovi z Německa, recte proti nám.

Počátek její spadá do počátků zpráv o korunovaci. Ta je jedinou příčinou celé mizerné výpravy proti „Slovanům“, rozuměj Čechům. Korunovace by jim, těm zdejším i nezdejším Prusům, uškodila *nejvíc* a udělala kříž přes *všecky* plány do budoucnosti. Neškodilo by napsat článek o té „pravé příčině etc.“. Ty bys to doved bez konfiskace. Nač se tajemně ptát „Co se to děje?!“ a podobně! —

Jsem se srdečným pozdravem Tvůj

zkormoucený

Neruda.

Milý Julie!

Prosím Tě, jak to bude tenhle týden? Mohu psát *na neděli*? Nevšimnul jsem si, že je v sobotu červený svátek, a nejsem ještě dost připraven. Je-li ale *nutno*, píšu arci hned dnes už na sobotu. Dva dny mi to zabere vždycky. Prosím, dej mi *hned* laskavě zprávu, po mé poslici.

Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Prosím, přijmi knižičku mou a dej ji někam do knihovny své. Je to II. vydání mých Motivů. —
U příloze článek zas od Menčíka.
Dnešní úvodní náš článek je výborný!

Cele Tvůj

Neruda

Milý Julie!

V příloze lístek slečny Zdenky Šemberovy. Je to seznam několika starých knih, a prosí Tě, abys jí laskavě udal, co za kterou by mohla žádat. Nejvíce se jí jedná (píše mně *dnes* už

druhý lístek) o Biblií králickou, co by za ni mohla dostat. Kupují ji od ní pro městské muzeum vysokomýtské. Je prý to exemplář pěkný, úplný.

Tedy Tě prosím, buď tak laskav, napiš alespoň cenu té bible, já toho nejsem znalec. Napiš to mně, nebo připiš — což by bylo ještě líp — ceny ke všem těm, nečetným knihám a pošli jí přímo. Adresa: Zdenka Šemberova, Vysoké Mýto.

Ona má asi po otci mnohé, o čem sotva sama ví; ale ženská — nekonečná ženská!

Přijmi můj srdečný pozdrav!

Tvůj

Neruda

539.

23/12 88

Milý Julie!

Přijmi srdečné, upřímné přání k těm svátkům pro sebe i ct. svou rodinu. —

Máš to asi trůbl s tou stávkou. To je ukrutná, surová nešetrnost k listu a k Tobě; vždyť je známo, jak jsi se vždycky k těm lidem choval! Ale nechci Tě rozrušit. Jenom si zachovej klidu!

Cele Tvůj

JAN NERUDA

Milý Julie!

Ano, to je ta věc, kvůli které jsem mluvil, žebronil, ba i redakční mrzutosti měl nejméně padesátkrát! Předsevzetí je dobré, ale bylo už vícekráté dobré, a nebude snad teď trvalejší než jindy. Nemáme ekonomii v textu, to je to; místa by takto bylo najisto dost. Jsme příliš nóbl a darujeme například „řečníkům“ tři sloupce, kteří by mohli být rádi, kdyby dostali $\frac{1}{4}$. Nebudeme asi už jiní. Než — mluvme tedy pro meliore futuro!

Radím:

a) Dávej do listu fejetony *ihned*. Několik jich tam jistě je, dej, když jsou jen trochu slušny. Když se vidí, že se rubrika pěstuje, také se do ní rádo a samo píše.

b) Požádej pány kolegy: aby každý přemýšlel a do nejbližší schůze přinesl seznámeček těch, o nichž ví, že psát umějí, ihned také s udáním, co asi by nejspíš psátí mohli a čeho od nich třeba žádat tedy. Těm dopiš sám. Třeba jen sám dopisek *podpiš*.

Co se *mne* týče, rozumí se samo sebou, že pomohu, seč moje síly jsou. V nějakém, ať už jakémkoli konexu se spisovatelů teď bohužel už dlouho nejsem. Nikdo nepřichází ke mně, já nejdu nikam, a dopisovat si s nimi je pro mne příliš obtížné teď. Také nebylo ani příčiny k tomu.

Z dávnějších přispívatelů vydobudeme asi málo; byli disgustováni; částečně dostali se také do jiných poměrů, nepíšou — však to znáš! Z novějších nikoho neznám. Ty zná snad Heller, Kuffner, Veselý atd.

Ostatně již přemýšlím a budu se činit, pokud to právě půjde. Když i málo čtu! Alespoň Hlas národa kdybych denně dostal. Nemohu si ho abonovat, už Berliner Tagblatt stojí dost. Promluvím o tom v administraci; snad mi mohou půjčovat svůj exemplářík.

Snad se dá také něco od Čechů v cizině vytlouci. Jakpak abys sobě dal dát seznam našich abonentů „v dálce“. Myslím,

že by se z nich mohlo vybrat alespoň dvacet jmen mužů, kteří psát umějí (Prošek v Srědci, Červený v Kyjevě, Pokorný v Římě etc.).

Buď ubezpečen: přemýšlím, a udělám, co mohu.
Přijmi můj srdečný pozdrav!

Tvůj

Neruda

Musím dát ještě připsati doušku. Rád bych totiž svůj fejeton odevzdával zase v sobotu kvečer. Nynější výmineční způsob není práci prospěšen. Musímť vyčkat, až co Ryba na čtvrtek píše, a pak ihned dát se do práce, takže není na přípravu času. Musí-li ale rukopis být přece zase odevzdán už v pátek, dej mi prosím hned zítra v úterý laskavou zprávu.

541.

18/3 89

Milý Julie!

Posílám Ti zase Tagblatt. Je vidět z něho, jak německým oficiózům je i čínský kuli milejší než vlastní slovanský poddaný. —

V sobotním Tg. je mezi *lokálkami* jedna, ve které je zpráva o azylech pro německé studenty v Čechách. Snad by se to mohlo dát, s poukazem pro český turistický spolek. —

Jsi v dobrém humóru? Bojím se Ti vyslovit prosbu, máš-li pro mne teď nějaký mimořádný ten grošík. Držel jsem se statečně přes zimu, Nový rok, poslední činži; ale teď jde zas prémie pro „Slávii“ a tu už nemám. Nemůžeš-li, nu tak mi napiš jen kratičké „nemohu“; já vím, že máš starostí plno, a budu si musit pomoci nějakou půjčkou, o které ovšem nevím, kdy ji splatím. —

Dnes, vlastně včera tomu rok, co se mi stalo to neštěstí
moje. No — snad už jsem zkusil dost, vidže?

Se srdečným pozdravem

cele Tvůj

Neruda

542.

3/4 89

Milý Julie!

Tady Ti posílám nový článek od Menčíka. — Chce nám
napsat, vlastně píše on už „poslat“, řadu malých náčrtků
z *Francouzské revoluce*. Asi tím způsobem, jako Vrchlický psal
své „profíly“. Chce odpověd v listárně. Prosím, dej *dnes*.
Na všechnen způsob by byly ty články teď včasny.

Prosím, půjč mi (pro fejeton) Palackého Místopis as na
8 dní; nestane se Ti na něm ani nejmenšího. A pošli mi ho
laskavě ku kase dolů, kamž si zítra pro něj dojdu. A Ullrichovi
řekni laskavě, že tam 5. přijdu tedy s tou poukázkou, za niž Ti
ještě jednou vřele děkuju. Nerád bych před svým průvodcem
činil u kasy nějaký teprve výklad.

Cele Tvůj

Neruda

543.

29/4 89

Milý Julie!

Tady Ti příkládám nový fejeton Menčíkův: již nadpis jeho
zamlouvá se českému čtenáři. — Máte tam ještě M-ův
článek o „polských filarétech“, článek to, jenž by se asi dobře
hodil as na 2× do literární přílohy?

Dále příkládám dotaz mne došlý stran fejetonu jakéhos p. Štirského. Někde je to v redakci; nebo snad bylo odpověděno už dávno.

Letos prý budeš někde naproti Roztokům? Zdalipak víš, že je mně tenhle koutek nejpoetičtější z celé české země! Já si vždycky myslím, tam že určitě bylo sídlo nejstarších Čechů! Nasvědčují tomu dvacaterý důležité věci, hlavně Levý Hradec, Žalov atd.

No buď mi tam zdráv. Přijmi srdečný pozdrav svého

Nerudy.

544.

4/6 89

Milý Julie!

Hynu horkem! Jakmile v tom parnu sedím trochu více, třesu se na celém těle. Minulou sobotu domníval jsem se, že padnu, když jsem konečně vyšel na ulici. To dělají ty hemoroidy.

Ale proto přece ještě *ted'* pracuju raději než takhle v červenci. Ovšem nevíme, jaké to „vysoké“ léto bude, ale dá se soudit. Prosím Tě, nemoh bych mít od počátku července trochu volno, nedaroval bys mi nějaké malé vagace?

Starám se o to již *ted'*, že soudím, jiní kolegové že stejně as si budou přát odpočinku, nebo pařížské cesty, nebo venkova, že tedy asi už rozpočítáváš a činíš dispozice.

Jak praveno, *ted'* a několik neděl ještě bych raději pracoval pořád.

Dáš mi laskavě vědomost, vid' ? Ještě si dovolím jednou se zeptat, asi za 2—3 neděle.

Přijmi můj srdečný pozdrav!

Cele Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Mluvil jsem dnes s jistým, dosti důležitým staročechem. S rozkoší — *snad* strojenou — mi sdělil, že Zeithammer nejspíš propadne. Zná poměry prý podrobně, vyndal lístek a sděloval mi čísla.* Pro Tebe prý zavázáno 170 hlasů, pro Z. 130. Ale nyní prý budou asi staří teprv zůřivě agitovat. Asi 10 počítá se ještě nerozhodnutých, na ty padnou; pak budou přemlouvati jiné. Nejlíp prý by bylo zajet si trochu *po vesnicích*. Pořád mi něco pletl o důležitosti „*vodního zákona*“, chtěje snad naznačit, co je tam nejvíc teď zajímavá.

Sdělují, jak jsem slyšel. Znáš poměry a můžeš snadno posoudit, zda pravda vše, nebo co úskok. — Mnoho štěstí!

Upozorňuji ještě: kdybys najednou mne potřeboval pro redakci, že prosím, abys mi to sdělil alespoň *ve středu*. Sice do neděle bych já churavec nebyl hotov s přípravou a prací.

Se srdečným pozdravem

Tvůj

Neruda

* Nevím, jsou-li to čísla Tvých voličů vůbec, nebo jen *Brandýsu* etc., z kteréž krajiny dotýčný pochází.

Milý Julie!

Ani jsem Tě nechtěl nějakým slovem vytrhnout v tom trůblu. Ale Ty se asi díváš pyšně na to všechno, vid' ? — Vždyť je to hlavně zásluha Tvoje!

Ovšem, teď nastávají povinnosti. Další a větší ještě také

starost o list. Kruh náš čtenářský se rozšíří, list nabyl nové váhy, *musí* být vždy lepší. Však to ale sám dobře víš a cítíš!

Já ale chtěl jenom říci, že od minulého úterka mám tak nějak lehčí a pevnější krok!

Cele Tvůj

JAN NERUDA

547.

12/8 89

Milý Julie!

Včera jsem Ti psal lístek a dnes — jsem potkal kolegu Rybu. Zůstane prý v Praze ještě 14 dní, protože jsi se sám asi na tak dlouho odebral do své villegiatury. Řekl, že bude psát tedy ještě na příští neděli (18/8), pak už (na 25/8) abych psal já. Souhlasíš-li, tedy se tak stane. Ale dávám zprávu, abych náhodou nejednal snad proti intenci Tvoji. Chceš-li tomu jinak, dej mi laskavou zprávu — nejpozději ve středu, abych se mohl připravit.

Se srdečným pozdravem cele Tvůj

Neruda

548.

27/8 89

Milý Julie!

Patrně příprava na *sněm*, „Dämpfer“! Jen ať neklofnou také NL nějak; chuť by asi měli, a o rádce nebude nouze! Trochu snad pozor!

Tvůj se srdečným pozdravem

J. Neruda

Milý Julie!

Kdosi mne žádá, abych mu svou protekcí pomohl do redakce „selského listu“, jež vydávati prý či snad protežovati bude — Václav Janda. Copak by týdeník potřeboval vícečlenné redakce? Nebo to má snad být deník? —!

Tvůj udivený

JAN NERUDA

Milý Julie!

S poděkováním Ti vracím Palackého Místopis. Prohlídni si jej, přichází bez úhony. Později, bude-li třeba, snad Tě zase na několik dní o něj poprosím.

Se srdečným pozdravem

Tvůj

JAN NERUDA

Milý Julie!

Vím, že jsi již obdržel exemplář nejnov. sv. Poetických besed, ale přece Ti příkládám ještě jeden, k libovolné dispozici. Prosím: nedej o této knížce napsat pouhý referát Čermákem! Obsah její je politický, s tendencí liberální, s tendencí

ve smyslu našem, a stojí nám za celou causerii, fejeton, článek nebo tak něco. Bylo by věčná škoda nepromluvit s gustem! —

Těmi články Herrmannovými jsme ostatní žurnalistice nadběhli! —

Se srdečným pozdravem cele Tvůj

Neruda

Jsi prý už nadobro zde: pěkně vítám!

552.

2/10 89

Milý Julie!

Nerád přicházím s prosbou, ale když si nemohu pomoci: prosím Tě tedy, ač *možno-li*, o nějaký groš mimořádný. Mám zase prémii „Slávie“, podzimní splátku v záložně, a uhlí, a do toho už se dívá činže — zápasil jsem po celé jaro a léto statně, ale teď už nemohu, musil bych do dluhů. Tak tedy Tě prosím! *Nemožno-li*, nu tak se nehněvej, a dej mi alespoň laskavou zprávu lístkem; *možno-li*, pošli laskavě ku kase poukázku.

Se srdečným pozdravem

Tvůj

Neruda

553.

[Před 13. listopadem 1889]

Milý Julie!

U příloze Ti dávám výstřižek Vossische: krátký závěreční referátek o pařížské výstavě, jenž je charakteristický a mohl by se u nás podat celý. Když ne, alespoň se jím sám pobav.

Dále příkládám prosbu: inzerát, jež bych rád měl 6—8krát v listu, tedy až *přes* Nový rok, vždy jednou za týden. Vloni a předlonim jsem podobné inzerty měl a působily. Rád bych teď počal někdy, snad za rok, s vydáváním „sebraných spisů“, a třeba hnout s těmi zbytky. Tady ten inzert tedy; prosím, dej jim jej laskavě dolů, s dotýčným nařízením.

Se srdečným pozdravem

Tvůj

Neruda

554.

18/11 89

Milý Julie!

Nebylo by dobře, teď, když se bude pravice ve Vídni radit, vnutit jim do programu také nějaký prospěch pro český národ? Například tu druhou universitu! Snad by mohl náš klub přímo vyzvat Český klub a Moravany?

Dávám Ti to na uvážení!

Se srdečným pozdravem

Tvůj

Neruda

555.

3/12 89

Milý Julie!

To se rozumí, že budu ku Tvému přání svým známým psát. Ale neslibujme sobě mnoho z toho! Mezi mladými známostí nemám a ti starší už nepíšou. Vždyť to znáš! Od dvou nebo tří doufám že přece něco obdržím; do ostatních budu třeba dvakrát a třikrát bouchat — uvidíme! —

V příloze inzerátek. Žádá o něj snažně sl. Zdenka Šemberova. *Na neděli* vždy, as dvakrát nebo třikrát. Říká sice, že jej zaplatí; ale — to víš! Odporučuju jej tedy Tvoji lásce. Dej jej administraci laskavě i pak, kdybys sobě přál, aby slečna zaplatila; jen mi dej pak v tomto případě také slovíčkem zprávu. Nezapomeň pro administraci učinit laskavou instrukci dotýčnou. —

Právě mi píše Vlček. Osvěta měla prý už 20 ročníků, má tedy jakés „jubileum“, a V. mě žádá, abych v některé causerii o tom se zmínil. Což o to, pronést mimochodem nějaké slůvko; ale já nevím předně, jak V. politicky stojí k našemu listu, a pak také nevím, zdali by v tom neviděl naposledy i sám kolega Heller — teď, před Novým rokem — jakousi újmu pro svůj měsíčník vlastní. To je zlá věc! — Prosím snažně, řekni, mám-li či nemám-li se o O. zmínit tedy na přední straně listu. Neřekni nic jiného než „ano“ nebo „ne“; nerád bych bez Tvé vůle něco učinil, a jakoukoli mi dáš odpověď, zůstane ovšem naprosto mezi námi. Pak teprve bych hleděl se smluvit ještě s Hellerem.

Samé úsluhy aby list konal!

Prosím tedy o ty dvě zprávičky: stran slečny, stran V. Prosté „ano — ne“ nebo „ano — ano“ stačí.

Se srdečným pozdravem cele

Tvůj

Neruda

556.

7/12 89

Milý Julie!

To jsem smuten, že tedy bohoslovecká fakulta bude rozdělena, — to bude ukrutná zas rána pro národní život! Také Němci tomu chtějí — důkaz, jak mám pravdu! —

Přikládám Ti zde brošuru — ač nemáš-li jí —, z které

může být popud k politickému článku.* Již pouhé otištění, s proložením historických jmen, by zajímalo.

Také Vossische příkládám, jen tak k nahlédnutí.

Se srdečným pozdravem Tvůj

Neruda

* 1849—1889

557.

10/12 89

Milý Julie!

Právě mi posílá Zdenka z V. M. dva exempláry otcovy brošury; nemáš tu brošuru asi, posílám Ti ji tedy — zajímavá pro porovnání nynějšího českého školství s někdejšími plány (r. 1848). —

A teď se na mne nehněvej — jdu k Tobě někoho protěžovat. To víš dobře, že neprotěžuju nikdy. Je to člověku proti srsti. A člověk nikdy přece takového chráněnce neznává úplně. Ale tentokrát jsem plně přesvědčen, že bys získal člověka *obratného, poctivého, ve všem spolehlivého*. Ovšem, hodí-li se Ti, neboť se jedná o sílu ženskou, třebaže výdatnou.

A sice o Františku Haralíkovu, kterou znáš a která Ti také tento list odevzdala, — je to sestra mé hospodyně. Znáám ji od prvního jejího dětství. *Osm let* byla teď v Blahutově inzertní kanceláři a dostala pojednou od nástupce (Tersche) výpověď. Příčinou je *jedině*: dědictví po Blahutovi. Nepohodl se s třetí sestrou, mnoholetou hospodyní Blahutovou, „univerzální dědičkou“, a dal Františce výpověď.

Tato vedla Blahutovu kancelář téměř sama. Tersch sháněl inzerty, ona je přijímala, vypravovala pro noviny, překládala — vedla knihy, vypisovala účty — obstarávala v posledních třech letech i kasu — všechno výborně. Také v naší administraci by jí dali asi svědectví co nejlepší. Osvědčila se výborně, ač čítá teď teprve 23 let.

Stylizuje pěkně a píše česky a německy *zcela bezvadně*. Učila se trochu také francouzsky a rusky, ovládá tedy termíny. Zkrátka — kdybys ji mohl potřebovat, osvědčila by se Ti také zcela. Tvůj synovec, p. Josef, jí před několika dny, kdy o výpovědi ještě nevěděla, řekl, že bys jí *snad* potřeboval; proto ona teď přichází a prosí mými ústy. Snad máš místo někde, při prodeji novin, jež aranžuješ, snad jinde, v administraci atd. (Šípy?). Víím, že mužští nerádi mají mezi sebou ženskou sílu; ale ona je skromného, milého chování a hledí si své práce.

Tak Ti tu prosbu předkládám. V nejlepším vědomí, že činím dobře. Rozhodneš-li na prospěch její, napiš mi slůvko a ona přijde se Ti představit. Nehodí-li se Ti, prosím také snažně, abys mi slůvkem dal zprávu; nerád bych, aby byla dlouho bez místa, a bylo by třeba arci ohlédnouti se pak jinde.

No tak se nehněvej! Můžeš-li, budu velice rád; nemůže-li to být, — no co dělat!

Se srdečným pozdravem cele Tvůj

Neruda

558.

18/12 89

Milý Julie!

Nalezám v Nerudově Kalendáříku lidstva: „Dne 19. prosince 1831 narodil se Grégr Julius, svobodomyšlný politik český, zakladatel Národních listů.“ — Tak vidíš! I tak Ti tedy přeju od srdce, abys slavil 19. prosinec r. 1931 zrovna tak statný a platný, jaký jsi nyní! —

Zároveň tedy také už prosím, abys přijal upřímné přání mé k nastávajícím svátkům a neobtěžoval sobě vysloviti totéž i celé své milé rodině, především velectěné milostivé své paní.

Cele Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Právě jsem obdržel tento obraz Prahy z r. 1831. Je panorámový, velmi pěkně provedený a zajímavý; posílám Ti ho, zdali by Tě těšil. U mne by byl ztracen, Tobě se hodí snad do knihovny, snad pod sklem a za rámem co ozdoba redakce. Na rubu obrazu je připsána mně znějící dedikace; hodí se ale zrovna tak Tobě.

Ale nepovažuj to jen za žádný „dar štědrovečerní“ — to ne!

Kdybys velikou náhodou obraz tento, ostatně velmi řídký, již měl, nalož tímto exemplářem, jak Ti libo.

Se srdečným pozdravem

Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Ležím. Právě mně dr. Michl přikazuje, abych kvůli úplnému klidu Tě požádal za prázdno ještě pro tento týden. Tedy Tě prosím.

Už alespoň 14 dní bráním se proti ulehnutí. Vždycky jsem jeden den byl doma, druhý jsem vyšel alespoň na jednu procházku. Dnes o půlnoci mne chytla zimnice ale tak, že nemohu více se bránit. Něco ve mně vězí — je to ta influenza? —

Tak si myslím, že by bylo dobré, kdyby náš list přinesl borgisovou lokálku, ne příliš dlouhou, cože stál který z novějších pomníků pražských (Karlův, Františkův, Radeckého). Dáta má Krasoumná jednota, snad i Umělecká beseda. Dej někomu příkaz. Víš, oni lidé nemají ani ponětí, co stojí pomník slušný, a myslí, že sebráno už dosti.

Tak tedy jsem cele Tvůj

Neruda.

Milý Julie!

Včera jsem poprvé zase vyšel ven, a dávám tedy o sobě zprávu. Týden jsem ležel — to bylo ukrutné, co jsem v pátek a v sobotu při psaní zkusil; ale už jsem se styděl odříct a přemohl jsem hlavy bolení, pitomost — všechno. Ovšem jsem myslil, že padnu.

Vůbec jsem nesmírně zkoušel. Hospodyně vyšla na ulici teprv zase dnes a nemohla se hnout. Já také ne. A obsluha pořád přitom z milosti, „na výpověď“; večer jsme nevěděli, přijde-li někdo ráno, atd. Ovšem k tomu ještě za všechno peněz, že se až svíjím.

Odpust', že si Ti stěžuju; ale komu já si mám postěžovat: jsem zcela sám. Přece by člověk rád, při vši už těžké zkušenosti, aby ho někdo někdy trochu politoval. —

Mohu v neděli — ač také hodí-li se mi — trochu vynadat české, zejména pražské inteligenci, že je tak hanebna vůči Husovu pomníku? Já se zlostí chvěju! Či nebylo by oportunní? Prosím, napiš mi jen krátce: „učič“ — nebo — „neučič“!

A přijmi můj nejsrdečnější pozdrav!

Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Ti Pražané se mi tentokráte nehodili; nechal jsem je tedy zatím.

Ale stala se ukrutně nemilá tisková chyba a prosím snažně, abys přiloženou opravu umístil laskavě hned *v pondělním odpoledním čísle*. Kuffner a Ryba, kteří oba o chřipce psali, mohli

by tím falešným zněním být uraženi — kohopak napadne podívat se *do rukopisu!* A urazit bych jich ovšem za žádnou cenu nechtěl!

Nehněvej se, že Tě na chvílku zaměstnávám tak malou věcí teď, když máš plnou hlavu věcí jiných, a přijmi můj nejupřímnější pozdrav!

Tvůj

Neruda

563.

29/1 90

Milý příteli!

Posílám Ti p. M. Haralíkovu, „dědičku“ po J. Blahutovi, býv. majiteli inzertní kanceláře. Prosím, abys jí v záležitosti její poradil a pomohl důkladně a pečlivě, by neuvízla naposledy snad ještě v platech. —

Snad bys jí mohl při té příležitosti dát ten *list*, který jsem Ti zaslal k laskavému uschování; obsah jeho není více pravdivý. S tou knihou záloženskou, kterou také u sebe chováš, nevím teď co. Věc se nedaří, kvůli mé churavosti. Budeme se musít na něčem usnést a vyzvat snad anonymní dávkyni, aby řekla, co s penězi.

Srdečný pozdrav!

Tvůj

JAN NERUDA

564.

2/3 90

Milý Julie!

To jsem se lekl dnes, když jsem četl, že hrozíme: Češi teď nepůjdou na Žofín!

Prosím Tě, jenom nepřipust' žádného takového hesla!

Němcům Žofín, za naše peníze a naši práci překrásně upravený, a nám — snad Konvikt!

Němci mají všechno, a přece jsou tak vzorně opatrní, kdekoli se jedná o jich národní prospěch! Pročpak teď přišli? Kvůli výstavě jubilejní. Že sem přijde tisíce cizích, z nichž mnohý neuvidí v Praze ničeho než Stromovku a Žofín. Že by si myslil: „Praha je přece jen česká — vždyť *tu* není Němců! Že jsou vedle Čechů cítit na výstavě — nu to je úřední pomocí!“

A mimo to: neprosadíme toho! A naše strana by se zdála malomocna, vydávající hesla, kterých nikdo neposlouchá. Budouť na Žofíně oficielní výstavní bankety, a — Češi tam půjdou. Je pro Žofín projektován ten veliký bazar ve prospěch „Ústřední...“. Atd.!

A ještě mám jednu bolest. Prosím Tě snažně, nedělejme z té Akademie české něco pro národ důležitého! Náš národ potřebuje ještě sto jiných, lepších, výživnějších věcí nežli Akademii, aby vydávala díla Gollů, Masaryků atd., za skvělý honorář, pro deset lidí!

Je to jen vnadidlo. Začnou Akademii aktivovat v době pro nás nejdůležitější, aby pozornost národu se obracela ku věci zcela vedlejší. Aby staročeši mohli mluvit o koncesích atd.

Je to už teď jasně vidět, že věc je smluvena. Odepírají subvenci, jen aby Němci mohli lacino hlasovat s českou rezolucí a aby mohlo se volat: vida — ovoce už z vyrovnání! —

To je tedy ta má druhá bolest, že klademe na Akademii takovou a tak neodůvodněnou váhu! Nemáme košili na těle a máme radost ze skleněného korálku na krk! Jako Indián! —

Mám arci ještě bolesti jiné, a časté, a tak rád bych Ti psával — ale vždyť vím, že toho máš beztoho hlavu plnou!

Přijmi srdečný pozdrav

cele Tvého

Nerudy.

Milý Julie!

Chováš se jako muž! Vrátils národu víru, že jsou ještě lidé, kteří smýšlejí s ním poctivě. Nebýt teď Národních listů, bylo by věru nejkrutější ranou pro národ!

Děkuju Ti z plného srdce!

Cele Tvůj

JAN NERUDA

Milý Julie!

I s největší radostí! Alespoň nemusím konat tolik studií a být ve starosti o témata: časová věc je o sobě už zajímavá a člověk k ní nemusí tolik přičinit.

Ku všeobecným nedělním fejetonům vedou mne troje vzhledy:

Za prvé že jsou právě nedělní; aby byly přístupny tedy nejširším třídám a každý v nich našel něco — hlavně pak *ženské*, kterým na politice či na denních otázkách pramálo záleží.

Za druhé že jsme tři fejetonisté: Kuffner píše o divadle, o našem společenském životě, také někdy o literatuře; Ryba o životě společenském a hlavně politickém. Společenského a politického je u nás ale *tak málo*, že to na *dva žertovné články nijak* nestačí! Divadlo je doména Kuffnerova. Literatura vede k doktrinářství, které se pro neděli nehodí. Zbývá mně opět jen to všeobecné.

Za třetí že jsem způsobil politikou několik konfiskací *nedělního čísla* a že tomu jsem se chtěl, to se rozumí, uhnout.

Budu vzdor tomu hledět. Zvláště když si toho přeješ. A kdybys chtěl, budu psát třeba výhradně jen o politice!

Ostatně myslíš zajisté, jen „cum grano salis“ abych tomu hověl, vid' ? Vždyť sám říkáš „drobet“. A to se dá snadno snad učinit; snad ne hned, ale za týden, za 14 dní. Zkrátka tak, aby se vyhovělo „neděli“ a „časovosti“ zároveň.

Kdykoliv bys měl v té či jiné věci nějaké přání, prosím, dej mi *hned* laskavě vědět.

Se srdečným pozdravem

Tvůj

Neruda

567.

24/3 90

Milý Julie!

Jsem teď už úplně přesvědčen, že Akademie bude se užívat co agitačního prostředku před sněmem nebo při něm. Budou chtít také asi zainteresovat některé naše lidi pro ni buď jmenováním jich členy, nebo tím, že jim předloží listinu ku schválení. Věc byla pravděpodobně umluvena hned, když se už počátečně jednalo o „smír“. Tedy pozor! —

Pro případ, že bys opravdově chtěl, abych v nedělních fejetonech dotýkal se také věcí *literárních* — ač vším tím fejetony musí se stát těžkopádný, což dobře cítím —, musila by se věc trochu smluvit čili umožnit. Od té doby, co nemám rubriku literární, nedostal jsem z redakce knihu ani jedinou, čemuž se nedivím, a od nakladatelů také ani jedinou, čemuž se rovněž nedivím. A sám jsem jich koupil arci žalostně málo.

Dostávám z redakce jenom Frankfurter Zeitung; ale když je tam nějaký fejeton, vystřihnou jej, a „literární týdenní přílohu“ nevidím nikdy.

Ovšem, já si pomohu, když je nejhůř, i v literatuře, i v politice atd., abych Ti vyhověl.

Se srdečným pozdravem

Tvůj

Neruda

568.

11/4 90

Přicházím se svým srdečným a upřímným přáním!

Cele Tvůj

JAN NERUDA

569.

23/4 90

Milý Julie!

Prosím Tě snažně, nemohl bys mne oblažit nějakým mimořádným grošem? Jsem v bryndě. Statečně jsem se přepravil přes podzim a přes tu drahou, nekonečnou zimu; ale teď mne zase pololetně chytla „Slávia“, a záložna, a je tu činže! Tak Tě snažně prosím, *možno-li*, nemožno-li, nehněvej se aspoň a dej mi krátkou laskavou zprávu, abych věděl. —

S fejetony snad teď souhlasíš. Kdyby něco bylo, prosím, řekni! Musí se to střídat.

Tvůj oddaný

Neruda

570.

24/4 90

Milý Julie!

Vzdávám Ti srdečné, upřímné díky!

Tvůj

JAN NERUDA

571.

5/6 90

Milý Julie!

Tak Ti musím na konci té divoké kampaně věru a upřímně
provolat „sláva“!

Znamenitě jsi to vedl! —

Mně je dost bídně. Vylezla mi nová hemeroida a ukrutně
mne moří. To bude zítra práce!

Cele Tvůj

Neruda

572.

14/6 90

Milý Julie!

Sbíráš si staré knihy. Tahleta je sice německá, ale plna
vztahů k českým momentům historickým, právním atd. Je-li
Ti líbí, zařaď ji do své knihovny. —

Je mi napořád pramizerně!

Se srdečným pozdravem

Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Dávám Ti zprávu, že jsem právě dostal přípis s dotazem, přijmu-li jmenování členem Akademie, a že zítra odpovím, že nepřijmu. Členství ukládá povinnosti, jimž se při nynějším svém zdraví podrobiti nemohu; mimo to mám ještě důvody jiné.

Zpravuju Tě proto o tom, aby do našeho listu nepřišla snad pak zpráva jakkoli omylná (jako např. že mne vůbec opomenuli) a mně ovšem pak nepříjemná. —

A je mně pořád mizerně!

Se srdečným pozdravem

Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Už se stalo. Psal jsem Ti v neděli, že v pondělí odpovím, a učinil jsem. Tvůj lístek přišel teprve dnes ve středu; ale nebyl bych mohl přece učinit jinak.

Zajisté se nedomníváš, že něčemu takovému, jako je Akademie, chtěl nebo mohl bych činit opozici „za každou cenu“. Byl bych opozici činil jen z politických důvodů, kdyby byli ústav instalovali zrovna před sněmem; *ted* politika odpadá.

Ale mylíš se, že bych mohl vše odbývat písemně. Člen *musí* dle § 13 obcovat schůzím; kdo bez platné omluvy nebyl v schůzích rok, je vyloučen. A já bych se musil omlouvat ihned na počátku, a pořád a pořád — víš, mne už to bolí, to omlouvání se věčné, zvláště vůči cizím lidem.

A kdyby se i všechny povinnosti mohly plnit písemně, vždyť se ani k tomu nemohu zavázat. Dle § 12 musí člen po

svém přijetí odevzdat nějakou práci, kterou Akademie vydá, musí pracovat na přidělených mu referátech, a moje síly, drahý Julie, stačí jen tam, abych *nynějším* svým závazkům vyhověl *se ctí*.

Tak je to, a krok svůj rozmyslil jsem dobře. To víš, že se nepřeháním.

Se srdečným pozdravem

cele Tvůj

Neruda

575.

1/7 90

Milý Julie!

Moravští „ostrostřelci“ zúčastňují se právě *en masse* v Berlíně německého schützenfestu. Snad by bylo dobře všimnout si, co činí. Já například objednáám čísla *slavnostního časopisu*, která budou „bratřím z Rakouska“ věnována (7 a 8); snad tam bude něco pro mne. —

Nejspíš budu musit Ti přijít již brzy s prosbou, abys mi laskavě povolil letního odpočinku.

Jsem se srdečným pozdravem

cele Tvůj

Neruda.

576.

20/7 90

Milý Julie!

Snažně Tě tedy prosím za 4—5nedělní odpočinek. Už ho potřebuju! Totiž — může-li to teď být. *Nemůže-li*, dej mi laskavě *hned* zprávu, abych se dle toho připravil k práci. O tu

zprávu prosím vlastně v případě *každém*, abych měl jistotu.
Zůstanu arci v Praze, a jsem bohdá vždycky pohotov,
kdykoli bys zavolal.

No, co říkáš Akademii? Neučinil jsem dobře?

Se srdečným pozdravem cele Tvůj

JAN NERUDA

577.

1/9 90

Milý Julie!

Přichází-li do redakce ten Časopis výstavní („inženýrů
& architektů“), mohl bych jej snad dostávat? Když řekneš
„Vracet!“, — správně vrátím. Ale mohl bych ho teď potře-
bovat.

Naše politická situace se mně teď *líbí*. „Prickelnd bis an die
Nabelschnur“ (Goethe)! A Národní jsou v té těžké době ve-
deny výtečně, to musí každý přiznat. Jen kdyby politika
nesežrala tolik místa!

Přijmi můj srdečný pozdrav!

Neruda

578.

11/9 90

Milý Julie!

Píšu Ti, ale věru že není žádné trochu jen závažnější příčiny,
pro kterou píšu. Je jen takové šero na nebi, a šero v duši, a
stýská se člověku, když je sám. A to se rozumí, že člověk je
pro každyčkovou věc při té všeobecné náladě také ihned v zlosti —

Zlobím se i na ty naše deputáty do Vídně poslané. Když je

Taaffe nechtěl přijmout co deputaci svobodomyšlné strany, nemuseli tam věru také lézt každý zvlášť! Ale to je to, že má každý nějaké zadržené — a těch holt se rád zbaví!

Zlobím se na sbírky, že nejdou nijak kupředu, totiž tím pravým proudem. Bylo by dobře zaznamenat, mnoho-li dají — židé. A veřejně na to upozornit. A mnoho-li dá šlechta.

Zlobím se na ty 2 milióny, že jich není alespoň pět! Byl by čas upozornit — bez urážky polského národu — na to „polské hospodářství“ Dunajewského, který as k těm 2 miliónům radil. Kdyby byla Halič místo Čech stížena, nebo místo Tyrol a Rakouska, byl by jistě navrhl $2 \times$ tolik. Jedná co vlastenec, pravda, ale už také proto mělo by se na to poukázat, aspoň našim lidem pro příklad!

Zlobím se na obec vůbec a každého pana domácího zvlášť, že nečistí, nedezinfekují kanály nějakými roztoky karbolovými ap.; Praha je v děsném oblaku smradu, nemoce musí přijít, neboť při stále vysoké vodě není odtoku pro neřád, a ten je nastaven až do nejvyšších částí města.

Zlobím se, že nevím, o čem psát. Nalezl jsem si látek několik, ale — piš dnes něco jiného než o té vodě! A přitom je to téma takové už propláchlé, špinavé, smutné —

A zlobím se na sebe, že Ti to všechno píšu a že nevím proč! Jak povídám, stýská se mi v samotě, rád bych si v přátelské rozmluvě oddech — když to nejde! Jsem už zaklet.

Srdečný pozdrav!

Tvůj

Neruda

579.

18/9 90

Můj milý!

Konečně ta „ofertka“! — Přikládám k ní také dopis mně platící (o nějž příležitostě zase požádám), abys poznal líp petentův sloh, než z té ofertky možno.

Němčina nevypadla ovšem skvěle; avšak — snad se v ní
nejedná o koncept?

Byl bych Ti upřímně vděčen, kdybys chudákovi pomohl
trochu.

Cele Tvůj

Neruda

580.

6/10 90

Milý Julie!

Měli bychom — myslím — teď hodně věnovat pozornosti
a opravdové lásky Ústřední matici školské, pomocí článků,
lokálek, svolání, animovaných sbírek atd. Na Slezsku
hlavně, a také silně na Moravě je ona přední ještě staročeskou
zbraní: tam ti nebozí *musí* mít podporu a hledí alespoň zevně
přidržovat se těch, kdo o ní rozhodují. Nemyslíš také? —

U příloze fejeton od A. Friče; ale nesmí se podepsat,
protože mluví sám o sobě. Přinesl jej ke mně, a tedy jsem jej
upravil hned pro sazbu. Prosím, dej *brzy* umístit!

Se srdečným pozdravem Tvůj

Neruda

581.

21/11 90

Tak vidíš, milý Julie, jak to umíš krásně povídat! Děkuju Ti
z gruntu srdce!

Tvůj

JAN NERUDA

Milý Julie!

Nechtěl bys jednou také něco učinit pro svoji kmotřenku, Lidušku Lvovu? Hravě jí můžeš založit existenci.

Že se Lev znovu oženil, víš. Ale nevíš snad, že nejstarší dvě dcerky musily teď z domu. Liduška se naučila zpívat, má hlas, je dost hezka, a tuhle tu středu bude se večer ve schůzi Správního družstva Národního divadla jednat, má-li být angažována pro menší úložky subretní. Hodila by se pro ně.

Stačilo by úplně, z jasných příčin, kdybys poslal zítra F. A. Šubertovi svoji vizitku a napsal na ni: „Velect. p. řediteli! Doporučuju Vaší přízni Lidušku Lvovu, kandidátku české Uměny.“

Kdybys podobný lístek poslal také „prvnímu kapelníku“ Adolfu Čechovi, pomohl bys děvčeti pro všechnu také již budoucnost. —

Druhá prosba: Smím si dát zase as 4—5krát inzerát týkající se mých spisů? —

Třetí prosba: Daruješ zase bratranci Tichému list, jako už po 10 let? Vidže? Řeknu v administraci, nedáš-li rozkaz jiný.

Tři tedy prosbičky najednou. Snad ale nepřicházím příliš často.

Se srdečným pozdravem

cele Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Veselé svátky, spokojený nový rok! A prosím snažně: sděl totéž upřímné přání moje velectěné své paní a své rodině!

Cele Tvůj

JAN NERUDA

Milý Julie!

Děkuju Ti srdečně za Tvoje pozvání! Nechceš, abych si myslil, že jsem opomenut, nechceš, abych to těžce nesl; je v tom přátelský jemnocit a lidský takt, za nějž moje upřímné díky! Víš ovšem, že bohužel dostavit se nemohu, i kdybych se odhodlal dát se nějak vynést — mráz mně běží při té skličující myšlénce tělem! A kdybych se odhodlal dát si pod stolem upravovat nohy, z nichž levá je při sedění natažena pořád jako struna, musí být rovnána, podkládána atd.! Jak víš, nemohu být více než asi 1 1/2 hodiny mimo postel, počítaje už i oblékání, pak musí nohy s tělem zase do horizontální polohy; z toho tedy 1/2 hod. na cestu tam, 1/2 hod. zpátky: v *nejlepším* případě vybylo by mně 1/4 hod. na pobyt!

Nač ale fňukat — nerád o svém mrzáctví vypravuju — když ale někdy přece musím! Já mnoho tajím — mnoho! A lidé mnozí se domnívají, když mužně nesu, že nenesu velkou tíži.

No, co dělat. Těším se Tvému tak jemnocitnému přátelství. Přeju Ti za ně stálého štěstí, v rodině i na nyní tak skvěle se zatácející politické dráze. Každý úspěch Tvůj je mně k upřímné radosti.

Cele Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Srdečné díky! Ani netušíš, jak jsi mi přišel vhod! Potřebuju, potřeboval už; ale nechtěl jsem Tě loni obtěžovat, věda, že rok ten byl Ti plný výdajů. Díky! —

Prosím, pošli mi laskavě seznam poslanců na říšském sněmě;
alespoň velkostatkářských.

Cele Tvůj

JAN NERUDA

586.

22/2 91

Milý Julie!

To mi spadl dnes ráno cent s krku, když jsem viděl, že ne-
kandiduješ! Uhodneš *proč*. Máme už zkušenost: bez Tebe by
zde list hynul, nehledě ani k tomu, že musí být korektorem té
činnosti vídeňské. Bude toho asi přece potřebí.

Už kdyby bylo po tom volebním proudu, aby list stal se zase
pestrý! No — ještě asi 3 neděle!

Se srdečným pozdravem Tvůj potěšený

JAN NERUDA

587.

24/3 91

Milý Julie!

Ten Sláma mne upřímně těší! To je výborný krok!

Tvůj

JAN NERUDA

Milý Julie!

Právě jsem Ti chtěl psát a gratulovat: šťastné a veselé svátky! —

S-bovi dopíšu hned zítra. Ale nevím, má-li ještě něco. Už r. 1880 zredukoval svou knihovnou zásobu tak, že se mu zbytek vešel do malé steláže. Vždyť ale uvidíme!

Srdečný pozdrav!

Tvůj

JAN NERUDA

[12. dubna 1891]

Přeju Ti z plné duše všeho štěstí!

JAN NERUDA

11/5 91

Milý Julie!

Příští sobotu (sv. Jan), neděli (Boží hod), pondělí jsou svátky, tři za sebou. Prosím, *na který den píšu?*

Dej mi laskavě ještě *dnes* zprávu, abych podle dne mohl si látku zvolit a upravit.

Se srdečným pozdravem

Tvůj

JAN NERUDA

Milý Julie!

Nerád Tě takovými věcmi obtěžuju; ale už musím upozornit, že písmo nedělních fejetonů je už silně otlučené a někdy k nepřečtení. Zdá se, že nechytá ani barvu. —

Toho Taaffa se bojím! Nadhodil kost o vyrovnací formuli mezi naše lidi a bojím se, že *jest* několik vrtáků mezi nimi, kteří se jí chytanou. *Budou* „formuli“ hledat, vsadí si něco do hlavy, dostanou se do rozporu s ostatními, a teprve bude zle! Však Ti to asi také dost na mysli leží! — Slyším, že jsi zdrav a statečný.

Tvůj

se srdečným pozdravem

JAN NERUDA

Milý Julie!

Přikládám Ti něco zajímavého — snad bychom si toho mohli přec jen všimnout.

Dávám si o Tobě — od Františka referovat, že se máš znamenitě. Tomu vždycky oči svítí! „Já se mám vždycky v neděli jako v ráji!“

Se srdečným pozdravem

Tvůj

JAN NERUDA

Milý Julie!

Prosím Tě, učiň, abych na neděli nepsal. Není mi dobře: právě jsem plival trochu krve. — Kdybys byl tak hodný a dal mi asi 4nedělní dovolenou, byl bych Ti tuze vděčen. Snad mne není teď nutně třeba. Prosím Tě za laskavou odpověď.

Se srdečným pozdravem

Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Přiloženým lístkem jsem Tě chtěl včera navštívit; posel Tě nezastihnul.

Umluvili jsme tedy zatím sami s dr. Rybou (totiž za pomoci Františka; co toto píšu, rezultátu ještě nevím vlastně) a doufám ve Tvou přátelskou sankci.

Se srdečným pozdravem Tvůj

Neruda

Milý Julie!

Děkuju Ti upřímně za Tvoji ochotu.

Bude-li možno, ohlásím se *dřív* zase k práci. Když týden nepracuju, stýská se mi.

Tvůj

JAN NERUDA

Milý Julie!

Dovolím si, předpokládaje Tvoje svolení, na neděli dát „zasláno“ stran „ceny“ Poetických besed. O čemž tedy dávám povinnou zprávu.

Se srdečným pozdravem

Tvůj

JAN NERUDA

DOPISY NEDATOVATELNÉ

597.

[Léta osmdesátá]

Milý Julie!

Včera večer jsem dal do skříně poštovní pro Tebe list, v němž Ti oznamuju, že na neděli jsem Ti už zase k dispozici. Obdržel jsi jej?

Tvůj

JAN NERUDA

598.

[Léta osmdesátá]

Milý Julie!

Naprosto správné stanovisko — gratuluju Ti!
Se srdečným pozdravem

Tvůj

J. Neruda

Máme teď už zas přímo hanebný tisk na listu.